

קבלה

במילים פשוטות

קבלה לעם

Kabbalah Revealed

עריכה לשונית: רותם גלר
עורכות משנה: סיגל רץ, דנה נהרי
הגהה: סיגל רץ, תמר אקרמן
עיצוב ועימוד: ברוך חובוב
שירטוטים: ברוך חובוב
צלום כריכה: אהובה ברנר
הבאה לדפוס: דורון גולדין
עריכה בפועל: חיים רץ

מהדורה שניה, 2009

נדפס בישראל, תשס"ט
© 2009 כל הזכויות שמורות למיכאל לייטמן
מסת"ב: 978-965-7065-74-7 ISBN:

www.kab.co.il
www.kab.tv

Copyright © 2009 by Laitman Kabbalah Publishers
All rights reserved
1057 Steels Avenue West, Suite 532,
Toronto, ON, M2R 3X1, Canada
Printed in Israel

תוכן העניינים

7.....	פרק 1 : קבלה אז והיום
7.....	תכנית העל
9.....	ערש המדע
10.....	הסתעפות
10.....	השאלות הגדולות
11.....	חכמת הקבלה נכנסת לתמונה
11.....	המנוע שמניע את השינוי
12.....	לשבת בכיסא הנהג
14.....	חפש אותי, אך לא תמצא
15.....	למשבר יש סוף טוב
15.....	מלכוד האגו
16.....	הנחיצות באהבת הזולת
18.....	תפיסה מורחבת
19.....	עכשיו הזמן
20.....	על קצה המזלג
21.....	פרק 2 : המשאלה הגדולה מכולן
21.....	הזדמנות לשינוי
22.....	הפיתוי שבידע
23.....	התפתחות הרצונות
25.....	התמודדות עם רצונות
27.....	רצון חדש בעיר
27.....	שיטה חדשה לרצון חדש
28.....	תיקון
30.....	על קצה המזלג
31.....	פרק 3 : סיפור הבריאה
31.....	העולמות הרוחניים
32.....	ארבעה שלבים בסיסיים (או בקבלית : ארבע בחינות של אור ישר)
36.....	המסע בעקבות מחשבת הבריאה
39.....	השורש
43.....	אדם הראשון – הנשמה של כולנו
45.....	על קצה המזלג

47	פרק 4: היקום שלנו.....
48	הפירמידה.....
49	כפי שלמעלה, כך למטה.....
50	במעלה הסולם.....
53	הרצון לרוחניות.....
58	על קצה המזלג.....
59	פרק 5: תכנית הריאליטי של חיינו.....
61	שלושת הגבולות בלימוד הקבלה.....
61	גבול ראשון – מה אנחנו תופסים (ובעיקר מה לא).....
62	הגבול השני – היכן אנחנו תופסים.....
63	הגבול השלישי – מי תופס.....
63	מציאות שלא קיימת.....
64	החוש השישי.....
66	מה שבחוץ הוא מה שבפנים.....
68	מחשבת הבריאה.....
69	רשימות – בחזרה לעתיד.....
71	על קצה המזלג.....
73	פרק 6: הדרך אל החופש.....
74	(תמיד) הכי חשוב לפני עלות השחר.....
77	עולם חדש בארבעה צעדים.....
80	לחופש (הבחירה) נולדנו.....
81	מושכות החיים.....
82	לשנות את החברה כדי לשנות את עצמי.....
84	ארבעה גורמים.....
87	בחירת הסביבה הנכונה.....
89	סופו הבלתי נמנע של האגו.....
91	התרופה.....
92	חופש מזויף.....
93	תנאים לבחירה חופשית.....
94	יישום הבחירה החופשית.....
94	אמונה.....
95	דעת.....
95	על קצה המזלג.....
97	אודות "בני ברוך".....
101	קריאה נוספת.....

קבלה אז והיום

תכנית העל

זה לא סוד שחכמת הקבלה לא התחילה כטרנד אופנתי על ציר הוליווד תל אביב. למעשה, היא נמצאת פה כבר אלפי שנים. כשהיא הופיעה לראשונה, בני האדם היו הרבה יותר קרובים אל הטבע, וטיפחו באהבה את הקשר שלהם איתו.

לא הייתה להם גם כל סיבה להתנתק מהטבע; הם לא היו כל כך מרוכזים בעצמם ומנוכרים מסביבתם הטבעית כמו שאנחנו היום. האנושות הייתה אז חלק בלתי נפרד מהטבע.

באותם ימים המין האנושי לא ידע מספיק על הטבע כדי להרגיש בטוח. בני האדם פחדו מאיתני הטבע, והפחד הזה גרם להם להתייחס לטבע כאל כוח עליון.

מתוך הקִרְבָּה אל הטבע מצד אחד, והפחד מפניו מצד שני, אנשים שאפו לא רק ללמוד על העולם הסובב אותם, אלא חשוב מכך, לגלות מה או מי שולט בו.

הם לא יכלו להסתתר מגורמי הטבע, כפי שאנו עושים היום. הם לא יכלו להתחמק מאיתניו בצורה שבה אנו מתחמקים מהם בעולם המלאכותי

שבנינו. והכי חשוב, הפחד מהטבע ובה בעת הקרבה אליו, דחפו אנשים רבים לחפש ולגלות מהי התכנית שהטבע מתכנן עבורם, וכפועל יוצא – עבור כולנו.

החלוצים האלה בחקר הטבע רצו לדעת האם לטבע יש איזו מטרה, תכנית על כלשהי, ואם כן, מה יכול להיות תפקידה של האנושות בתכנית העל הזו. אנשים אלו, שהשיגו את דרגת הידע הגבוהה ביותר, דרגתה של תכנית העל, ידועים בשם "מקובלים".

בין אותם החלוצים היה אדם מיוחד ויוצא דופן – אברהם אבינו שמו. כשאברהם גילה את תכנית העל, לא רק שהוא חקר אותה לעומק, אלא אף לימד והעביר אותה לאחרים. אברהם הבין שהערוכה היחידה כנגד הסבל והפחד היא שבני האדם יבינו לחלוטין את תכניתו של הטבע. מהרגע שהבין זאת, הוא לא חסך כל מאמץ ולימד את כל מי שרצה ללמוד. כך הפך אברהם למקובל הראשון והקים שושלת של מורים לקבלה. התלמידים הראויים ביותר הפכו לדור הבא של המורים, ואלו העבירו את הידע אל הדור הבא של התלמידים.

המקובלים קוראים למתכנן של תכנית העל "הבורא", ולתכנית עצמה "מחשבת הבריאה". במילים אחרות, וזו נקודה חשובה, כשהמקובלים מדברים על הטבע או על חוקי הטבע, הם מדברים על הבורא. ולהיפך, כשהם מדברים על הבורא, הם מדברים על הטבע או על חוקי הטבע; אלו מילים נרדפות.

"וכדי שלא אצטרך מכאן ואילך להביא את ב' הלשונות הללו, דהיינו, טבע ומשגיח... על כן מוטב לנו לבוא לעמק השווה ולקבל את דברי המקובלים, אשר "הטבע" עולה בחשבון "אלקים". ...אזא אוכל לקרוא לחוקי אלקים בשם מצוות הטבע, או להיפך, כי היינו הך הם".

הרב יהודה אשלג (בעל הסולם), סאמר "השלום"

עבור מקובל, המושג "בורא" לא מתאר איזו ישות על-טבעית מרוחקת ומנותקת, אלא את הדרגה הבאה שאליה האדם צריך להגיע בשאיפתו אחר ידע גבוה יותר. המילה "בורא" מורכבת מהמילים "בוא" ו"ראה". כלומר, המילה "בורא" היא הזמנה אישית לבוא ולחוות את העולם הרוחני.

ערש המדע

הידע שהשיגו המקובלים הראשונים עזר להם להבין איך הדברים מתנהלים מאחורי הקלעים. ולא זו בלבד, בעזרתו הם יכלו להסביר את תופעות הטבע בהן כולנו נתקלים. לכן זה היה טבעי לגמרי שהם הפכו למורים, והידע שהם העבירו אלינו הפך לבסיס לכל המדעים – העתיקים והמודרניים.

אנחנו נוטים לחשוב שמקובלים הם אנשים בודדים המסתתרים בחדרי חדרים וכותבים כתבי סתרים לאור נרות עמום. ובאמת, עד סוף המאה העשרים חכמת הקבלה נשמרה בסוד. הגישה אפופת המסתורין לחכמת הקבלה עוררה אינספור אגדות וניחושים לגבי טבעה. ולמרות שרוב הסיפורים האלו שגויים מיסודם, הם עדיין מבלבלים ומטשטשים אפילו את דעתם של האנשים החריפים והמשכילים ביותר.

אבל חכמת הקבלה לא תמיד הייתה סודית. למעשה, המקובלים הראשונים כלל לא הסתירו את החכמה שלהם, וגם היו מעורבים מאוד בחברות בהן הם חיו. לעיתים קרובות המקובלים היו מנהיגי האומה. בין כל המנהיגים האלו, דוד המלך הוא כנראה הדוגמה הידועה ביותר למקובל גדול שהיה גם מנהיג גדול.

גוטפריד וילהלם לייבניץ – אינטלקטואל וממציא השיטה הבינארית (אפס ואחד) אשר עליה מתבסס כל תחום האלקטרוניקה והמחשבים בימינו – תיאר את מחשבותיו על הדרך בה השפיעה החשאיות על חכמת הקבלה: "כיוון שלאנושות לא היה מפתח נכון אל הסוד, התשוקה לידע התבזזה על שטויות ואמונות טפלות. כך נוצר סוג של "קבלה עממית" שאין לה שום קשר עם חכמת הקבלה האמיתית, וגם דמויות שונים תחת השם השקרי "מאגיה", וזה מה שממלא את הספרים".

מעורבותם של המקובלים בחיי החברה סייעה למלומדים של אותם ימים לפתח את הבסיס למה שאנחנו מכירים היום כ"פילוסופיה המערבית", שהפכה בהמשך לבסיס של המדע המודרני. בהקשר הזה כותב יוהנס רוייכלין, פילוסוף ומומחה לשפות עתיקות ששימש כיועץ לקיסר גרמניה, בספרו "על האמנות הקבלית": "מורי, פיתגורס, אבי הפילוסופיה, כנראה

קיבל את תורתו מהיהודים ולא מהיוונים, והוא הראשון שתרגם את המילה "קבלה", שלא הייתה ידועה לבני ימיו, למילה היוונית "פילוסופיה"... חכמת הקבלה אינה משאירה אותנו לחיות את חיינו בעפר, אלא מעלה את שכלנו אל פסגת הידיעה".

הסתעפות

אבל הפילוסופים לא היו מקובלים. הם לא למדו את חכמת הקבלה, ולכן לא באמת יכלו להבין את עומקו של הידע הקבלי. כתוצאה מכך, ידע שצריך היה להתפתח בצורה מסוימת מאוד ולקבל יחס מסוים מאוד, פותח בצורה שגויה וקיבל יחס שגוי. כשהידע הקבלי נדד לחלקים אחרים של העולם, למקומות שבהם לא היו מקובלים באותה התקופה, הוא קיבל תפנית נוספת.

כך יצאה האנושות לדרך עוקפת. למרות שהפילוסופיה המערבית כללה בתוכה חלקים מתוך הידע הקבלי, היא פנתה בסופו של דבר לכיוון אחר לחלוטין. הפילוסופיה המערבית ייצרה מדעים שחקרו את העולם הגשמי, זה שאנו תופסים באמצעות חמשת החושים שלנו, ואילו חכמת הקבלה היא מדע שחוקר את מה שקורה **מעבר** למה שתופסים החושים שלנו. השינוי העקרוני הזה הוביל את האנושות לכיוון הפוך מהידע המקורי שהשיגו המקובלים, למסלול חלופי שאת תוצאותיו נחקר בפרק הבא.

השאלות הגדולות

חכמת הקבלה נכנסה למסתור לפני אלפיים שנה בערך. הסיבה הייתה פשוטה – לא היה לה ביקוש. באותם ימים האנושות העסיקה את עצמה בפיתוחן של הדתות המונותאיסטיות, ובהמשך בפיתוח המדע. שניהם נוצרו כדי לענות על השאלות הבסיסיות ביותר של האדם: מהו מקומו בעולם? מהי מטרת הקיום שלנו? ובמילים אחרות, למה נולדנו?

אבל היום, יותר מאי פעם, הרבה אנשים מרגישים שמה שעבד במשך אלפיים שנה, לא מתאים עוד לצרכים שלהם. התשובות שמספקים המדע והדת, כבר לא מספקות אותם. אותם אנשים פונים לנתיבים אחרים כדי למצוא את התשובות לשאלות הבסיסיות ביותר על מטרת החיים. חלקם

פונים לשיטות המזרח, לחיזוי עתידות, לכשפים ולמיסטיקה, וחלקם פונים אל חכמת הקבלה.

כיוון שחכמת הקבלה נוצרה כדי לענות על השאלות הבסיסיות האלו, התשובות שהיא מספקת קשורות ישירות אליהן. גילוי התשובות העתיקות לשאלות על משמעות החיים מביא לתיקון הקרע שנפער בין האנושות לטבע בעת שפנינו מחכמת הקבלה אל עבר הפילוסופיה.

חכמת הקבלה נכנסת לתמונה

ראשיתה של חכמת הקבלה לפני כארבעת אלפים שנה במסופוטמיה, ארץ עתיקה באזור עיראק של היום. מסופוטמיה לא הייתה מוצאה של הקבלה בלבד, אלא של כל השיטות העתיקות ושל המיסטיקה. בימים ההם אנשים האמינו בתורות רבות ושונות, ולעיתים קרובות במספר תורות בו-זמנית. אסטרוולוגיה, חיזוי עתידות, נומרולוגיה, קסמים, כשפים, עין הרע – כל אלו ועוד פותחו ושגשגו במסופוטמיה, המרכז התרבותי של העולם העתיק.

כל עוד בני האדם היו שלמים עם האמונות שלהם, הם לא הרגישו צורך בשינוי. אנשים רצו לדעת מה עליהם לעשות כדי שחייהם יהיו בטוחים ומהנים, ולא מעבר לזה. הם לא שאלו על מקור החיים, או על החשוב מכל – מי או מה יצר את חוקי החיים.

במבט ראשון, זה יכול להיראות כמו הברדל קטן, אבל ההבדל בין לשאול על החיים ובין לשאול על החוקים שמעצבים את החיים, הוא כמו ההבדל שבין ללמוד איך לנהוג ברכב, לבין ללמוד איך לייצר רכב בעצמך. זו מדרגה אחרת לגמרי של ידע.

המנוע שמניע את השינוי

רצונות לא צצים סתם כך משומקום. הם נוצרים בצורה לא מודעת בתוכנו, וצפים רק כשהם הופכים למשהו מוגדר כמו, "אני רוצה פיצה". לפני כן או שאנחנו לא מרגישים את הרצונות, או שלכל היותר אנחנו חשים אי-שקט כללי. כולנו חווינו את התחושה הזו של לרצות משהו אבל לא לדעת מה בדיוק. זה קורה כשהרצון עדיין לא הבשיל.

אפלטון אמר פעם, "הצורך הוא אבי ההמצאה", והוא צדק. חכמת הקבלה מסבירה שנהיה מסוגלים ללמוד משהו רק אם נרצה ללמוד אותו. זוהי נוסחה פשוטה מאוד: כשאנחנו רוצים משהו, אנחנו עושים את מה שצריך כדי להשיג אותו; אנחנו מפנים זמן, מגייסים אנרגיה ומפתחים את המיומנויות הנדרשות. מכאן שהמנוע לשינוי הוא הרצון.

האופן שבו הרצונות שלנו מתפתחים מגדיר ומעצב את כל ההיסטוריה האנושית. ככל שרצונות המין האנושי הלכו והתפתחו, הם דחפו את בני האדם ללמוד את הסביבה שלהם כדי לממש את השאיפות שלהם. בשונה מאבנים, צמחים וחיות, בני האדם כל הזמן מתפתחים. בכל דור ובכל אדם הרצונות הולכים ומתגברים.

לשבת בכיסא הנהג

מנוע השינוי הזה – הרצון – עשוי מחמש דרגות בסולם של אפס עד ארבע. המקובלים קוראים למנוע הזה "רצון לקבל תענוג" או בקיצור, "רצון לקבל". כשחכמת הקבלה הופיעה לראשונה, הרצון לקבל היה בדרגה אפס. היום אנחנו נמצאים בדרגה ארבע – הדרגה הגבוהה ביותר.

אבל אז, כשהרצון לקבל עוד היה בדרגה אפס, הרצונות לא היו חזקים מספיק כדי להרחיק אותנו מהטבע ולהפריד אותנו זה מזה. האחדות עם הטבע, שהיום רבים מאיתנו משלמים במיטב כספינו כדי ללמוד אותה מחדש דרך שיעורי יוגה ומדיטציה (ואם להודות, אז לא תמיד בהצלחה), הייתה צורת החיים הטבעית. אנשים לא הכירו צורת חיים אחרת. הם אפילו לא ידעו שאפשר להיות נפרדים מהטבע, והם גם לא רצו בכך.

למעשה, בימים ההם ההתקשרות של האנושות עם הטבע ושל בני האדם בינם לבין עצמם זרמה בצורה כל כך חלקה, שאפילו לא היה צורך במילים. אנשים תקשרו בכוח המחשבה, בדומה לטלפתיה. זה היה זמן של אחדות, והאנושות כולה הייתה כמו אומה אחת.

אבל עוד במסופוטמיה התרחש שינוי: הרצונות של האנשים החלו לגדול והם הפכו לאגואיסטים יותר ויותר. במקום לרצות להתאים את עצמם לטבע, הם התחילו לרצות לשנות את הטבע כדי שיתאים לצרכים שלהם. הם הלכו והתנתקו מהטבע, והפכו למרוחקים ומנוכרים גם זה מזה. הם חדלו להתייחס לאחרים כאל קרוביהם ולטבע כאל ביתם. השנאה החליפה את האהבה. היום, מאות רבות של שנים לאחר מכן, אנחנו מגלים שזה לא היה רעיון טוב. זה פשוט לא עובד.

כתוצאה מכך, האומה האחת של העולם העתיק התפלגה. בהתחלה היא התפצלה לשתי קבוצות שנדרו למזרח ולמערב. שתי הקבוצות המשיכו להתפצל, עד שבסופו של דבר יצרו את אינספור האומות שיש לנו היום.

אחד הסימפטומים הבולטים של ההתפלגות, שאותה מתאר התנ"ך כ"נפילתו של מגדל בבל", היה היווצרותן של שפות שונות. השפות השונות הפרידו בין האנשים והובילו לחוסר תפקוד ולבלבול. כסמל לבלבול הזה, קיבלה בירתה של מסופוטמיה את שמה – בבל.

בזמן שבו התרחש כל הבלבול הזה, אברהם התגורר בבבל ועזר לאביו לבנות פסלי אלילים קטנים ולמכור אותם בחנות המשפחתית. קל להבין שאברהם היה ממוקם ממש בליבו של בליל הרעיונות הגועש הזה שפרח בבבל – ניו יורק של העולם העתיק. הבלבול הזה גם מסביר את השאלה שבערה באברהם – שאלה שהתשובה עליה הביאה אותו לגלות את חוק הטבע – "מיהו בעל הבירה?" כשאברהם הבין שיש מטרה לבלבול ולניכור. הוא החל מיד ללמד ולהסביר אותה לכל מי שהיה מוכן לשמוע.

מאז אותו פילוג, כשהרצונות שלנו גדלו מדרגה אפס לדרגה אחת, אנחנו נמצאים בעימות עם הטבע. במקום לתקן את האגו שכל הזמן גדל, בכדי להישאר מאוחדים עם הטבע, עם הבורא, בנינו שריון מכאני, טכנולוגי, שיגן עלינו מפניו. הסיבה המקורית שבגללה פיתחנו את המדע והטכנולוגיה הייתה להבטיח את הקיום המוגן שלנו הרחק מאיתני הטבע. אבל יוצא שבין אם אנחנו מודעים לזה או לא, אנחנו בעצם מנסים לשלוט בבורא ולהתיישב בכיסא הנהג.

חפש אותי, אך לא תמצא

האגו המשיך לגדול ולהתעצם, וכל דרגה דחפה אותנו רחוק יותר מהטבע, מהבורא. בחכמת הקבלה מרחק לא נמדד בסנטימטרים או במטרים, הוא נמדד בתכונות. תכונות הבורא הן שלמות, חיבור ונתינה, אבל אפשר להרגיש אותו רק כשאנחנו שותפים לתכונות שלו. כאשר אנחנו מרוכזים בעצמנו, אין שום סיכוי שנוכל להתחבר למשהו כל כך שלם ואוהב כמו הבורא. זה יהיה כמו לנסות לראות מישהו כשאנחנו עומדים גב אל גב.

מפני שאנחנו עומדים עם הגב אל הבורא, ומפני שאנחנו עדיין רוצים לשלוט בו, ככל שאנחנו מנסים יותר, אנחנו רק נעשים יותר מתוסכלים. והרי אין לנו יכולת לשלוט במשהו שאנחנו לא מסוגלים לראות או אפילו להרגיש. הרצון הזה לעולם לא יוכל להתמלא, אלא אם נעשה "פניית פרסה", נסתכל לכיוון ההפוך, ונגלה אותו.

רבים מאיתנו כבר עייפים מהציפייה לאושר, לבריאות, והכי חשוב – לעתיד בטוח. מעטים מדי הצליחו להשיג את כל אלה, וגם הם לא יכולים להיות בטוחים שהדברים האלו יהיו ברשותם גם מחר. אבל יש במצב הזה יתרון – הוא מאלץ אותנו לבדוק מחדש את הכיוון שלנו ולשאול את עצמנו, האם ייתכן שכל הזמן הזה צעדנו במסלול הלא נכון?

במיוחד היום, כשאנחנו כבר מכירים במשבר ובמבוי הסתום שאליהם הגענו, אנחנו יכולים להודות בפה מלא שבחרנו בדרך ללא מוצא. במקום לפצות על ההפכיות האגואיסטית שלנו מהטבע על ידי בחירה בטכנולוגיה, עלינו לשנות את האגו שלנו ולהפכו לאהבת הזולת, ובכך להגיע לאחדות עם הטבע.

בחכמת הקבלה, המושג שמתאר את השינוי הזה נקרא "תיקון". הבנת ההפכיות שלנו מהטבע פירושה שאנחנו חייבים להכיר בפילוג שחל בינינו לפני ארבעת אלפים שנה. התהליך הזה נקרא "הכרת הרע". זה לא קל, אבל זהו הצעד הראשון שיש לעשות בדרך לבריאות ולאושר אמיתיים.

למשבר יש סוף טוב

מהפילוג הראשוני שחל במסופוטמיה נוצרו שתי זרועות שמהן הוסיפו להתפתח עמים רבים ושונים. זרוע אחת הפכה למה שאנחנו מכנים כיום "תרבות המערב", והשנייה הפכה למה שאנחנו מכירים כ"תרבות המזרח".

העימות המחריף בין שתי הציוויליזציות משקף את שיאו של תהליך הפילוג. לפני ארבעת אלפים שנה, אומה אחת ומלוכדת – האנושות – נקרעה מפני שהאגו גדל והפריד בין חבריה. עכשיו הגיע הזמן שה"אומה" הזו תתאחד מחדש ותהפוך שוב לאומה מגובשת. היום אנחנו עדיין נמצאים בנקודת השבירה שקרתה אז, אלא שאנחנו הרבה יותר מודעים לה.

לפי חכמת הקבלה, עימות התרבויות הזה ועלייתן המיוחדת של האמונות המיסטיות שהיו נפוצות במסופוטמיה העתיקה, מציינים את תחילת התחברותה מחדש של האנושות לאומה אחת. היום אנחנו מתחילים להבין שכולנו בעצם מחוברים. אנחנו חייבים ליצור מחדש את המצב שהתקיים לפני השבירה. כשהאנושות תשוב להיות מאוחדת, יתחדש גם החיבור שלנו עם הטבע, עם הבורא.

מלכוד האגו

בזמן בו פרחה המיסטיקה, חכמת הקבלה התגלתה וסיפקה ידע על הגדילה ההדרגתית של האגו שלנו, ועל מה שגורם לכך. המקובלים לימדו שכל מה שקיים עשוי מרצון לקבל הנאה. אבל הרצונות האלו לא יכולים להתמלא בצורה הטבעית שלהם, כשהם מרוכזים בעצמם, מפני שכשאנחנו מספקים רצון, הרצון מתמלא ובכך הוא, למעשה, מתבטל. ואם רצון למשהו מתבטל, אנחנו כבר לא יכולים ליהנות ממנו.

למשל, חשבו על המאכל האהוב עליכם. עכשיו, דמיינו את עצמכם במסעדה מפוארת, מתרווחים בנוחות בכיסא כשמלצר אדיב מגיש לכם צלחת גדולה ומניח אותה על השולחן. אח... הריח המוכר והטוב הזה! אתם כבר נהנים?

אבל ברגע שמתחילים לאכול, התענוג פוחת. וככל שאנחנו מתמלאים, אנו מפיקים פחות הנאה מהאוכל. בסופו של דבר, כשאנחנו מלאים, אנחנו כבר לא מסוגלים ליהנות מהאוכל, ולכן מפסיקים לאכול. אנחנו לא מפסיקים כי אנחנו מלאים, אלא מפני שזה לא כיף לאכול כשהבטן מלאה. זהו המלכוד של האגו – ברגע שהוא מקבל את מה שהוא רצה, הוא כבר לא רוצה את זה.

ומפני שאנחנו לא מסוגלים לחיות ללא תענוג, אנחנו חייבים להמשיך ולחפש תענוגים חדשים וגדולים יותר. אנחנו מפתחים רצונות חדשים, שגם הם יישארו בלתי מסופקים. זהו מעגל קסמים. ברור שככל שאנחנו רוצים יותר, אנחנו מרגישים ריקים יותר. וככל שאנו מרגישים ריקים יותר, אנחנו נעשים מתוסכלים יותר.

ומפני שעכשיו אנחנו נמצאים בדרגת הרצון החזקה ביותר בהיסטוריה שלנו, אי אפשר להימנע מהמסקנה שהיום אנחנו פחות מרוצים מאי פעם, למרות שיש לנו הרבה יותר ממה שהיה לאבותינו ולאבות אבותינו. הניגוד בין מה שיש לנו, מצד אחד, וחוסר הסיפוק הגדל שלנו, מצד שני, הוא המהות של המשבר שאנחנו חווים היום. ככל שאנחנו נעשים אגואיסטים יותר, אנחנו מרגישים ריקים יותר, והמשבר נעשה קשה יותר.

הנחיצות באהבת הזולת

במקור, כל בני האדם היו מחוברים מבפנים. חשנו את עצמנו כאדם אחד, וכך בדיוק הטבע מתייחס אלינו. האדם "הכללי" הזה נקרא "אדם הראשון". המילה "אדם" מלשון "דומה", כלומר דומה לבורא, שגם הוא אחד ושלם. אבל למרות האחדות המקורית שלנו, ככל שהאגו שלנו גדל, הלכנו ואיבדנו את תחושת האחדות, והפכנו רחוקים יותר ויותר זה מזה.

ספרי הקבלה מסבירים שתכנית הטבע היא שהאגו שלנו ימשיך לגדול, עד שנבין שהפכנו לנפרדים ומלאי שנאה זה לזה. ההיגיון שמאחורי התכנית הוא שאנו קודם חייבים להרגיש כישות אחת, ואז להיפרד לאנשים אגואיסטים ומנותקים. רק אז נבין שאנחנו לגמרי הפוכים מהבורא, אגואיסטים בתכלית.

זו הדרך היחידה בה נוכל להבין שהאגו הוא דבר שלילי, בלתי מספק ולכן חסר תקווה. כאמור, האגו שלנו מפריד אותנו זה מזה ומהטבע, אבל כדי שנהיה מסוגלים לשנות זאת, אנחנו קודם כל חייבים להבין שזהו המצב. ההבנה הזו תגרום לנו לרצות להשתנות ולמצוא באופן עצמאי את הדרך להפוך את עצמנו לאוהבי הזולת, מחוברים מחדש עם כל האנושות ועם הטבע – הבורא. וכבר אמרנו שהרצון הוא המנוע לשינוי.

המקובל הגדול, הרב יהודה אשלג – הידוע בכינויו "בעל הסולם", על שום "פירוש הסולם" שכתב לספר הזהר – הסביר שכניסת האור הרוחני אל תוך הרצון ויציאתו ממנו, הופכות את הכלי ראוי לתפקידו – איחוד עם הבורא. במילים אחרות, אם אנחנו רוצים להרגיש אחדות עם הבורא, אנחנו צריכים קודם כל להיות מאוחדים עמו, ולאחר מכן להרגיש את אבדן האחדות הזו. מתוך ההתנסות בשני המצבים נוכל לבחור בצורה מודעת, ומודעות זו היא שלב הכרחי להשגת אחדות אמיתית.

למעשה, אהבת הזולת היא לא בגדר בחירה. זה רק נראה כאילו שאנחנו יכולים לבחור אם להיות אגואיסטים או אוהבי הזולת, אבל אם נחקור את הטבע, נגלה שאהבת הזולת היא החוק הבסיסי ביותר שקיים בו. כל תא בגוף הוא אגואיסטי מטבעו, אבל כדי להתקיים הוא חייב לנטוש את הנטיות האגואיסטיות שלו לטובת הבריאות של כל הגוף. בתמורה, התא הזה חש לא רק את הקיום שלו עצמו, אלא את החיים של הגוף כולו. אנחנו חייבים לפתח בינינו קשר דומה. ככל שנצליח להתחבר בינינו, נרגיש את קיומו הנצחי של "אדם הראשון" במקום את הקיום הפיזי החולף שלנו.

היום במיוחד אהבת הזולת הפכה להיות הכרחית להישרדות שלנו. גלוי כבר לגמרי לעין שכולנו מחוברים ותלויים זה בזה. התלות הזו מייצרת הגדרה חדשה ומדויקת מאוד לביטוי "אהבת הזולת": כל פעולה או כוונה שמגיעה מתוך הצורך לחבר את כל האנושות לגוף אחד. ולעומת זאת, כל פעולה או כוונה שאינה מכוונת לאחד את האנושות, היא אגואיסטית.

ההפכויות שלנו מהטבע היא המקור לכל הסבל שאנחנו רואים בעולם. כל יתר הדברים בטבע מציינים באופן אינסטינקטיבי לחוק האהבה הקיים בטבע. רק ההתנהגות האנושית נמצאת בסתירה לטבע, לבורא.

אבל הסבל שאנחנו רואים סביבנו הוא לא רק שלנו; כל יתר חלקי הטבע סובלים גם הם מהפעולות המזיקות שלנו. אם כל חלק בטבע מציית באופן אינסטינקטיבי לחוק הטבע, ורק האדם לא עושה זאת, אז האדם הוא הגורם היחיד הפגום בטבע. כשנתקן את עצמנו ונהפוך מאגואיסטים לאוהבי הזולת, כל היתר יתוקן גם כן – האקולוגיה, הרעב, המלחמות והחברה בכללותה.

תפיסה מורחבת

יש בונוס מיוחד שמגיע עם אהבת הזולת. אולי נדמה לנו שהשינוי היחיד שיקרה הוא שנתייחס לאחרים כחשובים יותר מאיתנו, אבל למעשה יש כאן רווחים הרבה יותר גדולים; כשאנחנו מתחילים לחשוב על אחרים, אנחנו מתמזגים איתם, והם איתנו.

חשבו על זה כך: יש היום בערך 6.5 מיליארד אנשים בעולם. מה היה קורה אם במקום שתי ידיים, שתי רגליים ומוח אחד לשלוט בהם, היו 13 מיליארד ידיים, 13 מיליארד רגליים ו-6.5 מיליארד מוחות לשלוט בהם? נשמע מבלבל? לא ממש, כי כל המוחות האלו היו מתפקדים כמוח אחד, והידיים היו מתפקדות כזוג ידיים אחד. כל האנושות הייתה מתפקדת כגוף אחד שהיכולות שלו מוגברות פי 6.5 מיליארד.

ויש עוד בונוסים! כל מי שיתחיל לאהוב את הזולת, לא רק שיהפוך לעל-אנושי, אלא שיקבל גם את המתנה הנחשקת מכל – ידע אינסופי וטוטאלי. מפני שאהבת הזולת היא טבעו של הבורא, היא משווה את טבענו לטבעו וגורמת לנו להתחיל לחשוב כמותו. אנחנו מתחילים להבין למה הכול קורה, מתי זה צריך לקרות, ומה צריך לעשות אם רוצים לגרום לדברים לקרות בצורה אחרת. בחכמת הקבלה המצב הזה נקרא "השתוות הצורה" או "השתוות התכונות", וזוהי מטרת הבריאה.

בעצם, השתוות הצורה היא הסיבה לכך שנבראנו מאוחדים ולאחר מכן נשברנו (נשמותינו נפרדו) – כדי שנוכל להתאחד מחדש. בתהליך האיחוד נלמד מדוע הטבע פועל כפי שהוא פועל, ונהפוך נבונים כמו המחשבה שבראה אותנו.

כשנתאחד עם הטבע, נרגיש נצחיים ושלמים כמותו. במצב של איחוד עם הטבע, גם כשהגוף שלנו ימות מבחינה פיזית, נרגיש שאנחנו ממשיכים להתקיים בתוך הטבע הנצחי. החיים והמוות הגופניים לא ישפיעו עלינו, כי התפיסה האגואיסטית הקודמת שלנו תוחלף בתפיסה שלמה, של אהבת הזולת, והחיים שלנו יהפכו להיות החיים של הטבע כולו.

עכשיו הזמן

ספר הזוהר נכתב לפני אלפיים שנה בקירוב. הוא קובע שלקראת סוף המאה העשרים האגו של המין האנושי ירקיע לעוצמות חסרות תקדים.

כאמור, ככל שאנחנו רוצים יותר, אנחנו מרגישים ריקים יותר. לכן מסוף המאה העשרים האנושות חווה את הריקנות הקשה ביותר שידעה אי-פעם. ספר הזוהר אומר גם שכשהריקנות הזו תורגש, האנושות תזדקק לאמצעי שירפא אותה ויעזור לאנשים למלא את עצמם. זה יהיה הזמן הנכון להציג את חכמת הקבלה בפני האנושות כולה כאמצעי להשגת מילוי באמצעות ההידמות לטבע.

תהליך השגת המילוי – "התיקון" – לא יקרה בבת-אחת, ולא יתרחש בו-זמנית אצל כולם. כדי שיתרחש תיקון, האדם חייב לרצות שהוא יקרה. זהו תהליך שצומח מתוך הרצון החופשי של האדם.

התיקון מתחיל כשהאדם מבין שהטבע האגואיסטי שלו הוא המקור לכל הרע. זוהי התנסות מאוד אינטימית וחזקה, אבל היא תמיד מביאה את האדם לרצות להשתנות, לעבור מאגואיזם לאהבת הזולת.

הבורא מתייחס אל כולנו כאל נברא אחד מאוחד. ניסינו להשיג את המטרות שלנו באופן אגואיסטי, אבל היום אנחנו מבינים שהבעיות שלנו ייפתרו רק בצורה כללית ומתוך אהבת הזולת. ככל שנהיה מודעים יותר לאגו שלנו, נרצה יותר להשתמש בשיטת הקבלה כדי לשנות את טבענו לאהבת הזולת. לא עשינו זאת כשחכמת הקבלה הופיעה בפעם הראשונה, אבל אנחנו יכולים לעשות זאת עכשיו, כי עכשיו אנחנו יודעים שאנחנו זקוקים לה!

ארבעת אלפים השנים האחרונות של ההתפתחות האנושית היו תהליך ארוך של ניסוי שיטה אחת, בדיקת ההנאות שהיא מספקת, התעוררות

מהאשליה שהיא יוצרת, ונטישתה לטובת אחרת. שיטות באו והלכו, אבל לא נעשינו מאושרים יותר.

עכשיו, עם התגלות שיטת הקבלה, המיועדת לתקן את דרגת האגו הגבוהה ביותר, אנחנו לא צריכים עוד להמשיך ולצעוד במסלול האשליות המתפוגגות. אנחנו יכולים פשוט לתקן את האגו שלנו על ידי חכמת הקבלה, וכל יתר התיקונים כבר יגיעו כתגובת שרשרת.

על קצה המזלג

חכמת הקבלה הופיעה בפעם הראשונה לפני כארבעת אלפים שנה, כשבני האדם החלו לשאול על מטרת קיומם. אלו שהכירו אותה נקראו "מקובלים", והייתה להם תשובה לגבי מטרת החיים ותפקיד האנושות ביקום.

אבל בימים ההם הרצונות של רוב האנשים היו קטנים ולא מפותחים דיים לשאוף לידע הזה. לכן כשהמקובלים ראו שהאנושות לא זקוקה לחכמה שלהם, הם הסתירו אותה והכינו אותה בחשאי לזמן בו כולם יהיו מוכנים לקראתה. בינתיים, האנושות טיפחה לעצמה ערוצים אחרים כמו דת ומדע.

היום יותר ויותר אנשים כבר משוכנעים שהדת והמדע לא מספקים תשובות לשאלות העמוקות ביותר של החיים, ולכן הם מחפשים תשובות במקומות אחרים. זהו בדיוק הזמן שחכמת הקבלה חיכתה לו, וזו הסיבה שהיא מופיעה מחדש – כדי לספק את התשובה לגבי תכלית הקיום.

חכמת הקבלה מסבירה לנו שהטבע, שהוא שם נרדף לבורא, הוא שלם, אוהב ומאוחד. היא אומרת שאנו חייבים לא רק להבין את הטבע, אלא גם לרצות ליישם את צורת הקיום הזו של אהבה ואחדות בתוכנו.

חכמת הקבלה גם אומרת שברגע שנעשה זאת, לא רק שנהפוך זהים לטבע, אלא נבין את המחשבה שעומדת מאחוריו – את תכנית העל. לבסוף, חכמת הקבלה קובעת שמתוך הבנת תכנית העל נהפוך לשווים למתכנן העל, וזוהי מטרת הבריאה – להפוך שווים לבורא.

המשאלה הגדולה מכולן

הזדמנות לשינוי

נתחיל מהמקום בו סיימנו את הפרק הראשון. אמרנו שהכול יהיה נפלא אם רק נלמד להשתמש באגו שלנו בצורה שונה – כך שנתחבר עם האחרים וניצור יחד גוף רוחני אחד. אמרנו גם שיש אמצעי שהומצא בדיוק למטרה הזו – חכמת הקבלה.

אבל אם נסתכל סביבנו, נראה בבירור שהעתיד שאנחנו מתקדמים אליו, לא ממש מבטיח. אנחנו נמצאים במשבר, במשבר רציני. ואפילו אם הוא עדיין לא פגע בנו ישירות, אין לנו שום ביטחון שלא ניפגע. נראה שאין שום תחום שהמשבר לא הותיר בו את חותמו – בחיים האישיים שלנו, בחברה הסובבת אותנו ואפילו בטבע.

אבל משברים הם לא בהכרח דבר שלילי. הם פשוט מצביעים על כך שהמצב הנוכחי מיצה את עצמו, ושהגיע הזמן להתקדם לשלב הבא. הדמוקרטיה, המהפכה התעשייתית, שחרור האישה, הפיזיקה הקוונטית – כל אלה התפתחו כתוצאה ממשבר בתחומם. למעשה, כל מה שקיים היום הוא תוצאה של איזשהו משבר שהתרחש בעבר.

כמו כל משבר, המשבר הנוכחי הוא הזדמנות לשינוי, קרש קפיצה להתפתחות. אם נעשה את הבחירה הנכונה, כל הקשיים פשוט ייעלמו.

אנחנו יכולים לספק בקלות מים, מזון ומחסה לעולם כולו. אנחנו יכולים להשכין שלום עולמי ולהפוך את העולם הזה למקום משגשג ודינמי. אבל כדי שזה יקרה, אנחנו חייבים **לרצות** לגרום לזה לקרות, ולהחליף את הבחירה הנוכחית שלנו בפילוג, בזו **שהטבע** רוצה שנבחר בה: אחדות.

אז למה אנחנו לא רוצים להתחבר? מדוע אנחנו מתנכרים זה לזה? ככל שאנחנו מתקדמים, וככל שאנחנו צוברים יותר ידע, אנחנו נעשים פחות שמחים. למדנו איך לבנות ספינות חלל, ייצרנו רובוטים בגודל מולקולה ופענחנו את הגנום האנושי, אז למה לא למדנו איך להיות מאושרים?

ככל שנעמיק בחכמת הקבלה, נגלה שהיא תמיד מובילה אותנו אל שורש הדברים. לפני שהיא נותנת תשובה כלשהי, היא מסבירה למה אנחנו נמצאים במצב שבו אנחנו נמצאים. וברגע שאנו מכירים את השורש של מצבנו, כמעט ואין צורך בהדרכה נוספת.

הפיתוי שבידע

*"אם יקבל חינוך גרוע או בלתי מספק,
האדם הוא הפראי והאכזר שבכל
היצורים החיים".
אפלטון, "החוקים"*

ידע תמיד היה נחשב לנכס. ריגול הוא לא המצאה של העידן המודרני, הוא קיים משחר ההיסטוריה. אבל ריגול התקיים מפני שידע תמיד היה נמסר רק למי שצריך לדעת, והמחלוקת הייתה לגבי מי צריך לדעת.

בעבר, בעלי הידע נקראו "חכמים" (מדענים, בשפה מודרנית), והידע שלהם היה על סודות הטבע. החכמים הסתירו את הידע שלהם, מחשש שהוא עלול ליפול לידיים של מי שנחשב בעיניהם כבלתי ראוי.

אבל איך קובעים מי רשאי לדעת? והאם העובדה שיש בידיי פיסת מידע בלעדית, נותנת לי את הזכות להסתיר אותה? באופן טבעי, אין אדם שיסכים לקביעה שהוא לא ראוי לדעת. לכן אנחנו מנסים "לגנוב" כל מידע שאנחנו רוצים, אם הוא אינו נגיש בצורה חופשית.

אבל זה לא תמיד היה כך. לפני הרבה מאוד שנים, כשהאגו עדיין לא הגיע לדרגה הגבוהה ביותר שלו, אנשים דאגו לטובת הציבור לפני

שדאגו לטובתם האישית. הם הרגישו מחוברים לכל הטבע ולכל האנושות. זו הייתה צורת הקיום הטבעית עבורם.

אבל היום השיקולים שלנו השתנו בצורה קיצונית, ואנחנו מאמינים שאנו רשאים לדעת הכול ולעשות הכול. כך מכתיבה לנו דרגת האגו שלנו.

למעשה, אפילו לפני שהאנושות הגיעה לדרגת הרצון הרביעית, מלומדים התחילו למכור את הידע שלהם תמורת רווחים גשמיים כמו כסף, כבוד וכוח. ככל שגדלו הפיתויים הגשמיים, אנשים לא יכלו להמשיך להתנהל באורח חיים צנוע ולהפנות את עיקר מאמציהם למחקר הטבע. הם החלו להשתמש בידע שבידיהם כדי לזכות בתענוגים גשמיים.

היום, עם ההתקדמות הטכנולוגית והדחף המוגבר של האגו שלנו, שימוש לרעה בידע הפך לנורמה. וככל שהטכנולוגיה מתקדמת, אנחנו נעשים מסוכנים יותר לעצמנו ולסביבתנו. ככל שאנחנו הופכים חזקים יותר, אנחנו מתפתים יותר להשתמש בכוח שלנו כדי לקבל את מה שאנחנו רוצים.

כאמור, הרצון לקבל מורכב מחמש דרגות של עוצמה. ככל שהוא מתגבר, מתעצמת גם ההידרדרות החברתית והמוסרית שלנו. לכן זה לא מפתיע שאנחנו נמצאים במשבר. לכן גם ברור מאוד מדוע החכמים הסתירו את הידע שלהם, ומדוע האגו הגדל שלהם עצמם, מכריח אותם היום לגלות אותו – כדי להרוויח.

ידע וקידמה לא יעזרו לנו, אם לא נשנה את עצמנו. הם רק ייצרו נזק גדול יותר ממה שכבר נגרם. זה יהיה נאיבי לצפות מההתקדמות המדעית לעמוד בהבטחתה לספק לנו חיים טובים. אם אנחנו רוצים עתיד טוב יותר, אנחנו צריכים לשנות רק את עצמנו. איך עושים את זה? נגיע לזה בהמשך...

התפתחות הרצונות

נראה שהצהרה שטבע האדם הוא אגואיסטי לא ממש תִּזְכֶּה אותנו בכותרות ראשיות, אבל מפני שאנחנו אגואיסטים מטבענו, כולנו – ללא יוצא מן הכלל – מועדים לשימוש לרעה בידע שלנו. זה לא אומר שנשתמש בידע כדי לבצע פשע. זה יכול להתבטא בדברים קטנים מאוד וכביכול חסרי משמעות, כמו לקבל קידום בעבודה כשלא מגיע לנו, או לספר על אחרים דברים שהם היו מעדיפים להצניע.

החדשות האמיתיות לגבי האגו הן לא שטבע האדם הוא אגואיסטי, אלא שאני אגואיסט (או אגואיסטית, כמובן). הפעם הראשונה שבה אנחנו ניצבים מול האגו שלנו היא התנסות די מפכחת. וכמו בכל התפכחות, זה כאב ראש ענק.

יש סיבה טובה לכך שהרצון לקבל כל הזמן מתפתח. תיכף ניגע בה, אבל בינתיים נתמקד בתפקיד של ההתפתחות הזו מבחינת הדרך שבה אנו רוכשים ידע. כשמופיע רצון חדש, הוא יוצר צרכים חדשים ודרישות חדשות. וכשאנו מחפשים דרכים לספק את הדרישות האלו, אנחנו מפתחים ומחדדים את השכל שלנו. במילים אחרות, התעצמות הרצון לקבל, היא שמייצרת התפתחות.

הדרגה הראשונה של הרצון היא דרגה של רצונות גופניים. כמו: אוכל, מין, משפחה ובית. אלו הרצונות הבסיסיים ביותר, והם קיימים באופן שווה בכל היצורים החיים.

בשונה מהדרגה הראשונה, כל יתר דרגות הרצון ייחודיות לאדם ונובעות מהמציאותנו בחברה אנושית:

- הדרגה השנייה היא הרצון לצושר.
- הדרגה השלישית היא הרצון לכבוד, לפרסום ולשליטה.
- הדרגה הרביעית היא הרצון לידע.

אם נסתכל על ההיסטוריה האנושית מנקודת המבט של התפתחות הרצונות, נגלה איך הרצונות שגדלו באדם יצרו כל רעיון, תגלית והמצאה. בעצם, כל חידוש שקרה בהיסטוריה, החל מהמצאת הגלגל, דרך גילוי הפניצילין, ועד פיתוח המחשב, היה כלי שעזר לנו לספק את הדרישות והצרכים הגוברים שמייצרים הרצונות שלנו.

האושר או העצבות, התענוג או הסבל שאנו חשים תלויים במידה בה אנחנו מספקים את הצרכים שלנו. אבל סיפוק דורש מאמץ. למעשה, אנחנו כל כך מונעים על ידי הרצון שלנו להרגיש תענוג, שכמו שאומר בעל הסולם: "אפילו תנועה קטנה ביותר לא יניע האדם... מבלי להטיב מה את עצמו. למשל, שאדם מטלטל את ידו מהכיסא אל השולחן, הוא משום שנדמה לו שבהניח ידו על השולחן יהנה יותר. ואם לא היה נדמה לו כזה, היה עוזב את ידו על הכיסא בכל שבעים שנותיו מבלי להניעה ממקומה."

בפרק הקודם הסברנו שהאגו מציב אותנו במלכוד. או במילים אחרות, עוצמת התענוג תלויה בעוצמת הרצון. ככל שגדלה בנו תחושת השובע ממהו, הרצון אליו פוחת בהתאמה. וכשהרצון נעלם, גם התענוג נעלם. כלומר, כדי ליהנות ממהו, אנחנו חייבים לא רק לרצות אותו, אלא להמשיך ולרצות אותו, או שהתענוג יתפוגג.

יותר מכך, התענוג לא נמצא באובייקט הנחשק, אלא במי שרוצה את התענוג. למשל, אם אני "מטורף" על סלט טונה, זה לא אומר שיש איזשהו תענוג בטונה, אלא שתענוג "בצורה" של טונה קיים בתוכי.

תשאלו כל דג טונה אם הוא נהנה מהבשר של עצמו. ספק אם התשובה שלו תהיה חיובית. אני יכול להיות חסר טקט ולשאול את הטונה, "אבל איך יכול להיות שאתה לא נהנה מזה? כשאני לוקח ממך ביס, זה כל כך טעים... ולך יש טונות של טונה! אם הייתי במקומך, הייתי בגן עדן".

כולנו כמובן יודעים, שזה לא דיאלוג מציאותי, ולא רק בגלל שדגי טונה לא מדברים עברית. ברור לנו שדגי טונה לא יכולים ליהנות מהבשר של עצמם, למרות שבני אדם יכולים ליהנות מאוד מהטעם של הטונה. למה, אם כן, קיימת ההנאה האנושית הזו מהטעם של הטונה? בגלל שיש לנו רצון לזה.

הסיבה שדגי טונה לא יכולים ליהנות מהבשר של עצמם, היא שאין להם שום רצון לזה. רצון ספציפי להפיק הנאה מאובייקט ספציפי נקרא "כלי", וקבלת תענוג בתוך הכלי נקראת "אור". העיקרון של הכלי והאור הוא ללא ספק העיקרון החשוב ביותר בחכמת הקבלה.

התמודדות עם רצונות

עכשיו, כשאנחנו יודעים שרצונות מייצרים התקדמות, בואו נראה כיצד התמודדנו איתם לאורך ההיסטוריה. בדרך כלל היו לנו שתי דרכים לתפעל רצונות: האחת – להפוך את הכול להרגלים, "לא לך" רצונות או לרתום אותם לתוך שגרה יומיומית, והשנייה – להעלים ולדכא אותם.

רוב הדתות משתמשות באפשרות הראשונה, כלומר, מתגמלות כל פעולה עם תמורה משתלמת כלשהי. כדי לגרום לנו לעשות את מה שנחשב

לטוב, המורים שלנו והאנשים סביבנו מתגמלים אותנו עם משוב חיובי בכל פעם שאנחנו עושים משהו "נכון", או מענישים אותנו כשאנחנו עושים משהו ש"אינו נכון". ככל שאנחנו מתבגרים, התמריצים נפסקים בהדרגה, אבל הפעולות שלנו כבר 'סומנו' אצלנו כמתגמלות או כמענישות.

ברגע שאנחנו רגילים למשהו, הוא הופך אצלנו לטבע שני. וכשאנחנו פועלים בהתאם לטבע שלנו (גם אם זה הטבע השני), אנחנו תמיד מרגישים נוח עם עצמנו. אם למשל קיבלתי יחס טוב בכל פעם שנתתי תרומה, כשאגדל ארגיש טוב בכל פעם שאתן תרומה, אפילו אם אף אחד לא ידע על כך, פשוט משום שבתוכי הפעולה הזאת כבר מקושרת עם משהו חיובי ונעים.

הדרך השנייה להתמודדות עם הרצונות שלנו היא על ידי העלמתם. היא משמשת בעיקר את שיטות המזרח. הגישה הזו מבטאת חוק פשוט: עדיף לא לרצות, מאשר לרצות ולא לקבל. או במילותיו של לאו-צו (531-604 לפנה"ס): "הִיָּה רְגִיל, אֲמַץ פִּשְׁטוֹת, הַפַּחַת אֲנוּכִיּוֹת, הִיָּה בַעַל מַעַט רְצוֹנוֹת." ["הדרך של לאו-צו"]

במשך שנים רבות היה נראה שאנחנו מצליחים להסדר בעזרת שתי השיטות האלה בלבד. למרות שלא קיבלנו את מה שרצינו (בגלל החוק שברגע שאתה מקבל את מה שרצית, אתה כבר לא רוצה את זה יותר), המרוץ עצמו סיפק אותנו. בכל פעם שהופיע רצון חדש, האמנו שהפעם, דווקא הוא, יממש את שאיפותינו. כל עוד המשכנו לחלום, היינו מלאי תקווה. ובמקום שיש תקווה – יש חיים, גם אם לא ממש מצליחים להגשים את החלומות.

אבל הרצונות שלנו גדלו, ויותר מכך – השתנו. הפסקנו להסתפק בחלומות בלתי מוגשמים, בכלי ריק שאינו מכיל את המילוי שצריך היה להיות בו. ושתי הדרכים להתמודדות עם הרצונות – האילוף וההעלמה – ניצבות כעת בפני אתגר רציני. כשאנחנו לא יכולים להעלים או להרחיק את הרצונות שלנו, אין לנו שום ברירה אלא לחפש דרך לספק אותם. במצב הזה אנחנו נוטשים את הדרכים הישנות, או לפחות משלבים אותן עם צורת חיפוש חדשה.

רצון חדש בעיר

כאמור, לרצון לקבל יש ארבע דרגות הנחלקות לשני סוגים: הרצונות הבהמיים של הגוף – אוכל, מין ומשפחה – נמצאים בדרגה הראשונה. אלה הרצונות הבסיסיים והם משותפים לכל היצורים החיים. הרצונות האנושיים – עושר, כבוד ושליטה, והרצון לידע – הם הדרגות שתיים עד ארבע, ואלה רצונות ייחודיים לאדם.

אבל בימינו מתגלה רצון חדש – הדרגה החמישית בהתפתחות הרצון לקבל. כמו שאמרנו בפרק הקודם, בספר הזוהר נאמר שבסוף המאה העשרים יופיע רצון חדש.

הרצון החדש הזה הוא לא סתם עוד רצון. הוא מכיל מאפיינים ייחודיים שמבדילים אותו מכל יתר הרצונות.

כשהמקובלים מדברים על הלב, הם לא מתכוונים ללב הפיזי, אלא לרצונות של ארבע הדרגות הראשונות. אבל דרגת הרצון החמישית שונה באופן מהותי. היא יכולה להתמלא ולהגיע לסיפוק רק מרוחניות, ולא משום דבר שהעולם הזה יכול להציע. הרצון הזה הוא גם שורש הגדילה הרוחנית שהאדם נועד לחוות. לכן המקובלים קוראים לו "הנקודה שבלב".

שיטה חדשה לרצון חדש

כש"הנקודה שבלב" מתעוררת, האדם מתחיל לעבור מרצון לתענוגים גשמיים – מין, כסף, שליטה וידע – לרצון לתענוגים רוחניים. וכיוון שעכשיו אנחנו מחפשים תענוג מסוג חדש, אנחנו זקוקים גם לשיטה חדשה כדי לספק אותו. השיטה הזו נקראת "חכמת הקבלה".

כדי להבין את השיטה החדשה, נסתכל על ההבדל בין חכמת הקבלה, שמטרתה למלא את הרצון לרוחניות, לבין השיטות שבעזרתן ממלאים את כל הרצונות האחרים. בעזרת הרצונות ה"רגילים" שלנו, אנחנו בדרך כלל יכולים להגדיר את מה שאנחנו רוצים די בקלות. אם אני רוצה לאכול, אני מחפש אוכל. אם אני רוצה כבוד, אני מתנהג בצורה שאני מאמין שתגרום לאנשים לכבד אותי.

אבל אם אני לא ממש יודע מהי רוחניות, איך אני יכול לדעת מה צריך לעשות כדי להשיג אותה? כיוון שבהתחלה אנחנו לא מבינים שמה שאנחנו באמת רוצים זה להשיג רוחניות, כלומר, לגלות את הבורא, אנחנו גם לא ממש מבינים שנזדקק לשיטה חדשה לשם כך. הרצון החדש הזה כל כך שונה מכל מה שאי פעם הרגשנו, שהוא לא ברור אפילו לנו. לכן השיטה לגלות ולספק אותו מכונה "חכמת הנסתר".

כשכל מה שרצינו היה אוכל, מעמד חברתי, ולכל היותר ידע, לא נזקקנו לחכמת הנסתר, ולכן היא נותרה נסתרת. אבל העובדה שהיא הוסתרה לא אומרת שהיא ננטשה. להיפך, במשך אלפי שנים המקובלים ליטשו והכינו אותה לזמן שבו בני האדם יזדקקו לה. הם כתבו ספרי קבלה בשפה יותר ויותר פשוטה, כדי להפוך אותה למוכנת ונגישה יותר. הם ידעו שבעתיד העולם יזדקק לה, ושזה יקרה כשתופיע דרגת הרצון החמישית. כעת הדרגה הזו כבר כאן, ואלה שכבר מזהים אותה מרגישים את הצורך בחכמת הקבלה.

במושגים קבליים: כדי לקבל תענוג, חייב להיות לנו כלי עבורו, כלומר, צריך רצון מוגדר מאוד לתענוג מסוים מאוד. הופעת הכלי מאלצת את השכל שלנו לחפש דרך למלא אותו באור. עכשיו, כשנרבים מאיתנו יש כבר כלי לרוחניות, כלומר, "נקודות שבלב", חכמת הקבלה מתגלה כאמצעי לספק את הרצון שלנו לרוחניות.

תיקון

נחזור לרגע למלכוד של האגו, שבו כשאנחנו סוף סוף מקבלים את מה שאנחנו רוצים, אנחנו כמעט מיד מפסיקים לרצות אותו. וכמובן, שכלי לרצות אותו, אי אפשר ליהנות ממנו.

הרצון לרוחניות מגיע עם מנגנון ייחודי המוכנה בתוכו, שמונע את המלכוד הזה. המנגנון הזה נקרא **תיקון**. רצון מהדרגה החמישית חייב קודם לעבור תיקון, ורק לאחר מכן ניתן להשתמש בו בצורה מועילה ומהנה. אך תחילה עלינו להבין את מושג ה**תיקון**, כדי למנוע הרבה בלבולים ואי הבנות בנוגע לחכמת הקבלה.

כפי שאמרנו, הרצון לקבל הוא הכוח המניע מאחורי כל התקדמות ושינוי בהיסטוריה האנושית. אבל הרצון לקבל תמיד היה רצון לקבל תענוג לצורך סיפוק עצמי. אמנם אין שום דבר רע בלרצות לקבל תענוג, אבל הכוונה ליהנות לצורך סיפוק עצמנו מעמידה אותנו בסתירה לטבע, לבורא. לכן כשאנחנו רוצים לקבל לעצמנו אנחנו מפרידים את עצמנו מהבורא. זהו הקלקול שלנו, וזוהי הסיבה לכל צרה וסבל.

התיקון אינו קורה ברגע בו אנחנו מפסיקים לקבל, אלא ברגע בו אנחנו משנים את הסיבה שבשבילה אנחנו מקבלים, את הכוונה שלנו. כפי שאמרנו בפרק הקודם, תכונות הבורא הן שלמות, חיבור ונתינה. לכן כשאנחנו מקבלים עבור עצמנו, זה נקרא "אגו" (אגואיזם), כלומר פירוד, וכשאנחנו מקבלים על מנת להתאחד, להתחבר עם הבורא ולפעול בהתאם לתכונת הנתינה שלו, זה נקרא אחדות עם הבורא, עם הטבע.

אסביר. האם הייתם נהנים לאכול את אותו האוכל כל יום במשך חודשים? סביר להניח שלא. אבל זה בדיוק מה שתינוקות צריכים לעשות. אין להם שום בחירה בנדון. למעשה, הסיבה היחידה שהם מסכימים לעשות את זה היא שהם לא מכירים שום דבר אחר. הם יכולים, כמובן, להפיק מהאכילה תענוג מוגבל מאוד, מעבר למילוי הבטן הריקה שלהם.

עכשיו, חשבו על אימו של התינוק. דמיינו איך הפנים שלה זוהרות כשהיא מאכילה את תינוקה. היא בעננים רק מלראות את הילד שלה אוכל לבריאות. הילד לכל היותר רגוע, אבל האימא ממש מאושרת.

מה בעצם קורה כאן? גם האימא וגם התינוק נהנים מהרצון של התינוק לאכול, אבל בזמן שהתינוק ממוקד ברעב שלו, האימא נהנית מהיכולת שלה לתת לו. היא אינה מתמקדת בעצמה, אלא בתינוק שלה. היא מאוחדת איתו, לכן התענוג שלה אינו פוחת ככל שהתינוק אוכל – כפי שקורה לתינוק – אלא דווקא הולך וגדל.

אותו דבר קורה עם הטבע. אם היינו יודעים מה הטבע רוצה מאיתנו, והיינו מממשים זאת, היינו מרגישים את התענוג שבאחדות ובנתינה. יותר מזה, לא היינו מרגישים את זה ברמה הגופנית, כפי שאימהות חוות בצורה

טבעית עם התינוקות שלהן, אלא ברמה הרוחנית של הקשר שלנו עם הטבע, עם הבורא.

לכן התיקון שאנחנו צריכים לעשות הוא לבחור בַּפּוֹנָה הנכונה עמה נשתמש ברצונות שלנו. בתמורה לעשיית התיקון ולהשגת הכוונה, אנחנו ממלאים את המשאלה האחרונה והגדולה מכולן – את הרצון שלנו לרוחניות, לגילוי הבורא. כשהרצון הזה מתמלא, האדם מכיר את המערכת ששולטת במציאות, משתתף בהפעלתה, ובסופו של דבר מקבל את המפתחות ומתיישב בכיסא הנהג. אדם כזה לא ירגיש עוד חיים ומוות באופן שבו אנחנו מרגישים זאת, אלא יזרום בהנאה וללא מאמץ באושר ובשלמות אינסופיים, מאוחד עם הבורא.

על קצה המזלג

לרצונות שלנו יש חמש דרגות, שנחלקות לשלושה סוגים. הסוג הראשון הוא הרצונות הבהמיים (אוכל, מין ומשפחה); הסוג השני הוא הרצונות האנושיים (כסף, כבוד וידע); והסוג השלישי הוא הרצון הרוחני ("הנקודה שבלב").

כל זמן שהרצונות שלנו היו משני הסוגים הראשונים, הסתפקנו ב"אילוף" שלהם על ידי בניית שגרה ובדיכוי והעלמה שלהם. אך כשהופיעה "הנקודה שבלב", שתי הדרכים האלה לא התאימו עוד, והיינו חייבים לחפש דרך אחרת. בשלב הזה התגלתה מחדש חכמת הקבלה, לאחר שהוסתרה במשך אלפי שנים, בציפייה לזמן שיהיה בה שוב צורך.

חכמת הקבלה היא האמצעי לתיקון שלנו. כשאנחנו משתמשים בה, אנחנו יכולים לשנות את הכוונה שלנו מרצון לקבל הנאה רק לעצמנו, שמוגדר כ"אגו", לרצון לתת הנאה. בכך אנו מתאחדים עם הטבע, עם הבורא.

המשבר העולמי שאנחנו חווים היום הוא בעצם משבר של רצונות. כשנשתמש בחכמת הקבלה כדי למלא את המשאלה האחרונה, העצומה מכולן – את הרצון לרוחניות – כל הבעיות יפתרו מאליהן, מפני שהשורש שלהן נמצא בתסכול הרוחני שרבים מאיתנו מרגישים היום.

סיפור הבריאה

אחרי שהבנו שהיום קיים צורך ממשי ללמוד קבלה, הגיע הזמן להכיר כמה מהיסודות של החכמה הזו. למרות שהיקף הספר הזה לא מאפשר לימוד מעמיק של העולמות העליונים, בסוף הפרק יהיה לכם בסיס מספיק להמשך, אם תרצו ללמוד את חכמת הקבלה לעומק.

מילה לגבי שרטוטים: ספרי הקבלה עושים שימוש רב בשרטוטים. המקובלים תמיד השתמשו בהם כאמצעי להסביר את מה שהם חווים בדרכם הרוחנית, אבל חשוב לזכור שהשרטוטים לא מייצגים עצמים גשמיים, אלא רק עוזרים לתאר מצבים או מבנים רוחניים, שנוגעים לקשר האישי והפנימי של האדם עם הבורא, עם הטבע.

העולמות הרוחניים

כפי שאמרנו בפרק הקודם, הבריאה עשויה כל כולה מרצון לקבל תענוג. הרצון הזה התפתח בארבעה שלבים, שהאחרון שבהם הוא "הנברא". שרטוט 1 מתאר את התהליך הזה, שהוא הבסיס לכל מה שקיים. אם נתייחס לכל התהליך הזה כאל סיפור, נוכל לזכור שהשרטוטים מתארים מצבים רגשיים, רוחניים ולא מקומות או חפצים.

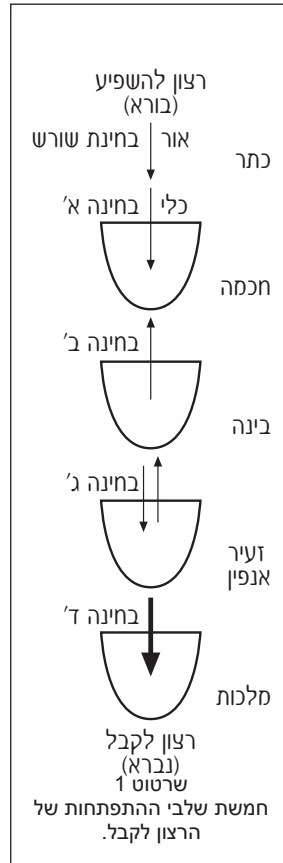
לפני שבוראים משהו, חייבים קודם לחשוב עליו ולתכנן אותו. למחשבה שיצרה את הבריאה אנחנו קוראים "מחשבת הבריאה".

בפרק הראשון אמרנו שבעבר, הפחד של בני האדם מהטבע (מהבורא) דחף אותם לחפש מהי התכנית שלו בעבורם. מהתצפיות שערכו הם גילו, שתכנית הטבע היא שהאדם יקבל תענוג. ולא סתם תענוג, כמו אלה שאנחנו יכולים להרגיש בעולם הזה, אלא תענוג מסוג מיוחד מאוד – התענוג שבלהיות דומים לו, לבורא.

אם תסתכלו על שרטוט 1, תראו שמחשבת הבריאה היא בעצם רצון לתת תענוג (שנקרא "אור") לנבראים. זהו גם שורש הבריאה, משם כולנו התחלנו.

המקובלים משתמשים במושג "כלי" כדי לתאר את הרצון לקבל את התענוג, את האור. זו הסיבה שהם קראו לחכמה שלהם "חכמה הקבלה".

לתענוג הם קראו "אור" מפני שכאשר הכלי (הנברא, האדם) מרגיש את הבורא, מתפשטת בתוכו הרגשה של חכמה גדולה. משהו כמו מתבהר ומאיר מבפנים. כשהמצב הזה מציף אותנו, אנחנו מבינים שהחכמה הזו שהתגלתה, תמיד הייתה שם, אלא שהיא הייתה נסתרת מאיתנו. כל מה שנראה לפני כן כחשכת הלילה, פשוט הפך לאור יום, והבלתי נראה הפך נראה. ומפני שהאור הזה מביא איתו חכמה, המקובלים קוראים לו "אור חכמה".

ארבעה שלבים בסיסיים (או נקבלית: ארבע בחינות של אור ישר)

נחזור לסיפור שלנו. כדי לממש את מחשבתו לתת תענוג, הבורא תכנן בריאה שרוצה לקבל את התענוג המסוים שבלהיות דומה לו, לבורא. אם אתם הורים, אתם מכירים את ההרגשה הזו. אין מילים שמחממות את ליבו של אב גאה יותר מהמילים "הבן שלך הוא ממש 'קופי' שלך!"

אז כמו שאמרנו, מחשבת הבריאה היא לתת תענוג לנברא והיא שורש הבריאה. לכן מחשבת הבריאה נקראת "בחינת שורש" (בחינה מלשון "הבחנה"), והרצון לקבל את התענוג נקרא "בחינה א'".

שימו לב שבחינת שורש מתוארת כחץ שמופנה כלפי מטה. כל חץ שמופנה כלפי מטה מתאר אור שמגיע מהבורא לנברא. אבל ההיפך אינו נכון: כשמופיע חץ שמצביע כלפי מעלה, זה לא אומר שהנברא נותן לבורא, אלא שהוא רוצה לתת לו בחזרה. ומה קורה כשיש שני חצים שמצביעים לכיוונים הפוכים? המשיכו לקרוא, התשובה בקרוב...

החיצים שמופנים כלפי מטה מתארים את אור הבורא נכנס אל הכלי, והחיצים שמופנים כלפי מעלה מתארים את הרצון של הנברא להחזיר הנאה לבורא.

המקובלים קוראים לבורא גם "הרצון להשפיע", כלומר, "רצון לתת שפע". לנברא הם קוראים "הרצון לקבל הנאה ותענוג" או פשוט "רצון לקבל". נדבר בהמשך על הצורה בה אנו תופסים את הבורא, אבל בשלב זה חשוב רק להבין שהמקובלים תמיד אומרים לנו מה הם תופסים. הם לא אומרים לנו שלבורא יש רצון לתת, הם אומרים שמה שהם רואים בבורא זה שיש לו רצון לתת, וזו הסיבה שהם קראו לו "רצון לתת". ומפני שהם גם גילו בתוכם רצון לקבל את התענוג שהוא רוצה לתת, הם קראו לעצמם "רצון לקבל".

אז הרצון לקבל הוא הבריאה הראשונה; זה השורש של כל נברא. כשהבריאה (הרצון לקבל) מרגישה שהתענוג מגיע אליה ממישהו שנותן, היא קולטת שתענוג אמיתי נמצא בנתינה, ולא בקבלה. כתוצאה מכך, הבריאה מתחילה לרצות לתת (שימולבלחץ שמופנה כלפי מעלה שיוצא מהכליהשני – הכוס שבשרטוט). זהו שלב חדש לגמרי, והוא נקרא "בחינה ב'".

מה הופך את זה לשלב חדש? אם אנחנו מסתכלים על הכלי עצמו, אנחנו רואים שהוא לא משתנה לאורך הבחינות. זה אומר שהרצון לקבל מקבל בדיוק באותה המידה שקיבל לפני כן. מפני שהרצון לקבל תוכנן במחשבת הבריאה, הוא נצחי ואינו ניתן לשינוי.

אבל בבחינה ב' הרצון לקבל רוצה לקבל תענוג **מנתינה**, ולא מקבלה, וזה שינוי משמעותי. ההבדל הגדול הוא, שבחינה ב' זקוקה לעוד מישהו שלו היא תוכל לתת. במילים אחרות, בחינה ב' חייבת להתייחס בצורה חיובית אל מישהו אחר או אל משהו אחר מחוץ לעצמה.

בחינה ב', שמחייבת אותנו לתת למרות הדחף הבסיסי שלנו לקבל, היא מה שהופך את החיים לאפשריים. בלעדיה הורים לא היו דואגים לילדים שלהם, וחיי החברה לא היו אפשריים כלל.

עכשיו אנחנו יכולים להבין מדוע חוק הטבע הוא חוק הנתינה, ולא חוק הקבלה, למרות שהרצון לקבל הוא הדחף הבסיסי שפועל בכל נברא, בדיוק כמו בבחינה א'. מהרגע שבבריאה יש גם רצון לקבל וגם רצון לתת, כל מה שיקרה לה ינבע מתוך "מערכת היחסים" שבין שתי הבחינות האלו.

כאמור, הרצון לתת שבבחינה ב' מאלץ אותה לתקשר, לחפש מישהו שצריך לקבל. לכן עכשיו בחינה ב' מתחילה לבדוק מה היא יכולה לתת לבורא. אחרי הכול, בשלב הזה אין עדיין אף אחד אחר לתת לו.

אבל כשבחינה ב' מנסה לתת, היא מגלה שהבורא רוצה רק לתת, ואין לו בכלל שום רצון לקבל. וחוץ מזה, מה הנברא יכול לתת לבורא?

יותר מזה, בחינה ב' מגלה שבתוך תוכה – כלומר, בבחינה א' – הרצון האמיתי שלה הוא לקבל. היא מגלה שהשורש שלה הוא במהותו רצון לקבל הנאה ותענוג, ושאין בתוכה אפילו גרם אחד של רצון אמיתי לתת. אבל, וזו נקודה חשובה מאוד, מפני שהבורא רוצה רק לתת, הרצון של הנברא לקבל הוא בדיוק מה שהוא יכול לתת לבורא.

מבלבל? אולי. אבל אם תיזכרו בדוגמה של האימא והתענוג שהיא מקבלת מלהאכיל את תינוקה, תבינו שהתינוק בעצם נותן תענוג לאימא שלו פשוט בזה שהוא רוצה לאכול.

לכן בבחינה ג' הרצון לקבל **בוחר** לקבל, ובזה הוא נותן בחזרה לבחינת שורש, לבורא. עכשיו יש לנו מעגל מושלם שבו שני השחקנים נותנים: בחינת שורש (הבורא) נותנת לנברא (בחינה א'), והנברא, אחרי שעבר דרך בחינות א', ב' ו-ג', נותן בחזרה לבורא בכך שהוא מקבל ממנו.

בשרטוט 1, החץ שמופנה כלפי מטה בבחינה ג' מראה שהפעולה שלה היא קבלה, כמו בבחינה א', והחץ שמופנה כלפי מעלה מראה שהכוונה שלה היא לתת, כמו בבחינה ב'. ושוב, שתי הפעולות משתמשות באותו הרצון לקבל כמו בבחינות א' ו-ב'. זה לא משתנה כלל.

כמו שכבר הבנו, הכוונות האגואיסטיות שלנו הן הסיבה לכל הבעיות שאנחנו רואים בעולם. וגם כאן, בשורש הבריאה, הכוונה חשובה הרבה יותר מהפעולה עצמה. נראה שיש לנו עכשיו מעגל מושלם שבו הבורא הצליח להפוך את הנברא לדומה לו – לנותן. יותר מזה, הנברא נהנה לתת, וכך להחזיר תענוג לבורא.

אבל האם זה משלים את מחשבת הבריאה? לא ממש. פעולת הקבלה (בבחינה א') וההבנה שהרצון היחיד של הבורא הוא לתת (בבחינה ב'), גורמות לנברא לרצות להיות באותו המצב, שהוא בחינה ג'. אבל העובדה שהנברא הפך לנותן, לא אומרת שהוא הגיע למצב של הבורא, ובכך השלים את מחשבת הבריאה.

להיות במצבו של הבורא פירושו שהנברא לא רק יהפוך לנותן, אלא שיהיו לו אותן המחשבות כמו של הנותן – מחשבת הבריאה. במצב כזה הנברא יבין למה בכלל נוצר המעגל בורא-נברא, ומדוע הבורא יצר את הבריאה.

הרצון להבין את מחשבת הבריאה הוא שלב חדש לחלוטין. אפשר להשוות אותו רק למצב של ילד שרוצה להיות גם חזק וגם חכם כמו הוריו. ברור לנו שזה אפשרי רק כשהילד באמת נכנס לתוך הנעליים של ההורים שלו.

בחכמת הקבלה, הבנת מחשבת הבריאה – דרגת ההבנה העמוקה ביותר, נקראת "השגה". לכך משתוקק הרצון לקבל בבחינה האחרונה שלו – בחינה ד'.

הרצון להשיג את מחשבת הבריאה הוא הכוח החזק ביותר בבריאה, והוא עומד מאחורי כל תהליך ההתפתחות. בין אם אנחנו מודעים לכך או לא, מה שכולנו באמת מחפשים הוא להבין למה הבורא עושה את מה שהוא עושה. זהו בדיוק הדחף שהניע את המקובלים לגלות את סודות

הבריאה לפני אלפי שנים, וכל עוד לא נשיג את זה בעצמנו, לא יהיו לנו שקט ושלווה.

הספירות בחכמת הקבלה

שם אחר לארבע הבחינות (חמש, אם סופרים את בחינת שורש) הוא ספירות (מלשון ספיר). לכל ספירה יש אור משלה. בחינת שורש נקראת כתר, בחינה א' חכמה, בחינה ב' בינה, בחינה ג' זעיר אנפין ובחינה ד' מלכות.

למעשה, ישנן עשר ספירות מפני שזעיר אנפין מורכבת משש ספירות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד ויסוד. לכן הסדרה השלמה של הספירות היא: כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות.

המסע בעקבות מחשבת הבריאה

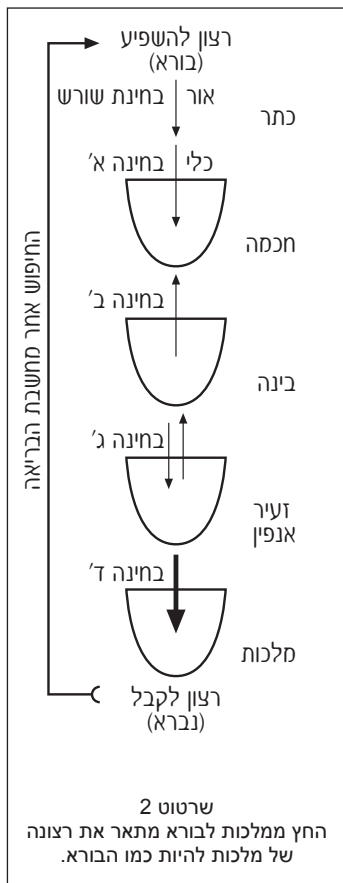
למרות שהבורא רוצה שנקבל את התענוג שבהידמות לו, הוא לא הטביע בנו את הרצון הזה מלכתחילה. כל מה שהוא נתן לנו זו השתוקקות לתענוג המושלם. אבל כמו שאנחנו יכולים לראות ברצף הבחינות, הבורא לא יצר את הנברא עם הרצון להיות כמותו, אלא זה משהו שהתפתח בתוכו במהלך הבחינות.

בבחינה ג' הנברא כבר קיבל הכול והתכוון לתת בחזרה לבורא. הרצף יכול היה להסתיים שם, כשהנברא עשה בדיוק את מה שהבורא עושה – לתת. במובן הזה, באותו הרגע הם היו זהים.

אבל הנברא לא הסתפק בנתינה. הוא רצה לדעת מה הופך את הנתינה למהנה, למה כוח נתינה הוא הכרחי כדי לברוא מציאות ואיזו חכמה משיג הנותן על ידי הנתינה. בקיצור, הנברא רצה להבין את מחשבת הבריאה. זו הייתה השתוקקות חדשה, השתוקקות שהבורא לא 'שתל' בתוך הנברא.

בנקודה הזו במסעו בעקבות מחשבת הבריאה, הנברא הפך לישות מובחנת, נפרדת מהבורא. אפשר להסתכל על זה בצורה כזו: אם אני רוצה להיות כמו מישהו אחר, זה בהכרח אומר שאני מודע לזה שקיים מישהו אחר מלבדי, ושלמישהו הזה יש משהו שאני רוצה, או שהוא בעצמו משהו שאני הייתי רוצה להיות.

במילים אחרות, אני לא רק מבין שיש עוד מישהו חוץ ממני, אלא אני מבין שהמישהו הזה שונה ממני. ולא סתם שונה, אלא טוב יותר. אחרת, למה שארצה להיות כמותו?

לכן מלכות, בחינה ד', שונה מאוד משלוש הבחינות הראשונות, כי היא רוצה לקבל תענוג מסוים מאוד (לכן החץ העבה) – התענוג שבהידמות לבורא. מנקודת מבטו של הבורא, הרצון של מלכות משלים את מחשבת הבריאה, את המעגל שעליו הוא חשב מלכתחילה (שרטוט 2).

למרבה הצער, אנחנו לא מסתכלים על הדברים מנקודת המבט של הבורא. במבט מכאן, מלמטה, דרך המשקפיים הרוחניים השבורים שלנו, התמונה קצת פחות מושלמת. כדי שהכלי (האדם), ההפוך לגמרי מהאור, יהפוך להיות כמו האור, הוא חייב להשתמש ברצון לקבל שלו עם הכוונה לתת. בכך הוא מעביר את המיקוד שלו מהתענוג של עצמו אל האושר שמקבל הבורא מהנתינה. בפעולה הזו גם הכלי הופך לנותן.

בעצם, קבלה במטרה לתת לבורא כבר התרחשה בבחינה ג'. בכל מה שקשור לפעולות הבורא, בחינה ג' כבר השלימה

את המשימה של הידמות לבורא. הבורא נותן במטרה לתת, ובחינה ג' מקבלת במטרה לתת, אז במובן זה הם ממש אותו דבר. השוני ביניהם הוא בפעולה – הבורא נותן ובחינה ג' מקבלת – אבל הכוונה לתת היא אחת.

יחד עם זאת, התענוג המושלם אינו לדעת מה עושה הבורא ולחקות את פעולותיו. התענוג המושלם הוא לדעת למה הבורא עושה את מה

שהוא עושה; להשיג את **המחשבות** שלו. והחלק הזה, הגבוה ביותר
בבריאה – מחשבת הבורא – לא ניתן לנבוא. את זה הנבוא (בחינה ד')
חייב להשיג בעצמו.

יש כאן קשר מופלא. במבט ראשון נדמה כאילו אנחנו והבורא
ניצבים בצדדים הפוכים של המגרש, מפני שהוא נותן ואנחנו מקבלים.
אבל למעשה, התענוג הגדול ביותר שלו הוא שאנחנו נהיה כמותו, והתענוג
הגדול ביותר שלנו יהיה להיות כמותו. זה דומה לרצון הטבעי של כל ילד
לחקות את הוריו ולהיות כמוהם, ולרצון הטבעי של כל הורה שהילדים
שלו ישיגו גם את הדברים שהוא עצמו לא השיג.

אנחנו והבורא בעצם משתוקקים לאותה המטרה. אם היינו יכולים
לתפוס את העניין הזה, החיים שלנו היו שונים לגמרי. במקום הבלבול
וחוסר הכיוון שרבים מאיתנו מרגישים היום, היינו יכולים לצעוד יחד –
בורא ונבוא – אל עבר המטרה שיועדה לנו משחר הבריאה.

המקובלים משתמשים בהרבה מושגים כדי לתאר את הרצון
לתת: בורא, אור, הנותן, מחשבת הבריאה, שורש, בחינת
שורש, כתר, בינה ועוד רבים אחרים. הם גם משתמשים בהרבה
מושגים כדי לתאר את הרצון לקבל: נבוא, כלי, מקבלים, בחינה
א', חכמה, מלכות ועוד. המושגים האלה מתארים הבחנות עדינות
בתוך שתי התכונות – נתינה וקבלה. אם נזכור את הנקודה הזו, ריבוי
השמות לא יבלבל אותנו.

כדי להיות כמו הבורא, כלומר נותן, הכלי עושה שני דברים: קודם
כל הוא מפסיק לקבל, בפעולה שנקראת "צמצום". הכלי עוצר את האור
לגמרי, ולא מאפשר לשום חלק ממנו להיכנס לתוכו. בדומה לכך, קל יותר
להימנע לגמרי מאכילה של משהו טעים אבל לא בריא, מאשר לאכול רק
קצת ממנו ולהשאיר את היתר בצלחת. לכן פעולת הצמצום היא הצעד
הראשון והקל ביותר בדרך להידמות לבורא.

הדבר הבא שעושה מלכות הוא לבנות מנגנון שבדוק את האור
(התענוג) ומחליט האם לקבל אותו, ואם כן, באיזו מידה. המנגנון הזה
נקרא "מסך". התנאי שלפיו המסך מחליט כמה אור לקבל נקרא "כוונה

לתת" (שרטוט 3). במילים פשוטות, הכלי מקבל לתוכו רק את מה שהוא מסוגל לקבל עם כוונה לגרום הנאה לבורא. האור שמתקבל בתוך הכלי נקרא "אור פנימי", והאור שנשאר בחוץ נקרא "אור מקיף".

בסופו של תהליך התיקון הכלי יקבל את כל האור של הבורא ויתאחד עימו. זוהי מטרת הבריאה. כשנגיע למצב הזה, אנחנו נרגיש אותו גם כאנשים פרטיים וגם כחברה אחת, מאוחדת, מפני שלאמתו של דבר, הכלי השלם לא עשוי מרצונות של אדם אחד, אלא מהרצונות של כל האנושות. כאשר נשלים את התיקון האחרון הזה, נהיה דומים לבורא, בחינה ד' תתמלא, והבריאה תושלם מנקודת המבט שלנו, כשם שהיא מושלמת מנקודת מבטו של הבורא.

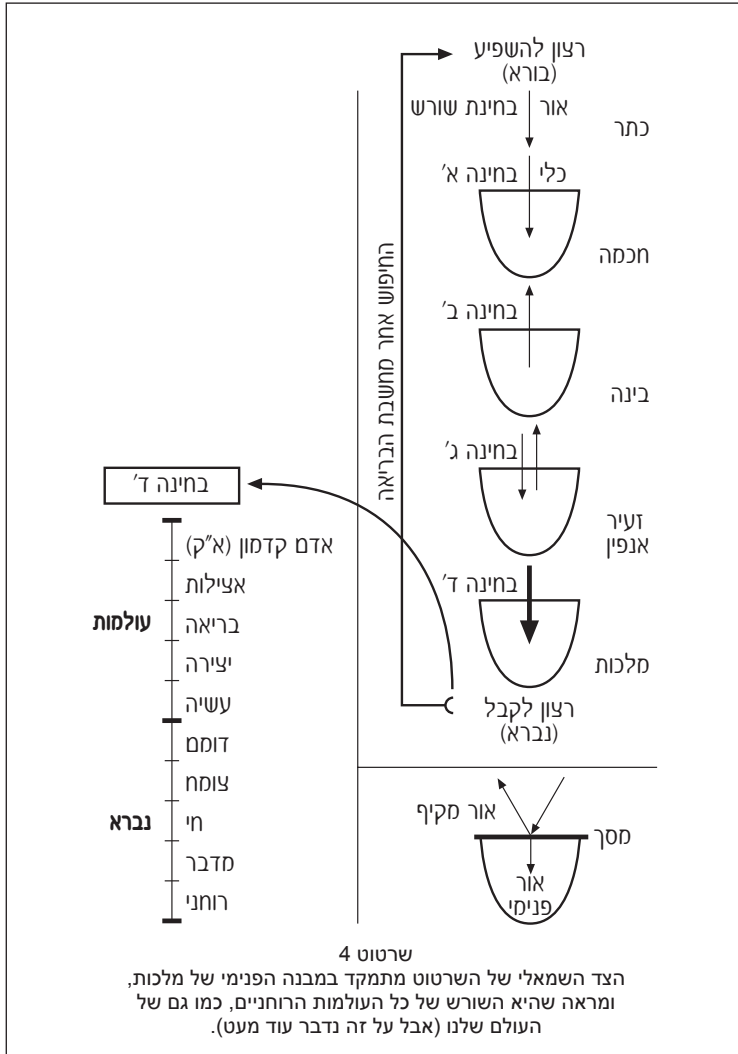
השורש

הדבר הראשון שהנברא חייב להשיג כדי להידמות לבורא הוא סביבה נכונה שתאפשר לו להתפתח. הסביבה הזו נקראת "עולמות".

בבחינה ד' הנברא מתחלק לשני חלקים – עליון ותחתון. חלקו העליון יוצר את העולמות, וחלקו התחתון יוצר את התוכן שלהם, את כל מה שנמצא בתוך העולמות האלה. באופן כללי, אפשר לומר שהעולמות עשויים מרצונות שאליהם המסך הרשה לאור להיכנס לבחינה ד' – כי אלה רצונות מתוקנים עם כוונה לתת לבורא, ותוכן העולמות עשוי מרצונות שאליהם המסך לא הרשה לאור להיכנס – כי אלה רצונות שאינם מתוקנים עם כוונה לתת לבורא. כשהמקובלים כותבים בספריהם על הנברא או על הנבראים, הם מתייחסים בדרך כלל לחלק התחתון שבבחינה ד' – החלק שדורש תיקון.

בתחילת הפרק אמרנו, שתבנית ארבעת השלבים היא הבסיס לכל מה שקיים. לכן גם העולמות מתפתחים באותה התבנית שפעלה בתהליך בריאת הבחינות: אדם קדמון נחשב בחינת שורש לעולמות, אצילות – בחינה א',

בריאה – בחינה ב', יצירה – בחינה ג' ועשיה – בחינה ד'. הצד השמאלי של שרטוט 4 מתאר מבט אל תוך המרכיבים של בחינה ד' ואת חלוקתה לחלק עליון (העולמות) ולחלק תחתון (הנברא).

עליון ותחתון:

אנחנו כבר יודעים שהבריאה עשויה רק מדבר אחד – מרצון לקבל הנאה ותענוג. לכן המושגים "עליון" ו"תחתון" לא מתייחסים למקומות, אלא לרצונות שאליהם אנחנו מתייחסים כגבוהים או כנמוכים. במילים אחרות, רצונות גבוהים הם רצונות שאותם אנחנו מצריכים יותר מרצונות שאנחנו מחשיבים כנמוכים. במקרה של בחינה ד', כל רצון שאפשר להשתמש בו כדי להעניק הנאה לבורא שייך לחלק העליון, וכל רצון שאי אפשר להשתמש בו בדרך הזו שייך לחלק התחתון.

כיוון שיש חמש דרגות של רצון – דומם, צומח, חי, קִדְבָר ורוחני – כל דרגה עוברת בדיקה מדוקדקת. כפי שמודגם בשרטוט 4, הרצונות שאיתם אפשר לעבוד יוצרים את הצולמות, והרצונות שאי אפשר לעבוד איתם (בינתיים) יוצרים את הנברא.

אז בואו נעמיק עוד קצת בבחינה ד' ובדרך שהיא עובדת עם המסך. בעצם, בחינה ד' היא אנחנו. אם נבין איך היא עובדת, אולי נלמד משהו על עצמנו.

בחינה ד' – מלכות – לא הופיעה לה משומקום, היא התפתחה מבחינה ג', שהתפתחה מבחינה ב' וכן הלאה. באופן דומה, בנימין זאב הרצל לא נולד כחווה המדינה. הוא נולד כתינוק קטן וחמוד שהוריו קראו לו בני (או שלא, אבל זה לא ממש משנה). כשגדל והתפתח, הוא עבר כל מיני תחנות בחייו (כמו להפוך למשפטן, לעיתונאי וכדומה) שהפכו אותו למי שהוא היה בבגרותו – חווה המדינה.

השלבים שעיצבו את הרצל, "הבחינות" הקודמות שלו, לא נעלמו. בלעדיהן הוא לא היה הופך להיות "חווה המדינה". בדומה להרצל, בכל אחד מאיתנו נמצאות כל הבחינות שאט אט יצרו אותנו. הסיבה שאיננו מבחינים בהן (או מתייחסים אליהן) היא שהרמה הגבוהה והמפותחת ביותר תמיד שולטת ברמות שתחתיה. אך הרמה העליונה לא רק חשה את קיומן של הדרגות המוקדמות, היא אף נבנית עליהן ועובדת איתן.

זו הסיבה שלפעמים כולנו מרגישים כילדים, במיוחד כשפוגעים בנו או 'דורכים לנו על יבלות'. המקומות האלו פשוט לא מכוסים על ידי שכבה בוגרת, והנקודות הרגישות האלה גורמות לנו להרגיש חסרי הגנה ממש כמו ילדים.

המבנה הרב שכבתי הזה הוא שמאפשר לנו בסופו של דבר להפוך להורים. בתהליך גידול הילדים אנחנו עושים שימוש בשלבים הנוכחיים והקודמים שלנו: אנו מבינים את המצבים שעוברים הילדים שלנו כיוון שעברנו מצבים דומים בעצמנו. ואנחנו מתייחסים למצבים האלה עם הידע והניסיון שצברנו לאורך השנים.

אנחנו בנויים בצורה כזו משום שמלכות (ממנה אנו עשויים) בנויה בדיוק באותה צורה. כל השלבים הקודמים של מלכות קיימים בתוכה ועוזרים לקיים את המבנה שלה.

כדי להפוך דומה ככל האפשר לבורא, מלכות מנתחת כל דרגת רצון שקיימת בתוכה, ומפרידה את הרצונות בכל דרגה ודרגה לרצונות שאפשר לעבוד איתם ולרצונות שאי אפשר לעבוד איתם. אבל הרצונות שאפשר לעבוד איתם לא רק ישמשו כדי לקבל על מנת לתת הנאה לבורא, הם גם 'יעזרו' לבורא להשלים את משימתו – להפוך את מלכות לדומה לו.

מכל מה שלמדנו עד עכשיו, אנחנו עדיין לא יודעים מי מחמשת העולמות שעליהם דיברנו הוא העולם שלנו. למעשה, אף אחד מהם הוא לא שלנו. זכרו שברוחניות אין "מקומות", יש רק מצבים. ככל שהעולם גבוה יותר, הוא מייצג מצב של נתינה רבה יותר. הסיבה שהעולם שלנו לא מוזכר כאן בשום מקום היא, שהעולמות הרוחניים הם עולמות של אהבה ונתינה, והעולם שלנו הוא כמונו. עולם של אגו (של רצון לקבל לעצמנו). מפני שהאנו הפוך מנתינה, העולם שלנו מנותק ממערכת העולמות הרוחניים, ולכן המקובלים לא הזכירו אותו במבנה שהם תיארו.

יותר מכך, העולמות הרוחניים לא באמת קיימים, אלא אם אנחנו יוצרים אותם בכך שאנחנו הופכים להיות דומים לבורא. הסיבה שמדובר עליהם בזמן עבר היא שמקובלים שטיפסו מהעולם שלנו אל העולמות הרוחניים מספרים לנו מה הם גילו. אם גם אנחנו רוצים לגלות את העולמות הרוחניים, עלינו ליצור מחדש את העולמות האלה בתוכנו.

לפני כמה עמודים אמרנו שכדי לבצע את משימתו להידמות לבורא, הנברא חייב ליצור את הסביבה הנכונה שבה יוכל להתפתח. את זה בדיוק עושים העולמות – הרצונות שאפשר לעבוד איתם. הם "מראים" לרצונות שאי אפשר לעבוד איתם, איך לקבל כדי לתת הנאה לבורא, ובכך עוזרים להם לתקן את עצמם.

אנחנו יכולים לתאר את מערכת היחסים שבין העולמות לנברא כמו קבוצה של פועלי בניין שיש בה פועל אחד שלא יודע לעבוד. העולמות מדגימים לנברא איך לעשות כל אחת מהמשימות: איך לקדוח, איך להשתמש בפטיש, בפלס וכן הלאה. ברוחניות הם מראים לו מה הבורא נתן להם, ואיך הם עובדים עם זה בצורה נכונה. כך, בהדרגה, הנברא לומד להשתמש נכון ברצונות שלו, שצפים ועולים מהקטנים ועד לחזקים ביותר.

הרצונות מתחלקים באופן הבא (שרטוט 4): עולם אדם קדמון הוא החלק שאיתו אפשר לעבוד בתוך דרגת הדומם, והחלק התחתון של דרגת הדומם, הנברא, הוא החלק שאיתו אי אפשר לעבוד. למעשה, בדרגת הדומם אין מה לתקן כי אין בה תנועה, היא לא משתנה כי היא לא משתמשת ברצון שלה. דרגת הדומם היא רק השורש לכל מה שיגיע בעקבותיה.

עולם אצילות, הוא החלק שאיתו אפשר לעבוד בדרגת הצומח, והחלק התחתון של דרגת הצומח, הנברא, הוא החלק שאיתו אי אפשר לעבוד.

עולם בריאה הוא החלק שאיתו אפשר לעבוד בדרגת החי, והחלק התחתון שבדרגת החי, הנברא, הוא החלק שאיתו אי אפשר לעבוד.

עולם יצירה הוא החלק שאיתו אפשר לעבוד בדרגת המדבר, והחלק התחתון של דרגת המדבר, הנברא, הוא החלק שאי אפשר לעבוד איתו.

לבסוף, עולם העשיה הוא החלק שאפשר לעבוד איתו בדרגת הרוחני, החזקה ביותר בכל דרגות הרצון, והחלק התחתון של דרגת הרוחני, הנברא, הוא החלק שאי אפשר לעבוד איתו.

אדם הראשון – הנשמה של כולנו

אדם הראשון, הנשמה הכללית, הוא השורש האמיתי לכל מה שקורה כאן. זהו מבנה של רצונות שהופיע ברגע שהושלמה יצירת העולמות הרוחניים. כאמור, חמשת העולמות – אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה ועשיה – משלימים את התפתחות החלק העליון של בחינה ד'. אבל החלק התחתון עוד צריך להתפתח.

במילים אחרות, הנשמה עשויה מרצונות שאיתם אי אפשר לעבוד, כלומר, מרצונות שבזמן שהם נבראו, הם לא יכלו לקבל אור על מנת לתת

לבורא. עכשיו הם חייבים לצופ בזה אחר זה ולהפוך למתוקנים, כלומר, להפוך לרצונות שאפשר לעבוד איתם. זה יקרה בעזרתם של העולמות – הרצונות שאיתם אפשר לעבוד.

ובדיוק כמו החלק העליון של בחינה ד', גם החלק התחתון שלה מתחלק לדרגות רצון של דומם, צומח, חי ומדבר. אדם הראשון רוצה להתפתח דרך אותן דרגות כמו העולמות וכמו ארבע הבחינות. אבל כמו שאמרנו, הוא עשוי מרצונות שלא יכלו לקבל אור על מנת לתת לבורא, לכן ברגע שהוא מנסה לקבל, הוא מקבל לעצמו, ובכך נעשה נפרד מהבורא (מכוח הנתינה). כתוצאה מכך, אנחנו, החלקים של נשמת אדם הראשון, איבדנו את הרגשת השלמות והאחדות שאיתה נבראנו, ואנו מרגישים נפרדים זה מזה, ומהבורא.

צריך להבין איך עובדת המערכת הרוחנית. הרצון של הבורא הוא לתת. זו הסיבה שהוא ברא אותנו ומקיים אותנו. הרצון לקבל הוא מטבעו מרוכז בעצמו, סופג, ואילו הרצון לתת בהכרח מכוון כלפי חוץ, אל עבר המקבל. זו הסיבה שרצון לקבל לא יכול לבורא, וזו גם הסיבה שלבורא חייב להיות רצון לתת, אחרת הוא לא היה מסוגל לבורא.

ומפני שהוא רוצה לתת, מה שהוא בורא בהכרח ירצה לקבל, אחרת למי הוא ייתן? אז הוא ברא אותנו עם רצון לקבל, ולא עם שום דבר אחר. חשוב להבין את הנקודה הזו; אין בנו שום דבר חוץ מרצון לקבל, ולא צריך להיות בנו שום דבר חוץ מרצון לקבל, כי מטרת בריאתנו היא שנקבל הנאה ותענוג מהבורא. אז אם אנחנו מקבלים ממנו, המעגל מושלם. הוא שמח ואנחנו שמחים. נכון?

לא ממש. אם כל מה שאנחנו רוצים זה לקבל, לא נוכל ליצור קשר עם הנותן, מפני שאין בנו שום דבר שפונה כלפי חוץ כדי לראות מאיפה מגיע מה שאנחנו מקבלים. אז חייב להיות לנו רצון לקבל, אבל כדי להשיג את מטרת הבריאה – הידמות לבורא (כי להיות כמו הבורא זה התענוג המושלם) – אנחנו חייבים גם להכיר את הנותן, ולשם כך אנחנו זקוקים לרצון לתת. זו הסיבה שיש לנו בחינה א' וגם בחינה ב'.

הדרך להשיג את שני הרצונות איננה לבורא רצון חדש שלא הוכנס לתוכנו על ידי הבורא, אלא בכך שנסתכל רק על התענוג שאנחנו נותנים

לנותן, בלי קשר לתענוג שנרגיש או לא נרגיש תוך כדי התהליך הזה. זה נקרא "כוונה לתת". זוהי מהות התיקון, וזה מה שהופך אותנו מאגואיסטים לאוהבי הזולת (לבעלי תכונת נתינה, כמו הבורא). ובסופו של דבר, ברגע שנרכוש את התכונה הזו, נוכל להתחבר עם הבורא, ואת זה העולמות הרוחניים מיועדים ללמד אותנו.

כל עוד אנחנו לא מרגישים מחוברים לבורא, אנחנו נחשבים לחלקים שבורים של נשמת אדם הראשון, רצונות בלתי מתוקנים. ברגע שיש לנו כוונה לתת, אנחנו נעשים מתוקנים ומחוברים, לבורא ולכל האנושות. כשכולנו נהיה מתוקנים, נעלה שוב אל בחינת השורש שלנו, אפילו מעבר לעולם אדם קדמון, אל מחשבת הבריאה עצמה, שנקראת "אינסוף", מפני שהקבלה שלנו תהיה שם אינסופית ונצחית.

העולם שלנו נועד לעזור לנו לבצע את השינוי הזה מקבלה לנתינה. בפרקים הבאים נראה כיצד אנו מממשים זאת.

על קצה המזלג

מחשבת הבריאה היא לתת הנאה ותענוג על ידי יצירת נברא שדומה ליוצרו.

המחשבה הזו (אור) בוראת רצון לקבל הנאה ותענוג.

לאחר מכן, הרצון לקבל (הנברא) מתחיל לרצות לתת ולא לקבל, מפני שנתינה היא תכונתו של הבורא. רק באמצעותה ניתן להידמות לו, ולכן היא כל כך נחשקת.

בשלב הבא הרצון לקבל בכל זאת מחליט לקבל, מפני שזו הדרך לתת תענוג לבורא.

הרצון לקבל רוצה להכיר את המחשבה שבראה אותו, כי מה יכול להיות מענג יותר מלדעת הכול?

אחר כך הרצון לקבל מתחיל לקבל עם הכוונה לתת, מפני שנתינה הופכת אותו דומה לבורא, וכך הוא יכול ללמוד את מחשבת הבורא.

הרצונות שיכולים לקבל על מנת לתת יוצרים את העולמות, שנחשבים לחלק העליון של הבריאה, והרצונות שאי אפשר להשתמש בהם כדי לתת, יוצרים את הנשמה הכללית, הנקראת "אדם הראשון". הרצונות האלה נחשבים לחלק התחתון של הבריאה.

העולמות והנשמה בנייים בצורה דומה, אבל עם עוצמה שונה של רצונות. לכן העולמות יכולים להראות לנשמה איך לעבוד על מנת לתת, וכך עוזרים לאדם הראשון להפוך למתוקן.

באופן כללי, כל רצון עובר תיקון בעולם ספציפי: דרגת הדומם עוברת תיקון בעולם אדם קדמון, הצומח בעולם האצילות, החי בעולם הבריאה, המדבר בעולם היצירה, והרצון לרוחניות יכול לעבור תיקון רק בעולם העשיה, שהחלק התחתון ביותר שלו הוא היקום הפיזי שלנו. והיקום הפיזי הוא נושא הפרק הבא שלנו.

היקום שלנו

בתחילת הפרק הקודם אמרנו, שלפני שמשו נברא, הייתה מחשבת הבריאה. המחשבה הזו בראה את בחינות א' עד ד' של הרצון לקבל, שיצרו את העולמות אדם קדמון עד עשיה. אלה יצרו את נשמת אדם הראשון, שנשברה לאינספור הנשמות שיש לנו היום.

חשוב לזכור את הסדר הזה של הבריאה, כי הוא מזכיר לנו שהדברים מתפתחים מלמעלה למטה, מהרוחני לגשמי, ולא להיפך. משמעות הדבר היא שהעולם שלנו נברא ונשלט על ידי העולמות הרוחניים.

אין אפילו מקרה אחד בעולם שלנו שלא קרה קודם כל שם, למעלה. ההבדל היחיד בין העולם שלנו לעולמות הרוחניים הוא, שדברים שקורים בעולמות הרוחניים משקפים כוונות של אהבה, ודברים שקורים בעולם שלנו משקפים כוונות אגואיסטיות.

בגלל המבנה המשתלשל הזה של העולמות, העולם שלנו נקרא "עולם התוצאות" של ההתרחשויות והתהליכים הרוחניים. כלומר, לכל מה שאנחנו עושים כאן, אין שום השפעה על העולמות הרוחניים. יתר על כן, אם אנחנו רוצים לשנות משהו בעולם שלנו, אנחנו חייבים לטפס תחילה אל העולמות הרוחניים, אל "חדר הבקרה" של העולם שלנו, כי רק משם נוכל להשפיע עליו.

הפירמידה

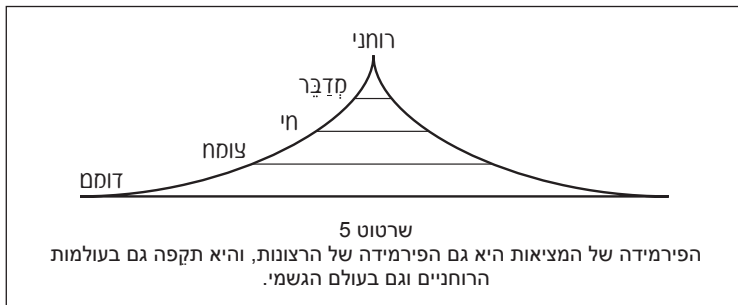
כמו בעולמות הרוחניים, כל מה שקיים בעולם שלנו מתפתח דרך אותם חמישה שלבים – מאפס עד ארבע. העולם שלנו בנוי כמו פירמידה. בבסיסה, בתחילת ההתפתחות של העולם הזה, נמצאת דרגת הדומם שעשויה ממיליארדי טונות של חומר (שרטוט 5).

אי שם, בין מיליארדי הטונות של החומר, ישנה נקודה קטנטנה שנקראת "כדור הארץ". ועל פני הכדור הזה הופיעה דרגת הצומח. כמות הצמחיה על פני כדור הארץ ממש זעירה לעומת כמות החומר הדומם שעל פני הכדור, על אחת כמה וכמה אם משווים אותה לכמות החומר הדומם שבכל היקום.

לאחר הצומח הופיע החי, שפמותו מזערית, אפילו אם משווים אותו רק לצומח.

והמדבר, כמובן, הופיע אחרון ובכמות הקטנה מכולם.

לאחרונה צצה דרגה חדשה מתוך דרגת המדבר. היא נקראת "דרגת הרוחני" או "רוחניות". (כיוון שמדובר בזמנים גיאולוגיים, הביטוי 'לאחרונה' משמעו שזה קרה 'רק' לפני כמה אלפי שנים). אנחנו לא מסוגלים לתפוס את כל גודל הבריאה, אבל אם נביט על פירמידת הבריאה ונחשוב על הפרופורציות שבין כל שתי דרגות, נתחיל להבין עד כמה הרצון לרוחניות הוא באמת מיוחד וחדש. למעשה, אם נחשוב על משך הזמן שהיקום קיים (בערך 15 מיליארד שנה) כעל יממה אחת, אז (באופן פרופורציוני) הרצון לרוחניות הופיע לפני 0.0288 שניות.

מצד אחד, ככל שהרצון גבוה יותר כך הוא גם נדיר (וצעיר) יותר. מצד שני, העובדה שמעל הדרגה האנושית נמצאת דרגה רוחנית, מראה שעדיין לא סיימנו את ההתפתחות שלנו. האבולוציה ממשיכה במרץ כמו תמיד, אבל כיוון שאנחנו הדרגה האחרונה שהופיעה עד היום, אנחנו חושבים באופן טבעי שאנחנו הדרגה העליונה. אנו אולי נמצאים בדרגה הגבוהה ביותר כרגע, אבל אנחנו לא בדרגה הסופית. אנחנו נמצאים רק בדרגה האחרונה מבין הדרגות שכבר הופיעו.

הדרגה הסופית תשתמש בגופים שלנו כבמארחים, אבל תהיה עשויה מצורות חדשות לגמרי של מחשבה, תפיסה והרגשה. הדרגה הזו כבר מתפתחת בתוכנו, והיא נקראת "הדרגה הרוחנית".

אין כאן צורך בשינויים גופניים או בהיווצרותם של יצורים חדשים, אלא רק בשינוי פנימי בתפיסתנו את העולם. לכן הדרגה הבאה היא כל כך חמקמקה; היא בתוכנו, חרוטה בנו כמו מידע שצורב על דיסק קשיח, והמידע הזה ייקרא ויישם בין אם אנו מודעים אליו או לא. אבל אנחנו יכולים לקרוא וליישם אותו בצורה הרבה יותר מהירה ומהנה, אם נקרא אותו עם ה'תוכנה' הנכונה – חכמת הקבלה.

כפי שלמעלה. כך למטה

אם נשווה את שלבי ההתפתחות של כדור הארץ לארבע הבחינות של האור, עידן הדומם של הכדור מקביל לבחינת שורש, עידן הצומח מקביל לבחינה א', עידן החי לבחינה ב', עידן המדבר לבחינה ג' והעידן הרוחני לבחינה ד'.

נעוריו הלוהטים של כדור הארץ נמשכו כמה מיליארדי שנה. כשהוא התקרר, הופיעו הצמחים, ושלטו בכוכב הלכת שלנו במשך עוד מיליונים רבים של שנים. אבל כמו שדרגת הצומח בפירמידה הרוחנית צרה הרבה יותר מדרגת הדומם, תקופת הצומח בכדור הארץ הייתה קצרה מתקופת הדומם.

עם תום שלב הצומח הגיעה תקופת החי. וכמו בשתי הדרגות הקודמות, עידן החי היה הרבה יותר קצר מעידן הצומח.

שלב האדם, המקביל לדרגת המדבר שבפירמידה הרוחנית, נמצא כאן רק בארבעים אלף השנים האחרונות בערך. אבל רק כשהאנושות תסיים את התפתחות הדרגה הרביעית (והאחרונה) שלה, ההתפתחות הכללית תושלם והאנושות תתאחד מחדש עם הבורא.

השלב הרוחני החל לפני 5,769 שנה (נכון לזמן הכתיבה), כשהנקודה שבלב הופיעה לראשונה. כמו בעולם הרוחני, גם בעולם שלנו, לאיש שהרגיש לראשונה את ההתעוררות (הנקודה שבלב) הזו קראו אדם (כן, כן, בעלה של חוה ודייר זמני בגן עדן). ברוחניות הוא נקרא "אדם הראשון". השם אדם נגזר מהמילים "אֲדָמָה לעליון" (ישעיה י"ד, י"ד), ומשקף את הרצון שהרגיש אדם להיות דומה לבורא.

בימים אלה, בפתחה של המאה העשרים ואחת, ההתפתחות הכללית מגיעה לדרגתה האחרונה – לרצון להידמות לבורא, ולכן היום יותר ויותר אנשים מחפשים תשובות רוחניות לשאלות שלהם.

במעלה הסולם

כשהמקובלים מדברים על התפתחות רוחנית, הם מדברים על טיפוס במעלה הסולם הרוחני. לכן המקובל הגדול של דורנו, הרב יהודה אשלג, קרא לפירוש שכתב לספר הזוהר, פירוש הסולם, ומכאן כינויו של אשלג, "בעל הסולם". "לעלות בסולם" פירושו לחזור לשורשים הרוחניים שלנו. כי אנחנו כבר היינו שם למעלה, ועכשיו אנחנו צריכים לגלות איך לחזור לשם בכוחות עצמנו.

השורש הוא המטרה הסופית שלנו; לשם אנחנו צריכים להגיע בסופו של דבר. כדי להגיע לשם מהר ובקלות, אנחנו צריכים רצון גדול אליו – כלי. רצון כזה לרוחניות יכול להגיע רק מהאור, מהבורא, אבל כדי להפוך להיות מספיק חזק, הוא צריך להתעצם על ידי הסביבה.

הנה דוגמה גשמית משהו, שמראה כיצד אנו יכולים להגדיל רצון: אם אני רוצה עוגה, אני מדמיין את העוגה הזו בראשי – את המרקם שלה, הצבע שלה, את הריח המתקתק שלה ואיך שהיא נמסה לי בפה. ככל שאני

חושב עליה יותר, כך אני רוצה אותה יותר. במונחים קבליים, היינו אומרים שהעוגה "מאירה לי באור מקיף".

כדי לרצות רוחניות עלינו להשיג את סוג האור המקיף שיגרום לנו לרצות תענוגים רוחניים. ככל שנאסוף יותר מהאור הזה, נתקדם מהר יותר. לרצות רוחניות משמעו "לגדל אדם", והשיטה לעשות זאת זהה לדרך שבה "מגדלים" ומגדילים רצון לעוגה – מדמיינים אותה ואת טעמה, מדברים עליה, קוראים עליה, חושבים עליה ועושים כל מה שאפשר כדי להתרכז בה. אבל האמצעי החזק ביותר להגדיל רצון כלשהו, הוא הסביבה החברתית שלנו. אנחנו יכולים להשתמש בסביבה כדי להעצים את הרצון הרוחני שלנו, את ה'אדם' שבנו, וכך להאיץ את ההתקדמות שלנו.

האם יש הבדל בין לקרוא לאור "אור מקיף" או סתם "אור"? השמות "אור מקיף" ו"אור" מתייחסים לשתי פעולות שונות של אותו האור. אור שלא נחשב למקיף הוא מה שאנחנו מרגישים כתצנוג, ואילו אור מקיף הוא התצנוג אותו אנחנו מקווים להשיג. זחו האור שבונה את הכלי שלנו. את המקום שאליו האור בסופו של דבר ייכנס. שני האורות הם למעשה אור אחד, אבל כשהאור מתקן ובונה אותנו, אנחנו קוראים לו "אור מקיף", וכשאנחנו מרגישים אותו כתצנוג, אנחנו קוראים לו פשוט "אור". לפני שאנחנו מפתחים כלי, אנחנו לא יכולים לקבל שום אור. אבל האור נמצא שם, מקיף את הנשמות שלנו כמו שהטבע תמיד מקיף אותנו. אז כשאין בידינו הכלי, האור המקיף בונה לנו אותו בכך שהוא מגביר בנו את הרצון לאור.

על נושא הסביבה שהזכרנו, נרחיב בפרק השישי, אבל בינתיים בואו נחשוב על זה כך: אם יש רק דבר אחד שנחשב 'אין', וכולם סביבי מדברים עליו ורוצים אותו, אז ודאי שגם אני ארצה אותו. אין לי בכך בחירה.

בפרק השני אמרנו שהופעת הכלי, הרצון, מכריחה את השכל שלנו לחפש דרך למלא את הכלי הזה באור כדי לספק אותו. ככל שהכלי גדול יותר, האור המתקבל גדול יותר. אבל כדי להבין איך האור המקיף בונה את הכלי שלנו, ומדוע הוא בכלל נקרא "אור", אנחנו חייבים להבין תחילה את המושג "רשימות".

כאמור, העולמות הרוחניים ונשמת אדם הראשון התפתחו באותו הסדר. בעולמות הסדר היה – אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה ועשייה,

ובאדם הראשון ההתפתחות נקראה על שם סוגי הרצונות שהופיעו – דומם, צומח, חי, מדבר ורוחני.

כשם שאנחנו לא שוכחים את חוויות הילדות שלנו, אלא פועלים בהווה עם כל הניסיון שצברנו בעבר, כך כל שלב שמסתיים בתהליך ההתפתחות לא נעלם, אלא נרשם בתוך "הזיכרון הרוחני" הלא מודע שלנו. במילים אחרות, בתוכנו נמצאת כל ההיסטוריה של ההתפתחות הרוחנית שלנו, החל מהזמן שבו היינו מאוחדים עם מחשבת הבריאה ועד היום. מכאן, שלטפס במעלה הסולם פירושו פשוט להיזכר מחדש בכל המצבים שכבר חויינו, ולשוב ולגלות את כל הזיכרונות האלו.

הזיכרונות האלו נקראים "רשימות" (מהמילה "התרשמויות" או "רשמים"), וכל "רשימו" כזה מייצג מצב רוחני מסוים. כיוון שההתפתחות הרוחנית שלנו השתלשלה כלפי מטה בסדר מסוים, כעת הרשימות צפות בתוכנו בדיוק באותו הסדר, רק הפוך, מלמטה כלפי מעלה.

במילים אחרות, המצבים העתידיים שלנו כבר נקבעו, ואנחנו לא יוצרים שום דבר חדש, אלא רק נזכרים וחווים מחדש דברים שכבר קרו לנו. הדבר היחיד שאותו אנחנו יכולים לקבוע, ונדבר עליו בהרחבה בפרקים הבאים, הוא המהירות שבה אנחנו מטפסים בסולם. ככל שנעבוד קשה יותר כדי לטפס עליו, המצבים יתחלפו מהר יותר, וההתקדמות הרוחנית שלנו תהיה מהירה יותר.

כל רשימו מסתיים כשאנחנו מסיימים לחוות אותו במלואו. וכמו בשרשרת, ברגע שרשימו אחד מסתיים, מיד מגיע הרשימו הבא אחריו. הרשימו שעומד לצאת הוא זה שיצר את הרשימו הנוכחי שלנו. אבל מפני שכרגע אנחנו מטפסים חזרה בסולם, הרשימו הנוכחי מעורר את מי שמלכתחילה יצר אותו. לכן ברגע שהמצב הנוכחי יסתיים, הוא יוביל לבא אחריו, וכך הלאה עד שנסיים את כל שרשרת הרשימות. וכשנסיים את שרשרת הרשימות, נגיע גם לגמר התיקון שלנו.

כאשר אנחנו מנסים להשיג את הרוחניות, אנו מתקרבים אל המצב המתוקן שלנו, מפני שאנחנו מעוררים את הרשימות בצורה מהירה יותר. ומפני שהרשימות האלו הן למעשה רשמים מהתנסויות רוחניות גבוהות

יותר, התחושות שהן יוצרות בנו הן תחושות רוחניות יותר – של חיבור חזק יותר עם הבורא ועם הזולת.

לאט לאט אנחנו מתחילים להרגיש את החיבור, את האחדות ואת האהבה שקיימות במצב הזה. כמו אור עמום וחלש שמאיר לנו מרחוק. ככל שאנחנו מתאמצים להגיע אליו, כך אנחנו מתקרבים אליו והוא מאיר בעוצמה חזקה ובהירה יותר. וככל שהאור נעשה חזק יותר, הרצון שלנו אליו מתחזק גם הוא. כך האור בונה את הכלי שלנו, את הרצון שלנו לרוחניות.

כעת אנחנו גם יכולים לראות שהשם "אור מקיף" מתאר בדיוק את הצורה בה אנו מרגישים אותו. לפני שאנחנו משיגים אותו, אנחנו תופסים אותו כמשהו שנמצא מחוצה לנו, מושך, כמו הבטחה מרומזת לאושר.

בכל פעם שהאור בונה בתוכנו כלי גדול דיו לעלות לשלב הבא, מגיע הרשימו הבא ורצון חדש מתעורר בתוכנו. אנחנו לא יודעים מדוע הרצונות שלנו משתנים, מפני שהם תמיד מגיעים מרשימות שנמצאות בדרגה גבוהה מהדרגה הנוכחית שלנו, אפילו כשזה לא נראה כך. אז כמו שצף בנו הרשימו הקודם והביא אותנו למצב הנוכחי, כעת בא לקראתנו רצון חדש מרשימו חדש, וכך אנחנו ממשיכים במעלה הסולם. הרצונות המתחלפים בנו מהווים בעצם ספירלה של רשימות ועליות שסיומה הוא השגת מטרת הבריאה – בשורש נשמותינו, בו אנו שווים לבורא ומאוחדים עימו.

הרצון לרוחניות

כמו שאמרנו בפרק הקודם, החלק התחתון של בחינה ד' הוא נשמת אדם הראשון (האנושות). וכמו שהעולמות בנויים בהתאם לרצונות הגדלים, כך התפתחה נשמת אדם הראשון דרך אותם חמישה שלבים: אפס (דומם) עד ארבע (רוחני). האנושות חווה במלואו כל שלב שמתעורר עד שהוא ממצה את עצמו, ואז מתעוררת דרגת הרצון הבאה בהתאם לרצף הרשימות שבתוכנו.

עד היום כבר חווינו את כל הרשימות של כל הרצונות, מדרגת הדומם ועד לדרגת המְדַבֵּר. וכדי שנסיים את התפתחות האנושות, נותר לנו רק

לחוות את הרצונות הרוחניים במלואם. כשזה יקרה, נשיג את האחדות שלנו עם הבורא.

על טעם ועל ריח

ההבדל היחיד בין אנשים הוא בדרך בה הם רוצים לחוות תענוג. התענוג עצמו הוא מופשט וחסר צורה, אבל כשמכסים אותו בכל מיני "לבושים" או "ציפויים", נוצרת אשליה שיש כל מיני סוגים של תענוג. למעשה, אלה "ציפויים" שונים לאותו תענוג.

העובדה שתענוג הוא במהותו דבר רוחני, מסבירה מדוע יש לנו השתוקקות חזקה ובלתי מודעת להחליף את הציפוי המלאכותי של התענוג ברצון להרגיש אותו בצורתו הטהורה – אור הבורא.

אבל מפני שאנחנו לא מודעים לכך שמדובר בתענוג אחד ובציפויים שונים, אנחנו שופטים את האנשים לפי הציפויים שהם מעדיפים. כיוונים מסוימים נחשבים בעינינו לגיטימיים, כמו למשל אהבת הורים לילדיהם, ואילו אחרים, כמו סמים, נחשבים לבלתי לגיטימיים. כשאנחנו מרגישים שמתערר בתוכנו ציפוי בלתי לגיטימי לתענוג, אנחנו נאלצים להסתיר את הרצון שלנו לציפוי הזה. אבל הסתרת רצון לא גורמת לו להיעלם, ובטח שלא מתקנת אותו.

למעשה, הרצונות מהדרגה החמישית החלו להופיע כבר במאה השש עשרה, כפי שתיאר זאת המקובל רבי יצחק לוריא (האר"י הקדוש), אך היום הם מופיעים בצורה הרבה יותר דומיננטית, והופכים את החיפוש הרוחני לאחד המאפיינים הבולטים של דורנו. זו הסיבה שמליוני אנשים ברחבי העולם מחפשים תשובות רוחניות לשאלותיהם.

ומפני שהרשימות שצפות בנו היום קרובות יותר לרוחניות מבעבר, השאלות המרכזיות שאנשים שואלים היום הן על המקור, על השורש הרוחני שלהם. שאלות כמו: מאיין הגעתי? מי תכנן זאת ולאיזו מטרה? מתעוררות היום באנשים. וכשהתשובות של הדת אינן מספקות מענה לשאלותיהם, הם מחפשים תשובות בשיטות אחרות.

ההבדל המרכזי בין הדרגה החמישית ליתר הדרגות הוא שבדרגה הזו אנחנו חייבים להתפתח בצורה מודעת. בדרגות הקודמות, הטבע תמיד חייב אותנו להתקדם מדרגה לדרגה. הוא עשה זאת בכך שהפעיל עלינו לחץ שגרם לנו להרגיש כל כך לא נוח במצבנו, שהיינו חייבים לשנות אותו. כך הטבע מפתח את כל חלקיו: האדם, החי, הצומח ואפילו הדומם.

כיוון שאנחנו עצלים מטבענו, אנחנו נעים ממצב למצב רק כשהלחץ ממצב הנוכחי הופך בלתי נסבל. אחרת, לא נזיז אפילו אצבע. ההיגיון כאן פשוט: אם טוב לי איפה שאני, למה שאזוז, למה שאשנה את המצב?

אבל לטבע יש תכנית אחרת עבורנו. במקום "להרשות" לנו להישאר רגועים ושננים במצבנו, הוא דוחף אותנו שנתפתח ונגיע לדרגתו, דרגת הבורא. זוהי מטרת הבריאה, התענוג המושלם.

אז יש לנו שתי אפשרויות: או שנבחר להתפתח על ידי הלחץ (הכואב) של הטבע, או שנתפתח ללא כאב בכך שנשתתף בתהליך באופן מודע. אין לנו אפשרות להישאר בלתי מפותחים, כי זה לא מסתדר עם תכנית הטבע.

הדרגה הרוחנית שלנו מתחילה להתפתח רק אם אנחנו רוצים שהיא תתפתח בתוכנו ותגיע למצבו של הבורא. בדיוק כמו בבחינה ד' שבארבע הבחינות, עכשיו אנחנו צריכים לבחור לשנות את הרצון שלנו.

ולכן הטבע ימשיך ללחוץ עלינו. אנחנו נמשיך לסבול ממשברים שונים ומשונים – כלכליים, בטחוניים, אקלימיים, אישיים ועוד, עד שנבין שאנחנו חייבים להשתנות, שאנחנו חייבים לחזור בצורה מודעת אל השורש שלנו.

בואו נעשה חזרה מהירה: השורש הרוחני שלנו התפתח דרך בחינות א' עד ד'. בחינה ד' התפצלה לעולמות (החלק העליון שלה) ולנשמות (החלק התחתון שלה). הנשמות – שהיו מקובצות יחד בתוך נשמת אדם הראשון המאוחדת – נשברו בכך שאיבדו את תחושת האחדות שלהן עם הבורא. השבירה הזו של אדם הראשון הביאה את האנושות למצב הנוכחי שלה, כשמחסום בלתי נראה מפריד בין העולמות הרוחניים לעולם שלנו. מתחת למחסום, הכוח הרוחני יצר חלקיק גשמי שהחל להתפתח. זה היה המפץ הגדול.

זכרו שכאשר המקובלים מדברים על העולם הרוחני ועל העולם הגשמי, הם מדברים על תכונות של אהבה או של אגואיזם, בהתאמה. הם לעולם לא מדברים על עולמות שתופסים מקום פיזי בחלל או באיזשהו יקום בלתי נודע.

אנחנו לא יכולים למשל לטוס בחללית לעולם יצירה או אפילו לגלות את הרוחניות על ידי שינוי ההתנהגות שלנו. אנחנו יכולים לגלות אותה רק בכך שנהפוך לאוהבים – לדומים לבורא. ברגע שנעשה זאת, נגלה שהבורא כבר נמצא בתוכנו ושהוא תמיד היה שם, רק חיכה לנו.

כל דרגות ההתפתחות הקודמות, עד לדרגה האחרונה שלנו, התרחשו ללא כל מודעות "לעצמן". מבחינת המודעות העצמית שלנו, העובדה שאנחנו קיימים לא מעידה על כך שאנחנו מודעים לקיום שלנו. לפני שאנחנו מגיעים לדרגה הרביעית, אנחנו בקושי קיימים. במילים אחרות, אנחנו פשוט חיים את חיינו בנוחות ככל האפשר, אבל מתייחסים לקיום שלנו כמובן מאליו, מבלי לשאול שאלות על מטרות.

אבל האם זה באמת כל כך מובן מאליו? מינרלים קיימים באדמה כדי שצמחים יוכלו לאכול אותם ולגדול; צמחים קיימים כדי שחיות יוכלו לאכול אותם ולגדול; מינרלים, צמחים וחיות קיימים כדי שבני האדם יוכלו לאכול אותם ולהתקיים. אבל מהי מטרת הקיום של בני האדם? כל הדרגות משרתות אותנו, אבל את מי או את מה אנחנו משרתים? את עצמנו? את האגו שלנו? כשאנו שואלים את השאלות האלו בפעם הראשונה, זוהי ראשיתה של ההתפתחות המודעת שלנו, הופעתו של הרצון לרוחניות. והיא נקראת "הנקודה שבלב".

בדרגת ההתפתחות האחרונה אנחנו מתחילים להבין את התהליך שבו אנו נמצאים. אנחנו מתחילים להשיג ולהפנים את ההיגיון שבטבע. ככל שאנחנו מבינים את ההיגיון שבו, כך אנחנו מרחיבים את המודעות שלנו ומתמזגים עימו. לבסוף, כשאנחנו הופכים ל"מאסטרים" באמנות של חוקי הטבע, אנחנו מבינים כיצד הטבע פועל, ואפילו לומדים להנהיג אותו בעצמנו. התהליך הזה קורה אך ורק בדרגת ההתפתחות האחרונה – דרגת ההתעלות הרוחנית.

צריך תמיד לזכור שהדרגה האחרונה של ההתפתחות שלנו חייבת להתגלות מתוך מודעות ובחירה חופשית. ללא רצון מדויק וחזק לגדילה רוחנית לא תוכל להתרחש כל התפתחות רוחנית. אחרי הכול, ההתפתחות הרוחנית מלמעלה למטה כבר קרתה. כבר הורידו אותנו דרך ארבע הבחינות של האור, לחמשת העולמות (אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה ועשיה), וכבר מיקמו אותנו כאן, בעולם הזה.

לכן, אם אנחנו רוצים לטפס כעת חזרה במעלה הסולם הרוחני, אנחנו חייבים **לבחור** בכך. אם נשכח שמטרת הבריאה היא שנהפוך להיות דומים לבורא, לא נבין למה הטבע לא עוזר לנו, ולפעמים אפילו נִדְמָה שהוא 'שם לנו רגליים'.

מצד שני, אם נתרכז כל הזמן רק במטרת הטבע, נרגיש שהחיים הם מסע תגליות מרתק, ממש "חפש את המטמון" רוחני. יותר מכך, ככל שנשתתף בצורה פעילה יותר בסיור החיים המודרך הזה, התגליות יגיעו בצורה מהירה וקלה יותר. ואפילו טוב מזה, הקשיים יורגשו בנו כשאלות שעליהן אנו צריכים לקבל תשובות, במקום כסבל שאיתו אנחנו צריכים להתמודד. לכן כדאי הרבה יותר להתפתח מתוך המודעות העצמית שלנו, ולא לחכות לטבע שייתן לנו דחיפה כואבת מאחור!

אם יש לנו רצון להתפתח ברוחניות, אז יש לנו הכלי המתאים לזה, ואין הרגשה טובה יותר מכלי מלא, מרצון ממומש.

אבל לפני המילוי הרוחני חייב להיות **רצון** לרוחניות, כי אין תענוג בלי 'רצון קודם' אליו. הכנת הכלי לפני האור היא לא רק האמצעי היחיד באמצעותו עולים בדרגה הרביעית, זהו גם האמצעי היחיד שלא כולל שום תחושות כאב או מחסור.

אם חושבים על זה, אין דבר טבעי יותר מלהכין קודם את הכלי. אם אני רוצה לשתות מים, אז מים הם האור, התענוג שלי. ובאופן טבעי, כדי לשתות מים אני חייב להכין קודם כל את הכלי, שבמקרה הזה יהיה הצָמָא. עיקרון זה נכון לגבי כל דבר שאנחנו רוצים להשיג בעולם הזה. אם 'האור שלי' הוא מכונית חדשה, אז הרצון שלי אליה הוא 'הכלי' שלי. הכלי הזה גורם לי לעבוד ולטרוח כדי להשיג את המכונית, והוא המבטיח שאני לא אבזבז את הכסף שלי על כל מיני דברים אחרים.

ההבדל היחיד בין כלי רוחני לכלי גשמי הוא, שעם הכלי הרוחני אני לא ממש יודע מה אני אקבל. אני יכול לדמיין את זה ככל מיני דברים, אבל מפני שיש מחסום בין המצב הנוכחי שלי לבין המטרה שאותה אני רוצה, אני לעולם לא יכול באמת לדעת מה ההרגשה שקיימת במטרה שלי, עד שאני מגיע אליה בפועל. כשאני מגיע אליה, היא עצומה יותר מכל מה שיכולתי לדמיין, אבל אני לעולם לא אדע בוודאות עד כמה היא עצומה עד

שאגיע אליה. אם הייתי יודע מראש מהו הרווח, לא היתה נבנית בי תכונת האהבה והנתינה, אלא זה היה לא יותר מאשר אגואיזם מחופש לנתינה.

על קצה המזלג

העולם הפיזי מתפתח באותו סדר דרגות כמו העולם הרוחני, דרך פירמידה של רצונות. בעולם הרוחני, הרצונות (דומם, צומח, חי, מדבר ורוחני) יוצרים את העולמות אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה ועשייה. בעולם הפיזי הם יוצרים אבנים (מינרלים), צמחים, חיות, אנשים, ואנשים עם "נקודות שבלב".

העולם הפיזי נוצר כאשר נשמת אדם הראשון נשברה. במצב הזה, כל הרצונות החלו להופיע בזה אחר זה מהקל לכבד, מהדומם לרוחני, ויצרו את העולם שלנו שלב אחר שלב.

היום, בתחילתה של המאה העשרים ואחת, כל הדרגות כבר הושלמו, מלבד הרצון לרוחניות שבימים אלו צף ומתגלה. ברגע שנתקן אותו, נתאחד עם הבורא, מפני שהרצון שלנו לרוחניות הוא למעשה הרצון לאיחוד עם הבורא. זה יהיה שיאו של תהליך ההתפתחות של העולם ושל האנושות.

כשאנחנו מגדילים את הרצון שלנו לחזור לשורשנו הרוחני, אנחנו בונים כלי רוחני. האור המקיף מתקן ומפתח את הכלי שלנו. בכל דרגת התפתחות חדשה מתעורר כלי (ברצון שלנו) רשימו חדש – התרשמות שנותרה בנו ממצב שחוינו בעבר, כשהיינו מאוחדים ומחוברים בנשמה אחת. בסופו של דבר, האור המקיף מתקן את כל הכלי, ונשמת אדם הראשון מתאחדת מחדש עם כל חלקיה ועם הבורא.

אבל התהליך הזה מוביל לשאלה: אם הרשימות כתובות בתוכי, ואם גם המצבים מתעוררים ומורגשים בתוכי, אז איפה נמצאת המציאות האובייקטיבית בכל זה? אם לאדם אחר יש רשימות אחרות, האם זה אומר שהוא חי בעולם אחר משלי? ומה לגבי העולמות הרוחניים, איפה הם קיימים, אם הכול קיים בתוכי? ואיפה נמצא הבורא? כל התשובות – בפרק הבא.

תכנית הריאליטי של חיינו

בין כל המושגים הבלתי צפויים שאנו פוגשים בחכמת הקבלה, אין מושג מפתיע, מפליא ועם זאת כל כך עמוק ומרתק כמושג ה"מציאות". אלמלא איינשטיין והפיזיקה הקוונטית, שחוללה מהפכה בדרך בה אנו תופסים את המציאות, הרעיונות המובאים כאן היו נדחים על הסף.

בפרק הקודם אמרנו שהתפתחות מתרחשת מפני שהרצון שלנו לקבל תענוג מתפתח מבחינת שורש לבחינה ד'. אבל אם הרצונות שלנו הניעו את התפתחות העולם שלנו, האם העולם בכלל קיים מחוצה לנו? האם ייתכן שהעולם שסביבנו הוא רק סיפור שאנו רוצים להאמין בו? ואולי הוא בעצם השתקפות של הרצונות שלנו?

כדי לענות על השאלה הזו, נתחיל עם ניסוי קטן. קחו לכם רגע להרים את העיניים מהספר. הביטו סביבכם ודמיינו ששרירי העיניים שלכם נחלשים, והתמונה שסביבכם הולכת ומתערפלת. אתם מנסים להתמקד, לראות ברור, אבל הכול נעשה מטושטש, ואתם לא מזהים שום דבר בצורה ברורה. אפילו לא את הספר הזה, אפילו לא את היד שלכם שמחזיקה אותו.

תארו לכם שמישהו מתקרב אליכם ומגיש לכם משקפיים. אם אתם בדרך כלל מרכיבים משקפיים, אתם מכירים היטב את השנייה הזו שבה התמונה מתבהרת ומתחדדת. אותי זה מפתיע בכל פעם מחדש. אבל האם

משהו השתנה במציאות עצמה, רק בגלל שהרכבנו משקפיים? מובן שלא. המציאות לא השתנתה, רק הכלי שבעזרתו אני תופס את המציאות סביבי השתנה – תוקן.

זה כל מה שעושה חכמת הקבלה. היא מאפשרת לנו להשתמש בכלי התפיסה שלנו – הרצון לקבל – בצורה נכונה. במילים אחרות, הירידה מעולם אינסוף ועד לעולם שלנו, היא בסך הכל תהליך של טשטוש התפיסה שלנו. למעשה רק 'יצאנו מפוקוס', הפסקנו לראות נכון.

השבירה, הפירוד בין חלקי נשמת אדם הראשון, לא קרתה במקום חיצוני כלשהו, אלא בהרגשה שלנו בלבד. ואנחנו עדיין נמצאים כל הזמן (גם כרגע) בתוך אותו עולם אינסוף שברא הבורא. הבעיה היחידה היא שאנחנו לא מרגישים אותו. אז מה אפשר לעשות בנדון? להשתמש בחכמת הקבלה, ולהרחיב באמצעותה את כלי ההרגשה. זוהי בדיוק מטרת הקבלה.

אבל מאיפה מגיע אלינו כל הסרט הזה שאנחנו קוראים לו "החיים שלנו"? ב"מבוא לספר הזוהר" מסביר בעל הסולם, שכל המציאות משתקפת בתוכנו כמו סרט שמוקרן על מסך קולנוע. ובמילותיו: "במוח האחורי שלנו יש כעין מכונה פוטוגרפית, המציירת לנו שמה כל הנראה לנו, ולא כלום מחוץ לנו". ["מבוא לספר הזוהר", אות ל"ד]

אם נבחן את מנגנון הראייה שלנו, נראה כיצד זה מתבטא ברמה הפיזיולוגית. אנחנו לא באמת רואים משהו שנמצא מחוצה לנו. למעשה, העין שלנו רק מגיבה לגירוי כלשהו, ומה שאנו "רואים" הוא תגובה שמתרחשת במוחנו לאותו הגירוי. אבל איננו יודעים מהו אותו גירוי שגרם למוח שלנו ליצור תמונה. אולי בכלל אין גירוי כזה, וכל התמונות שאנו רואים נוצרות במוחנו כמו בחלום?

אכן, כשהמקובלים מדברים על העולם שלנו, הם קוראים לו "העולם המדומה".

יוצא, שתכנית הריאליטי האמיתית לא מתרחשת על המסך הקטן, וגם לא על הפלזמה חמישים אינץ' של סימה השכנה. היא מתרחשת בתוכנו. ובתוכנו בלבד. לכן אין שום טעם לחפש אשמים כשהדברים לא הולכים

כרצוננו. אם אנו רוצים לשנות את המציאות, אנחנו צריכים לשנות רק את עצמנו – לתקן את המסך שלנו. וכדי להתחיל בשינוי, בואו נבחן כמה כדאי לנו להתמקד ובמה לא.

שלושת הגבולות בלימוד הקבלה

כדי ללמוד על העולמות הרוחניים עלינו להכיר את החוקים שמעצבים אותם. גם כשאנחנו לומדים משהו בעולם הפיזי, אנחנו חייבים להיצמד לחוקים מסוימים. למשל, כדי שתיאוריה מסוימת תיחשב לנכונה, היא חייבת להיבחן בניסוי. אם הניסויים מראים שהיא עובדת, היא נחשבת לנכונה, עד שמישהו יוכיח – בניסוי, לא במילים – שהיא לא עובדת. לפני שמישהו מאומת בניסוי, הוא רק בגדר תיאוריה.

גם בעולמות הרוחניים יש גבולות – שלושה גבולות, ליתר דיוק. אם אנחנו רוצים להגיע אל מטרת הבריאה ולהפוך להיות דומים לבורא, אנחנו חייבים להיצמד לגבולות האלו.

גבול ראשון – מה אנחנו תופסים (ונעיקר מה לא)

ב"מבוא לספר הזוהר" בעל הסולם כותב שיש ארבע רמות של תפיסה – חומר, צורה שבחומר, צורה מופשטת ומהות.

- חומר הוא הרצון לקבל.
- צורה שבחומר היא הכוונה שאיתה אנו מקבלים (לעצמנו או לזולת).
- צורה מופשטת היא התכונה עצמה – נתינה או קבלה.
- המהות היא מהותו של הנותן.

כשאנחנו ניגשים לחקור את הטבע הרוחני, אנחנו צריכים להחליט איזו מבין הרמות הללו מספקת לנו מידע נכון ואמין, ואיזו לא. כדי למנוע בלבול, ספר הזוהר מסביר שאנו יכולים לתפוס בצורה נכונה רק את שתי הרמות הראשונות – חומר וצורה שבחומר. במילים אחרות, כל מילה שכתובה בזוהר ובספרי הקבלה האחרים, כתובה או מהווית של הרצון (החומר) או מהווית של הכוונה (הצורה שבחומר). אין בהם אפילו מילה

אחת שעוסקת בצורה המופשטת או במהות. ספר הזוהר אומר שגם אם נרצה, לא נוכל לתפוס נכונה את הצורה המופשטת ואת המהות. לכן אין טעם לדון בהן, כי זה יהיה דיון סרק – פילוסופיה.

כדי להסביר לנו מדוע המהות והצורה המופשטת הן דברים שאי אפשר לתפוס, בעל הסולם משתמש בדוגמה של חשמל: אנחנו יכולים להשתמש בחשמל בדרכים רבות – לחמם, לקרר, לשמוע מוזיקה או לצפות בטלוויזיה. כלומר, החומר (החשמל) יכול "להתלבש" בצורות רבות. אבל האם אנחנו יכולים לדבר על "הצורה המופשטת" של החשמל, או לתפוס את המהות שלו?

הגבול השני – היכן אנחנו תופסים

כמו שאמרנו בפרק הקודם, החומר שממלא את העולמות הרוחניים נקרא "נשמת אדם הראשון". אמרנו גם שהנשמות – שהיו מקובצות יחד בתוך נשמת אדם הראשון – נשברו (נפרדו) ואיבדו את תחושת האחדות שלהן עם הבורא. השבירה הזו של אדם הראשון הביאה את האנושות למצב הנוכחי שלה, כשמחסום בלתי נראה מפריד בין העולמות הרוחניים (מעליו) לעולם שלנו (מתחתיו).

אבל נשמת אדם הראשון לא רק נפרדה מהבורא, היא גם התנפצה לאינספור רסיסים. הרסיסים האלו הם אנחנו. וכמו שהעולם הרוחני הוא "הבית" של נשמת אדם הראשון המחוברת, כך העולם הגשמי – שאליו נפלה הנשמה כשנשברה – הוא "הבית" של נשמת אדם הראשון השבורה. כלומר, כולנו חלקים של אותה נשמה, אבל איננו חשים זאת משום שאנחנו שבורים – רוצים לקבל רק לעצמנו, במקום לחיות כגוף אחד שמחובר על ידי אהבה.

במילים אחרות, אם אנחנו שואבים כל תענוג רק לתוכנו, אנחנו מרגישים רק את עצמנו. אם נחפש דרך לתת תענוג לאחרים, נרגיש את החיבור, את "נקודת ההלחמה" שלנו איתם. נקודת ההלחמה הזו נקראת "בורא". וכפי שאמרנו בפרק הראשון, המלה "בורא" מורכבת מצירוף המילים "בוא ו"ראה" – בוא אל מצבי המתוקן, וראה אותי, את תכונת האהבה.

ובפשטות: אם אנו נפרדים ואגואיסטים (אוהבים רק את עצמנו), אנו תופסים את העולם הגשמי. ואם אנו מאוחדים על ידי אהבה, אנו תופסים את העולם הרוחני. ברגע שנגיע לאיחוד מוחלט, נבין את מדרגת האהבה של הכורא ונתאחד עימה. אז נשלים את מטרת הבריאה – להפוך דומים לכורא.

הגבול השלישי – מי תופס

למרות שספר הזוהר מתאר בפירוט רב מה קורה בכל עולם, ואפשר לטעות ולחשוב שיש מקום פיזי כלשהו שבו הדברים קורים, הספר בעצם עוסק רק בחוויות של הנשמות. כלומר, הוא מספר לנו על הצורה שהמקובלים תופסים את הדברים.

התפיסה שלנו היא סובייקטיבית לחלוטין ואינה ניתנת להעברה. כל שניתן להעביר הוא את הטכניקה שבאמצעותה ניתן לתפוס יותר מאשר את העולם הגשמי.

למה הכוונה? אם, לדוגמה, אני חוזר מטיוול בניו יורק ומספר לחבר על הנסיעה שלי, אני יכול לדבר על מבנה ה"טיימס סקוור" ולשרטט לו מפה של האזור שבו היא נמצאת. אבל אני יכול גם לתאר לו איך הרגשתי כשעמדתי באמצע הטיימס סקוור, מוצף בשפע המסחרר של אורות, צבעים וקולות, ובתחושה של אנונימיות מוחלטת.

ההבדל בין התיאור הראשון לשני הוא, שבראשון אני מתאר באופן כללי את מה שכל אדם יראה במנהטן, ובשני אני מספר על החוויה האישית שלי מהמקום. שרטוט המפה מקביל למה שהקבלה מאפשרת – להגיע ל"מקומות" רחוקים ולדעת איפה אנחנו נמצאים בעולם הרוחני. ההסבר השני הוא תיאור של חוויה אישית. את התחושה אי אפשר אמנם להעביר במדויק, אבל אפשר לנסות לתאר אותה במילים.

מציאות שלא קיימת

כדי להתחיל להתייחס למציאות בצורה נכונה, עלינו להפסיק לחשוב שמה שאנחנו תופסים הוא התמונה "האמיתית". מה שאנחנו תופסים זו לא התמונה החיצונית, האובייקטיבית, אלא רק התגובה שלנו לאיזשהו גירוי, שאיננו יכולים אפילו לציין במדויק את מקורו. ייתכן בהחלט שהתמונה

שאנו תופסים כחיצונית, כלל לא מגיעה ממקור חיצוני כלשהו, אלא היא תוצאה של מצב רגשי או הפרעה עצבית כלשהי. במילים אחרות, העובדה שאנחנו רואים תפוח אדום כאדום, לא אומרת שהוא באמת אדום, או שהוא באמת תפוח, או שבאמת יש שם משהו בכלל.

אבל מה שמדהים את רוב תלמידי הקבלה בפעם הראשונה שהם לומדים את נושא תפיסת המציאות, הוא כמה מעט אנחנו באמת יודעים על עצמנו. כך כותב בעל הסולם בעניין הזה: "אפילו מהותנו עצמנו, לא נודע לנו מה היא. כי אני מרגיש ויודע, שאני תופס מקום בעולם, ואני מוצק, ואני חם, ואני חושב... אבל אם תשאלני: "מה מהותי עצמי...?" – אני יודע מה להשיב לך." ["מבוא לספר הזוהר", סעיף י"ב]

החוש השישי

בואו נתחיל גם את הקטע הזה עם קצת דמיון (כן, הפרק הזה קצת חווייתי מהרגיל): דמיינו שאתם במקום חשוך, בתוך ריק מוחלט. אתם לא רואים שום דבר, לא שומעים שום דבר, אין ריחות, אין טעמים ואין שום דבר שאפשר לגעת בו. עכשיו תארו לעצמכם שאתם נמצאים במצב הזה כל כך הרבה זמן, שכבר הספקתם לשכוח שפעם היו לכם בכלל חושים שיכלו להרגיש דברים כאלה.

ואז, פתאום, מופיע ריח עדין וחלש. הוא מתחזק ומתחיל להקיף אתכם, אבל אתם לא יכולים לאתר את המקור שלו. אחריו מגיעים ריחות נוספים – עזים, חלשים, מתוקים וחמוצים, בעזרתם אתם מתחילים להתמצא בעולם. ניחוחות שונים מגיעים ממקומות שונים, ואתם יכולים לעקוב אחריהם.

לפתע נשמעים קולות מכל הכיוונים. הקולות שונים מאוד זה מזה: חלקם מוזיקה, חלקם מילים וחלקם סתם רעשים. אבל הקולות מספקים לכם עוד מידע על החלל בו אתם נמצאים.

עכשיו אתם כבר יכולים להעריך מרחקים וכיוונים, אתם יכולים לנחש מאין מגיעים הריחות והקולות שאתם קולטים. זה כבר לא סתם חלל, זה עולם שלם של קולות וריחות.

אחרי זמן מה מתגלה דבר חדש: משהו נוגע בכם. ומיד אחר כך אתם מגלים דברים נוספים שאתם יכולים לגעת בהם. חלקם קרים, חלקם חמים, חלקם יבשים וחלקם לחים, חלקם קשים וחלקם רכים. אתם מגלים שאתם יכולים להכניס חלק מהדברים האלה לפה, ושיש להם טעמים שונים ומגוונים.

עכשיו אתם כבר חיים בתוך עולם עשיר, מלא קולות, ריחות, תחושות וטעמים. אתם יכולים לגעת בדברים שנמצאים בעולם שלכם, ואתם יכולים ללמוד את הסביבה שלכם.

זהו עולמם של העיוורים מלידה. אם הייתם במקומם, האם הייתם מרגישים צורך בחוש נוסף, למשל ראייה? האם הייתם יודעים בכלל שהוא קיים אבל חסר לכם? לעולם לא. אלא אם כן הרגשתם אותו בעבר ואיבדתם אותו או שסיפרו לכם על קיומו.

כך גם לגבי החוש השישי. אנחנו לא זוכרים שאי פעם היה לנו חוש מעין זה, למרות שלכולנו היה אותו לפני שבירת נשמת אדם הראשון, שכפי שאמרנו, כולנו חלקים שלה.

החוש השישי לא ניתן לנו מהטבע; זהו חוש שאנו חייבים לפתח בעצמנו.

למעשה, המונח "חוש שישי" עלול קצת להטעות, כי אנחנו לא באמת מפתחים חוש נוסף, אנחנו מפתחים **כוונה**. כשאנחנו מפתחים את הכוונה הזו, אנחנו לומדים את תכונת הבורא, תכונת הנתינה, ההפוכה מהמבנה האגואיסטי הטבעי שלנו. לכן החוש השישי לא ניתן לנו מהטבע – הוא הפוך מאיתנו.

בניית הכוונה לאהוב על פני כל רצון שאנחנו מרגישים, היא שעושה אותנו מודעים למי שאנחנו, מודעים לדמותו של הבורא, והיא המאפשרת לנו לבחון האם, ובאיזו מידה, אנחנו רוצים להיות כמוהו (להיידמות לו). רק אם נמצאות לפנינו שתי אפשרויות, אנחנו יכולים לעשות בחירה אמיתית. הבורא לא מכריח אותנו להיות כמוהו – נתן – אלא רק מראה לנו מי אנחנו, מי הוא, ומאפשר לנו לבחור באופן חופשי ועצמאי. ברגע שאנחנו בוחרים, אנחנו הופכים להיות מי ומה שהתכוונו להיות – דומים לבורא, או לא.

למה, אם כן, אנחנו קוראים לכוונה לתת "החוש השישי"? מפני שכשיש לנו כוונה זהה לבורא, אנחנו הופכים להיות כמוהו. מפני שפיתחנו תכונה כמו שלו, אנחנו מתחילים לראות ולתפוס דברים שאותם אנו לא מסוגלים לתפוס באמצעות תכונת האגואיזם. אנחנו, למעשה, מתחילים לראות דרך העיניים שלו.

חשוב לזכור שאין להתייחס אל ספר הזוהר כאל משהו שמספר על אירועים מיסטיים, או כאל אוסף של אגדות. בזוהר, כמו בכל ספרי הקבלה, צריך להשתמש ככלי לימודי. כלומר, הספר יעזור לכם רק אם תרצו לחוות בעצמכם את מה שהוא מתאר. אחרת, הספר לא יוכל לעזור לכם, ואתם לא תבינו אותו. זכרו: הבנה נכונה של כתבי המקובלים תלויה בכוונה שלכם בזמן שאתם קוראים אותם, ולא בחריפות המוח שלכם. רק אם תרצו להפוך בעצמכם לתכונות האהבה והנתינה שמתארות בספר, הספר ישפיע עליכם.

מה שבחוץ הוא מה שבפנים

בפרק הראשון אמרנו, שהעיקרון של הכלי והאור הוא ללא ספק העיקרון החשוב ביותר בחכמת הקבלה. למעשה, בין שניהם הכלי הוא החשוב יותר בעבורנו, למרות שהשגת האור היא המטרה האמיתית.

ננסה להסביר את זה בעזרת דוגמה. בסרט "בליפ" (What the Bleep Do We Know!?), המסביר את תפיסת המציאות בעיני המדע, מסבירה ד"ר קנדיס פרט (Candace Pert), שאם צורה מסוימת לא קיימת בתוכי מלכתחילה, אני לא אוכל לראות אותה בחוץ. כדוגמה לכך היא מספרת סיפור על אינדיאנים שעמדו על חוף האוקיאנוס והביטו על צי הספינות המתקרב של קולומבוס. היא מספרת שנהוג לחשוב שהאינדיאנים לא יכלו לראות את הספינות, למרות שהם הסתכלו ישירות עליהן.

ד"ר פרט מסבירה שהאינדיאנים לא יכלו לראות את הספינות, מפני שלא הייתה בהם תבנית מוקדמת של ספינות. רק רופא השבט, שהסתכל בסקרנות על האדוות המוזרות שהגיעו כאילו משומקום, גילה את הספינות לאחר שניסה לדמיין מה יכול לגרום לאדוות האלו. כשהוא גילה את הספינות הוא סיפר לבני השבט שלו, תיאר להם את מה שראה, ואז גם הם הצליחו לראות את הספינות.

אם נדבר במושגים קבליים – דרוש כלי פנימי כדי לזהות אובייקט חיצוני. אבל למעשה, הכלים שלנו לא רק מאתרים את המציאות החיצונית, הם יוצרים אותה! כלומר, הצי של קולומבוס היה קיים רק בתפיסה – בכלים הפנימיים – של האינדיאנים שראו אותו.

אם עץ נופל ביער ואין איש סביב שישמע אותו. האם הוא עדיין משמיע קול?

את חידת הזן המפורסמת הזו אפשר לנסח גם באופן קבלי: אם אין כלי שמזהה את קול העץ. אך אפשר לדעת שהוא בכלל השמיע קול? אפשר גם להפוך את תגליתו של קולומבוס לחידת זן ולשאול: "לפני שקולומבוס גילה את אמריקה, האם היא הייתה קיימת?"

אין דבר כזה "עולם שמחוץ לנו". יש רצונות, כלי תפיסה, שיוצרים את העולם שבחוץ בהתאם לצורות שלהם. מחוצה לנו ישנה רק צורה מופשטת, הבורא המופשט והבלתי נתפס. העולם שלנו הוא המידה והצורה שבה אנו תופסים את הטבע, את כוח הנתינה שפועל עלינו.

לכן לא יעזור אם נתפלל לבורא שיגאל אותנו מהייסורים או שישנה את העולם שסביבנו לטובה. העולם הוא לא רע ולא טוב, הוא השתקפות של מצב הכלים שלנו. כשנתקן את הכלים שלנו ונהפוך אותם לנפלאים, העולם יהיה נפלא בעינינו ובהרגשתנו. התיקון נמצא בפנים, וגם הבורא. הבורא הוא אנחנו במצבנו המתוקן או במילים אחרות: אנחנו מתוקנים.

למשל, שעות הלילה בג'ונגל החשוך הן זמן הראות הטובה ביותר עבור עופות הלילה. בעבורנו, זהו זמן של עיוורון כמעט מוחלט. המציאות שלנו היא רק הקרנה של הכלים הפנימיים שלנו. ומה שאנחנו מכנים "העולם" זו רק השתקפות של התיקון או הקלקול הפנימי שלנו.

אם אנו רוצים להתרומם אל התפיסה האמיתית, אנחנו חייבים להתאים את עצמנו לתבניות הנכונות. בסופו של דבר, כל מה שאנחנו תופסים הוא בהתאם למבנה הפנימי שלנו, לצורה שאנחנו בונים את התבניות האלה בתוכנו, או במילים אחרות, בהתאם למבנה הנשמה שלנו. אין מה לגלות מחוצה לנו, מלבד האור העליון המופשט שפועל עלינו ומגלה את הצורות החדשות בתוכנו, בהתאם למוכנות שלנו.

עכשיו נשאר רק לגלות איפה אפשר למצוא את הכלים (הרצונות) המתוקנים. האם הם קיימים בתוכנו, או שאנחנו צריכים לבנות אותם? ואם צריך לבנות אותם, איך עושים את זה?

מחשבת הבריאה

הכלים הם אבני הבניין של הנשמה שלנו (חומרי הבניין, הלבנים והעץ), והכוונות הן כלי העבודה שלנו (המברגים, המקדחים והפטישים). אבל כמו בבניית בית, צריך לקרוא את התכנית לפני שניגשים לעבודה. לרוע המזל, הבורא, האדריכל של התכנית, מסרב לתת לנו אותה. במקום זאת, הוא רוצה שאנחנו נלמד וננישם את תכנית בניית הנשמות שלנו בצורה עצמאית. רק כך נוכל אי פעם להבין באמת את המחשבה שלו ולהיות כמוהו.

כדי ללמוד מי הוא, אנחנו חייבים להסתכל בתשומת לב על מה שהוא עושה, וללמוד להבין אותו דרך המעשים שלו. המקובלים מנסחים את זה בצורה קצרה וקולעת: "ממעשיך הכרנוך".

הרצונות שלנו, חומרי הגלם של הנשמות, כבר קיימים. הוא נתן לנו אותם, ואנחנו רק צריכים ללמוד איך להשתמש בהם נכון ו'להלביש' אותם בכוונות הנכונות. אז, הנשמות שלנו יהיו מתוקנות.

כאמור, הכוונות הנכונות הן כוונות של אהבה ונתינה לזולת. במילים אחרות, אנחנו צריכים לרצות להשתמש ברצונות שלנו כדי להיטיב לאחרים, ולא כדי להיטיב לעצמנו. וכיוון שכולנו חלקים של אותה נשמה, 'להיטיב לאחרים' משמעו בעצם להיטיב לעצמנו.

אפשר לדמות זאת לתא בגוף שפועל לטובת עצמו ולא לטובת הגוף כולו. בזה הוא הופך למזיק, כי הוא מנצל את משאבי הגוף (מזון וחמצן) לטובת עצמו.

החוק בטבע הוא שכדי שיתקיימו חיים, על התא לקחת לעצמו רק את מה שהוא צריך ואת היתר לתת לתאים האחרים. במידה והתא אינו פועל כך, נוצר גידול סרטני שהורס בסופו של דבר את הגוף כולו.

דוגמה זו ממחישה את הדמיון בינינו לבין תאים בגוף. במידה בה אנו פועלים לטובת הגוף כולו (האנושות), אנו מיטיבים את קיומו. במידה

בה אנו פועלים למען עצמנו, אנו מביאים על עצמנו משבר כמו זה שאנו עדים לו כעת.

נעשה לרגע סיכום ביניים קצר: כלי מתוקן הוא רצון שמתמשים בו עם כוונות לתת לזולת, וכלי מקולקל הוא רצון שמתמשים בו עם כוונות אגואיסטיות. כשאנחנו משתמשים בכלי בצורה מתקנת, ופועלים מתוך כוונה לתת לזולת, אנחנו משתמשים ברצון באותו האופן שהבורא פועל – בנתינה – וכך משתווים עימו. כך אנחנו לומדים את דרך המחשבה שלו.

אז הבעיה היחידה היא לשנות את הכוונות איתן אנו משתמשים ברצונות שלנו. אבל כדי שזה יקרה, אנחנו זקוקים לדוגמה של איך נראות או מרגישות כוונות מתוקנות. כך נוכל לפחות להחליט אם אנחנו רוצים את זה או לא. כשאנחנו לא רואים כל דרך אחרת להשתמש ברצונות שלנו, אנחנו נשארים לכודים בתוך הכוונות שאנחנו כבר מכירים. אבל במצב כזה, איך אנחנו בכלל יכולים למצוא כוונות אחרות? האם זו מלכודת, או שאנחנו מפספסים כאן משהו?

אנחנו לא מפספסים שום דבר. זו אכן מלכודת, אבל זה לא מבוי סתום. אם נלך בעקבות הרשימות שלנו, דוגמה לכוונה אחרת תופיע מאליה. אז בואו נראה מהן רשימות, ואיך הן עוזרות לנו לצאת מהמלכודת.

רשימות – בחזרה לעתיד

כפי שראינו בפרק הקודם, בתוכנו נמצאות רשימות, שהן כל ההיסטוריה של ההתפתחות הרוחנית שלנו. במילים אחרות, רשימות הן התרשמויות, זיכרונות ממצבי עבר. כל רשימו (לשון יחיד של רשימות) שהנשמה חווה בהשתלשלותה מהעולם הרוחני לעולם שלנו, נשמר בתוך 'מאגר מידע' מיוחד.

הרשימות האלו מתוות את מסלול הטיפוס שלנו במעלה הסולם הרוחני. הן צפות בזו אחר זו, ואנחנו חווים אותן מחדש. ככל שנחווה מחדש כל רשימו מהר יותר, כך נתקדם מהר יותר לרשימו הבא אחריו, הנמצא תמיד גבוה יותר הסולם.

אנחנו לא יכולים לשנות את סדר הרשימות, כלומר, את סדר הדרגות בסולם. הוא כבר נקבע בדרכנו למטה. אבל אנחנו יכולים וצריכים לקבוע מה נעשה עם כל רשימו. אם אנחנו בוחרים להיות פסיביים ופשוט מחכים שהרשימות יעברו, זה לא יקרה. הרשימו (שמתגלה אלינו באמצעות העולם הסובב אותנו) ילחץ עלינו יותר ויותר, עד שנתייחס אליו ונבצע את התיקון הדרוש לאותה מדרגה. לכן ככל שאנו מתעכבים בהתקדמות הרוחנית, אנו חשים לחץ וסבל רבים יותר. זו הסיבה שהגישה הפסיבית נקראת "דרך ייסורים".

מצד שני, אנחנו יכולים לבחור בגישה אקטיבית, ולהשתדל להתייחס אל כל רשימו כאל 'עוד יום בבית הספר', כלומר, לנסות להבין מה הבורא מנסה ללמד אותנו. אם רק נזכור שהעולם הזה הוא תוצאה של התרחשויות רוחניות, זה לבדו יאיץ מאוד את התחלפות הרשימות. הגישה האקטיבית הזו נקראת "דרך האור", מפני שהמאמצים שלנו מחברים אותנו לאור, לבורא.

למעשה, אנחנו לא חייבים להצליח במאמצינו; מספיק שאנחנו מתאמצים. בכך שאנו מגדילים את הרצון שלנו (הכלי שלנו) להיות כמו הבורא (אוהבים, נותנים לזולת) אנו מעלים את עצמנו למצבים רוחניים גבוהים יותר.

תהליך ההתקדמות הרוחנית דומה מאוד לתהליך ההתפתחות של ילדים, המבוסס בעיקרו על חיקוי. כשילדים מחקים מבוגרים, למרות שהם לא יודעים מה הם עושים, החיקוי המתמיד יוצר בתוכם את הרצון לדעת. כלומר, מה שגורם להם לגדול הוא לא מה שהם רוצים לדעת, אלא עצם העובדה שהם רוצים לדעת. הרצון לדעת מספיק כדי לעורר בתוכם את הרשימו הבא, שבו הם כבר יודעים.

מלכתחילה, הרצון שלהם לדעת לא היה תוצאה של הבחירה החופשית שלהם, אלא של העובדה שהרשימו הנוכחי שלהם מיצה את עצמו, ובכך גרם לרשימו הבא לעלות אל פני השטח. מכאן שאנו למעשה לא לומדים שום דבר חדש בעולם הזה או בעולמות הרוחניים, אנחנו פשוט מטפסים בחזרה לעתיד.

אם אנחנו רוצים להיות אוהבים יותר, כמו הבורא, אנחנו צריכים לבדוק את עצמנו ללא הפסק, כדי לראות אם אנחנו מתאימים לתיאור של

מה שאנחנו מחשיבים כרוחניות (אהבת הזולת). בצורה כזו, הרצון שלנו לאהוב יותר את הזולת, יעזור לנו לפתח תפיסה מדויקת ומפורטת יותר של עצמנו בהשוואה לבורא.

חשוב לזכור שמדובר רק על פעולות פנימיות שהאדם מבצע בתוכו. חכמת הקבלה מדברת תמיד על פעולות שמבצעים על הרצון, ולא על שינויים חיצוניים שאדם מנסה לעשות בעולם הגשמי.

אם אנחנו לא רוצים להיות אגואיסטים, הרצונות שלנו מעוררים את הרשימות, שידריכו אותנו כיצד לאהוב יותר את הזולת. בכל פעם שאנחנו מחליטים שאנו לא רוצים להשתמש ברצון מסוים בצורה אגואיסטית, זה נחשב שהרשימו של המצב הזה מיצה את עצמו, והוא מפנה את מקומו לבא אחריו. זה התיקון היחיד שאנחנו נדרשים לעשות.

כך, פשוט בעזרת הרצון, אנחנו מעוררים בתוכנו רשימות של רצונות רוחניים יותר, שכבר קיימים בנו מהזמן שהרגשנו את החיבור בינינו בנשמת אדם הראשון. הרשימות האלה מתקנות אותנו והופכות אותנו דומים יותר לבורא. לכן הרצון (הכלי) הוא גם המנוע לשינוי, כמו שאמרנו בפרק הראשון, וגם האמצעי לתיקון. לסיכום, אנחנו לא צריכים לדכא את הרצונות שלנו, אלא רק ללמוד איך לעבוד איתם בצורה מועילה לעצמנו ולכולם.

על קצה המזלג

כשאני תופס משהו, אני מודד אותו ומחליט מהו בהתאם לתכונות של כלי המדידה שנמצאים בתוכי. אם הכלים שלי פגומים, גם התפיסה שלי תהיה פגומה, ולכן תמונת העולם שלי תהיה מעוותת ובלתי שלמה.

כדי שתהיה לנו תפיסה נכונה, אנחנו צריכים לתחום את עצמנו בשלושה גבולות:

1. ישנן ארבע רמות של תפיסה: חומר, צורה שבחומר, צורה מופשטת ומהות. אנחנו תופסים רק את השתיים הראשונות.

2. כל התפיסה שלי מתרחשת בתוך הנשמה שלי. העולם שלי הוא השתקפות מצב הנשמה שלי. אם העולם מקולקל בעיניי, זה בגלל שאני מקולקל, ואת זה אני רואה כ"מציאות".

3. מה שאני תופס הוא רק שלי. אני לא יכול להעביר את זה לאף אחד אחר. אני יכול לתאר לאחרים את החוויות שלי, אבל כשהם יחוו את זה, הם יחוו את זה בדרכם הם.

כרגע, אנחנו מורדים את העולם באמצעות חמישה חושים. אבל כדי למדוד אותו בצורה נכונה אנחנו צריכים שישה חושים, ולכן אנחנו לא מסוגלים לנהל את העולם שלנו בצורה מועילה ומהנה לכולם.

למעשה, החוש השישי הוא לא חוש גופני, אלא כוונה. הוא קשור לצורה שבה אנחנו משתמשים ברצונות שלנו. אם נשתמש בהם עם הכוונה לתת במקום לקבל, כלומר, אם נשתמש בהם בצורה של אהבה לזולת במקום בצורה אגואיסטית, נתפוס עולם חדש לגמרי. לכן הכוונה החדשה נקראת "החוש השישי".

כשהכוונה של אהבת הזולת 'מתלבשת' על הרצונות שלנו, היא הופכת אותם דומים לרצונות של הבורא, שרוצה גם הוא רק לתת. הדמיון הזה בין הנברא לבורא נקרא "השתוות הצורה" (השתוות התכונות) עם הבורא. מי שמחזיק בכוונה כזו, זוכה לתפיסה ולידע של הבורא. זו הסיבה שרק עם החוש השישי (כוונה לאהוב) אפשר באמת לדעת איך לנהל את עצמנו בעולם הזה.

כשצץ רצון חדש, הוא לא באמת חדש. זה רצון שכבר היה בנו, והזיכרון שלו נשמר ב'מאגר המידע' של הנשמות שלנו – הרשימות. שרשרת הרשימות מובילה היישר אל פסגת הסולם – מחשבת הבריאה – וככל שאנחנו מטפסים מהר יותר, אנו מגיעים אל היעד שלנו בצורה מהירה ונעימה יותר.

קצב הופעת הרשימות הוא בהתאם לרצון שלנו להתעלות לרוחניות. כשאנחנו מנסים להבין וללמוד כל רשימו, הוא ממצה את עצמו מהר יותר, והמצב של ההשגה שלו (שכבר קיים) מופיע. אז צף הרשימו הבא אחריו. כשנשיג את כל הרשימות, נגיע אל גמר התיקון שלנו.

הדרך אל החופש

זה אולי יפתיע אתכם, אבל אתם כבר יודעים די הרבה על חכמת הקבלה. הנה סקירה מהירה: אתם יודעים שחכמת הקבלה התגלתה לפני בערך ארבעת אלפים שנה במסופוטמיה (עיראק של היום). היא התגלתה כשבני האדם התחילו לשאול מהי מטרת חייהם. הם גילו שכולנו נולדים מסיבה אחת – כדי להשיג את התענוג המושלם שבהידמות לבורא. כשהם גילו את זה, הם הקימו קבוצות לימוד והתחילו להפיץ את השמועה.

המקובלים הראשונים האלה סיפרו לנו שאנחנו עשויים רק מרצון לקבל, אותו הם חילקו לחמש דרגות – דומם, צומח, חי, מְדַבֵּר ורוחני. הרצון לקבל הוא חשוב מאוד, מפני שהוא המנוע מאחורי כל דבר שאנחנו עושים בעולם הזה. במילים אחרות, כל צעד וכל תזווה שלנו נובעים אך ורק מהרצון שלנו לקבל תענוג, וככל שיש לנו יותר, אנחנו רוצים יותר. כתוצאה מכך, אנחנו כל הזמן מתפתחים ומשתנים.

למדנו גם שהבריאה נוצרה בתהליך בן ארבעה שלבים: השורש (שהוא שם נרדף לאור ולבורא) ברא את הרצון לקבל. הרצון לקבל רצה לתת, ולכן החליט לקבל כדרך לתת לבורא. בסופו של דבר הוא שוב רצה לקבל, אלא שהפעם הוא רצה לקבל את הידע איך להיות כמו הבורא, הנותן.

לאחר ארבעת השלבים, הרצון לקבל התחלק לחמישה עולמות ונשמה אחת, שנקראת "אדם הראשון". אדם הראשון 'נשבר' והתגשם

בעולמנו. במילים אחרות, כולנו מהווים בעצם נשמה אחת, מחוברים ותלויים זה בזה ממש כמו תאים בגוף. אבל כשהרצון לקבל גדל, נעשינו מרוכזים יותר בעצמנו והפסקנו להרגיש שאנחנו אחד. כתוצאה מכך, היום אנחנו מרגישים רק את עצמנו, ואפילו אם אנחנו מתייחסים לאחרים, אנחנו עושים את זה רק מפני שאנו מפיקים מזה תענוג כלשהו לעצמנו.

המצב האגואיסטי הזה נקרא "נשמת אדם הראשון השבורה", והמשימה שלנו, כחלקים של הנשמה הזו, היא לתקן אותה. ובתור התחלה, אנחנו צריכים להיות מודעים לכך שאנחנו לא מסוגלים להרגיש תענוג אמיתי במצב הנוכחי שלנו, בגלל שהרצון לקבל (האגו) מעמיד אותנו במלכוד: ברגע שאנחנו מקבלים את מה שרצינו, אנחנו כבר לא רוצים את זה יותר. בימים אלו האגו האנושי מגיע לשיא התפתחותו, והמוני אנשים מתחילים לחפש את הדרך לצאת מהמלכוד הזה.

החיפוש אחר החופש מהאגו מוביל להתעוררות הנקודה שבלב, הרצון לרוחניות. הנקודה שבלב, כמו כל רצון, גדלה ומשתנה על ידי השפעת הסביבה. אם אנחנו רוצים להגדיל את הרצון שלנו לרוחניות, אנחנו צריכים לבנות סביבה שמעודדת רוחניות. הפרק האחרון (והחשוב ביותר) בספרנו, ידבר על מה שצריך לעשות כדי ליצור סביבה תומכת-רוחניות ברמה האישית, החברתית והבינלאומית.

(תמיד) הכי חשוב לפני עלות השחר

הזמן החשוב ביותר הוא רגע לפני עלות השחר. בספר הזוהר נכתב כבר לפני כמעט אלפיים שנה, שהזמן ה"חשוב" ביותר של האנושות יגיע רגע לפני ההתעוררות הרוחנית שלה. כבר מימי האר"י הקדוש, מחבר הספר "עץ חיים", שחי במאה השש עשרה, המקובלים כותבים שהזמן עליו דיבר ספר הזוהר הוא סוף המאה העשרים. הם קראו לזמן הזה "הדור האחרון".

בחכמת הקבלה "דור" מייצג מצב רוחני. "הדור האחרון" הוא המצב האחרון והגבוה ביותר שאפשר להגיע אליו. והמקובלים אמרו שבסופה של המאה העשרים יגיע זמנו של דור ההתעלות הרוחנית.

אבל המקובלים גם כתבו שכדי שהשינוי הזה יקרה, אנחנו לא יכולים להמשיך להתפתח בצורה בה התפתחנו עד היום. הם כתבו שכדי לגדול אנחנו צריכים לבחור בצורה חופשית ומודעת את דרכנו הרוחנית.

כמו כל התחלה, הופעתו של הדור האחרון, דור הבחירה החופשית, היא לא תהליך קל. עד לא מזמן עדיין התפתחנו ברצונות הנמוכים יותר שלנו, בדרגות הדומם עד המדבר, והשארנו את הדרגה הרוחנית מחוץ לתמונה. אבל כעת הרשימות הרוחניות (או 'הגנים הרוחניים', אם תרצו) מופיעות אצל מיליוני בני אדם ודורשות את מימושן.

כשהרשימות האלו מופיעות בתוכנו בפעם הראשונה, עדיין חסרה לנו השיטה המתאימה להתמודד איתן. הן כמו טכנולוגיה חדשה לגמרי שאנחנו צריכים ללמוד איך להשתמש בה. כשאנחנו מתחילים את התהליך, אנו מנסים להבין את הרשימות החדשות בעזרת דרכי המחשבה הישנות, שעזרו לנו להבין אותן בדרגות הנמוכות יותר. אבל הדרכים האלו לא מתאימות לעבודה עם הרשימות החדשות, ומותרות אותנו ריקים ומתוסכלים. בדיוק לשם כך נועדה חכמת הקבלה – לעזור לנו להתמודד עם הרשימות הרוחניות.

אבל אם האדם לא מצליח למצוא את הפתרון, הוא עלול לשקוע אל תוך התמכרויות מסוגים שונים או לחפש דרכים אחרות, כדי לדכא את התסכול ולהימנע מהתמודדות עם כאב שלא ניתן לרפא.

ברמה האישית, המצב הזה כואב מאוד, אבל הוא לא מהווה בעיה חמורה מספיק כדי לערער את המבנה החברתי. אבל כשרשימות רוחניות מתעוררות במיליוני אנשים באותו הזמן, ובפרט כשזה קורה בהרבה מאוד מדינות, נוצר משבר כלל עולמי, ממש כפי שאנו רואים היום. ומשבר כלל עולמי מצריך פתרון כולל.

נסתכל לרגע על התחומים בהם מתגלה המשבר: הדיכאון מתפשט בכל העולם בהיקפים חסרי תקדים. כבר בשנת 2001 דיווח ארגון הבריאות העולמי: "מחלת הדיכאון היא הגורם המרכזי לחוסר תפקוד ולנכות, בארצות הברית וברחבי העולם".

בעיה חמורה נוספת בחברה המודרנית היא השימוש הרווח בסמים. זה לא שסמים הם דבר חדש; הם מוכרים לאנושות כבר אלפי שנים, אבל בימים עברו השתמשו בהם בעיקר לצרכי רפואה או בטקסים ופולחנים למיניהם, ואילו היום משתמשים בהם בגילאים הרבה יותר צעירים, ובעיקר כדי להקל על החלל הרגשי שכל כך הרבה צעירים חשים.

היבט נוסף של המשבר הוא התא המשפחתי. המשפחה תמיד הייתה סמל למשהו יציב, חם ומגונן, אבל לא עוד. לפי המרכז הלאומי לסטטיסטיקות בריאות בארה"ב, על כל שני זוגות שנישאים, אחד מתגרש. המספרים דומים ברחבי העולם המערבי וגם בישראל.

יותר מזה, זוגות כבר לא צריכים לעבור משבר עמוק כדי להחליט להתגרש. היום, אפילו זוגות בשנות החמישים והשישים לחייהם כבר לא מצליחים למצוא את הסיבות להישאר יחד. עד לפני כמה שנים גירושים בגילאים האלה נחשבו לבלתי מתקבלים על הדעת, אבל היום בני זוג מרגישים שברגע שהילדים עוזבים את הבית, אין עוד שום דבר שיחבר ביניהם, כי פשוט אין ביניהם אהבה.

וזה החלל האמיתי – היעדר האהבה. אבל אם נזכור שכולנו נבראנו אגואיסטים על ידי כוח שרוצה לתת, יהיה לנו סיכוי להתמודד עם המצב. כך לפחות נדע איפה להתחיל לחפש את הפתרון.

המשבר ייחודי לא רק בהיקף שלו אלא גם ברב-תחומיות שלו, שהופכת אותו להרבה יותר טוטאלי וקשה להתמודדות. המשבר קורה בעצם בכל רמה שקשורה לאדם – אישית, חברתית, בינלאומית, ובמגוון תחומים – בכלכלה, במדע, ברפואה ובאקלים. כך למשל, עד לפני שנים אחדות "מזג האוויר" היה מפלט נוח לדבר עליו כשלא היה לך שום דבר אינטליגנטי לתרום לשיחה. היום, לעומת זאת, במקום להגיד שחם, צריך להסביר שאפקט החממה גורם להתחממות כדור הארץ, וזו הסיבה למזג האוויר האביבי והנעים באמצע ינואר.

וזה קורה גם בכלכלה; אם פעם יכולנו פשוט להתלונן על האוברדרפט, היום בכל שיחת שישי בסלון של משפחת ישראלי, צריך להסביר, שבגלל

המיתון העולמי, עליית מחירי השינוע ואי-האמון בין הבנקים, החלפנו את המוס שוקולד בעוגת שיש ואת האספרסו בקפה שחור בון.

אך האקלים והכלכלה אינם האסונות היחידים האורבים בפתח. השבר הסורי-אפריקאי תמיד עומד הכן לספק לנו סיבה לדאגה, שלא לדבר על הטרור, שפעת העופות, האיידס, הסרטן ושאר רעות חולות.

לסיכום: פתגם סיני עתיק אומר, שאם אתה רוצה לקלל מישהו, תאחל לו: "הלוואי שתחיה בזמנים מעניינים". הזמן שלנו הוא אכן מעניין מאוד, אבל הוא לא קללה. הוא בדיוק כמו שהבטיח ספר הזוהר – החושך שלפני עלות השחר. עכשיו, בואו נגלה את הפתרון.

עולם חדש בארבעה צעדים

דרושים רק ארבעה צעדים כדי לשנות את העולם:

1. להכיר בקיום המשבר
 2. לגלות מדוע הוא קיים
 3. לקבוע מהו הפתרון הטוב ביותר
 4. לבנות תכנית לפתרון המשבר
- נבחן אותם לפי הסדר.

1. להכיר בקיום המשבר

המשבר הנוכחי, ולא חשוב אם נגדיר אותו כמשבר כלכלי, משבר אמון או כל משבר אחר, לא התחיל במחצית השנייה של שנת 2008. אבל עם קריסת שוק ההון בארה"ב ומשיכתו מטה את כל הכלכלה העולמית, נעשה ברור לכל שאנו נמצאים במשבר גלובלי. לצערי הרב, היום כמעט כולנו חשים אותו על בשרנו במידה זו או אחרת.

עם זאת ראוי לציין שהמשבר הזה אינו דומה למשברים שהאנושות חוותה בעבר. כבר חווינו מיתונים כלכליים, וכבר חווינו משברי אנרגיה. אבל הפעם, כפי שהכריז מזכ"ל האו"ם, באן קי-מון, העולם סובל משלושה משברים עולמיים: המשבר הכלכלי, משבר האנרגיה ומשבר המזון. בנוסף

לכך, את כדור הארץ פוקד משבר אקלימי. אבל המשבר החמור מכל הוא המשבר בתחום החינוך.

אז קטסטרופות הן לא דבר חדש, אבל משבר שמתרחש בכל החזיתות, בכל תחומי החיים ובכל רחבי העולם בבת אחת – דווקא כן.

2. לגלות מדוע הוא קיים

הטבע האנושי (האגו) הגיע בימינו לשיאו, ולכן אנחנו מגלים כעת עד כמה הוא הפוך מהטבע (מהבורא), מתכונת האהבה והנתינה. זו הסיבה שכל כך הרבה אנשים מרגישים היום סבל, דיכאון, חוסר ביטחון ותסכול. כפי שכבר הסברנו, כל ההתרחשויות שקורות בעולמנו הן חלק מתכנית העל של הטבע. צעד אחר צעד, התכנית הזו מביאה אותנו להכיר בהפכיות שבין האגו שלנו לבין תכונת האהבה. ורק היום, מתוך היכרות אמיתית עם הפער הזה, אנחנו יכולים להתחיל את הטיפוס המחודש שלנו אל הפסגה, אל האחדות המודעת שלנו בינינו לבין עצמנו ובינינו לבין הטבע.

בקיצור, המשבר לא באמת קורה בחוץ. למרות שהוא נראה כמו משהו שתופס מקום פיזי, הוא בעצם קורה בתוכנו, ברצונות שלנו (כמו שראינו בפרק 5). המשבר הוא קרב הענקים שבין הטוב (האהבה והנתינה) לבין הרע (האגו או האגואיזם).

3. לקבוע מהו הפתרון הטוב ביותר

ככל שנכיר בגורם הנסתר שנמצא בבסיס המשבר, כלומר באגו שלנו, נבין מה צריך להשתנות בתוכנו ובחברה שלנו. כך נוכל לעצור את המשבר ולהביא את החברה והאקולוגיה אל תוצאה חיובית ומועילה. נדבר על השינויים האלו בהמשך, כשנעסוק בנושא של בחירה חופשית.

4. לבנות תכנית שתפתור את המשבר

כעת אנחנו יכולים להתחיל לפרט את התכנית. אבל אפילו התכנית הטובה ביותר לא יכולה להצליח ללא תמיכה פעילה מצד ארגונים בינלאומיים מוכרים ומובילים. לתכנית חייב להיות בסיס רחב של תמיכה

בינלאומית ממדענים, הוגי דעות, פוליטיקאים והאו"ם, כמו גם מאמצעי התקשורת ומארגונים חברתיים.

למעשה, מפני שאנחנו גדלים מדרגת רצון אחת לבאה אחריה, כל מה שקורה עכשיו, קורה בפעם הראשונה בדרגת ההתפתחות החדשה של הרצון (הדורש מילוי רוחני). אם נזכור שאנחנו נמצאים בדרגה הזו, נוכל להשתמש בידע שיש לאלו שכבר הגיעו אליה, כשם שאנחנו משתמשים בידע המדעי הנוכחי שלנו.

המקובלים כבר חוו את אותה הדרגה הרוחנית שבפניה אנחנו ניצבים היום. הם מכירים היטב את השורש של העולם שלנו, רואים את הרשימות (המקור הרוחני) שגורמות למצב הזה, ולכן יכולים להדריך אותנו כיצד לצאת מהבעיות איתן אנו מתמודדים ולעלות לדרגה בה נחוה את התפתחותנו האנושית בשיאה. כך נפתור את המשבר בקלות ובמהירות, כי נדע מדוע הדברים קורים ומה צריך לעשות בנוגע אליהם. חשבו על זה כך: אם הייתם יודעים שיש אנשים שיכולים לחזות את תוצאות הגרלת הלוטו של מחר, לא הייתם רוצים שהם יהיו לידכם כשאתם ממלאים את הטופס?

אין כאן שום קסם, רק היכרות עם חוקי המשחק שמוכתבים מהעולם הרוחני. דרך עיניו של מקובל, הרואה את התמונה השלמה, אנחנו לא נמצאים במשבר, אלא רק בחוסר התמצאות קל, ולכן ממשיכים להמר שוב ושוב על המספרים הלא נכונים. כשנמצא את הכיוון, הפתרון למשבר יגיע בקלי קלות. וכך גם הזכייה בלוטו. והיופי בידע הקבלי, שאין עליו זכויות יוצרים. הוא שייך לכולם.

במילים פשוטות, עלינו לנצל כל אמצעי תקשורת שבידינו – טלוויזיה, אינטרנט, עיתונות כתובה, ספרים וכן הלאה – כדי להראות שני דברים: (1) המשבר האמיתי הוא משבר רוחני ומקורו בקשר בינינו. כל יתר המשברים (כלכלי, אקולוגי, חברתי ואחרים) הם רק תופעות לוואי שלו. (2) הפתרון יבוא באמצעות חכמת הקבלה, שמלמדת איך לתקן את הניתוק בינינו – איך לאחות את שברי נשמת אדם הראשון. כשנצא מהמשבר הרוחני, כל יתר המשברים יפתרו מאליהם, כי הם רק תופעות לוואי של 'מחלת' הניתוק.

לחופש (הבחירה) נולדנו

תפילה עתיקה

אָלֵי, תן לִי כוח לשנות את מה שביכולתי לשנות, אומץ לקבל את מה שאין ביכולתי לשנות, וחכמה להבחין בין השניים.

בעיני עצמנו, אנו פועלים בצורה עצמאית וחופשית. יתר על כן, החופש נחשב לערך עליון ברוב המדינות המפותחות, ויעידו על כך מאות השנים שהאנושות העבירה במלחמות, כדי להשיג את מעט החופש האישי שיש לנו היום.

אנחנו לא היחידים שסובלים כשהחופש ניטל מאיתנו. אין בטבע אף יצור שייפול למלכודת ללא מאבק. זוהי נטייה טבעית, מולדת, להתנגד לכל סוג של כפייה או שעבוד. יחד עם זאת, גם אם אנחנו מבינים שכל היצורים זכאים להיות חופשיים, זה לא אומר שאנחנו מבינים מהי המשמעות האמיתית של להיות חופשי, או האם זה קשור לתהליך של תיקון האגו האנושי, ואם כן, כיצד.

אם נשאל את עצמנו מה אנו יודעים על חופש, סביר להניח שרק מעט מהמחשבות והדעות שיש לנו לגביו כרגע, עדיין יהיו בתוקף כשנסיים את הבריקה. אז לפני שאנו מדברים על חופש, אנחנו חייבים להבין את המשמעות האמיתית של הביטוי "להיות חופשי". תחילה כדאי שנסתכל פנימה ונבדוק האם אנחנו מסוגלים לבצע ולו פעולה רצונית וחופשית אחת.

כיוון שהרצון לקבל שלנו כל הזמן גדל, אנחנו תמיד נדחפים למצוא דרכים טובות ומהנות יותר לחיות. ומפני שאנחנו לכודים בתוך המרוץ האינסופי הזה, אין לנו כל אפשרות בחירה בנדון. אבל אם הרצון לקבל שלנו הוא הגורם לכל הצרות, אולי יש איזו דרך לשלוט בו? אם נמצא דרך כזו, נוכל לשלוט במרוץ כולו. אם לא נמצא, הרי שמדובר במשחק מכור שאין לנו שום סיכוי לנצח בו.

אבל אם אנחנו המפסידים, מיהו המנצח? עם מי אנו מתחרים? אנחנו מטפלים בעניינים כאילו ההתרחשויות תלויות בהחלטות שלנו, אבל האם

זהו באמת המצב? אולי עדיף לוותר על הניסיון לשנות את החיים שלנו, ופשוט ללכת עם הזרם?

מצד אחד, כרגע אמרנו שהטבע מתנגד לכל סוג של כפייה. מצד שני, הטבע לא מראה לנו איזו מהפעולות שלנו, אם בכלל, היא חופשית, ואיפה אנחנו נתונים בידיו של מפעיל בובות בלתי נראה המפעיל אותנו כמו בובות על חוט וגורם לנו לחשוב שאנו חופשיים.

יותר מזה, אם הטבע פועל לפי תכנית על, האם יכול להיות שהשאלות ותחושות חוסר-הוודאות האלו הן חלק מהתכנית הכוללת? אולי יש איזו סיבה נסתרת שגורמת לנו להרגיש אבודים ומבולבלים? אולי בלבול והתפקחות הם דרכו של מפעיל הבובות לומר לנו, "היי, תסתכלו לאן אתם הולכים, כי אם אתם מחפשים אותי, אתם ממש לא בכיוון".

מעטים יכחישו שאכן איבדנו את הכיוון, אבל כדי לקבוע מהו הכיוון שלנו, אנחנו חייבים לדעת איפה להתחיל לחפש, ומה אנחנו בכלל מחפשים. זה יכול לחסוך לנו שנים של מאמצי סרק. הדבר הראשון שעלינו לגלות הוא איפה יש לנו בחירה חופשית עצמאית, ואיפה לא. ברגע שנגלה זאת, נדע איפה כדאי לנו לרכז את מאמצינו.

מושכות החיים

הטבע כולו מציית רק לחוק אחד, "חוק התענוג והכאב". אם החומר היחיד בבריאה הוא הרצון לקבל תענוג, אז צריך רק עקרון התנהגות אחד כדי לנהל אותו – משיכה לתענוג ודחייה מכאב.

אנחנו, בני האדם, איננו יוצאים מן הכלל. אנו מונעים בידי תוכנה פנימית שמכתיבה כל צעד שלנו; אנחנו רוצים לקבל כמה שיותר, ולהשקיע כמה שפחות. ועדיף בחינם! לכן, בכל מה שאנו עושים, גם כשאנחנו לא מודעים לכך, אנחנו תמיד מגסים לבחור בתענוג ולהימנע מכאב.

גם כשנדמה לנו שאנחנו מקריבים את עצמנו, אנחנו בעצם מקבלים יותר תענוג מה"הקרבה" הזו, מאשר מכל אפשרות אחרת שאנחנו יכולים לחשוב עליה באותו רגע. והסיבה שאנחנו משלים את עצמנו וחושבים שיש לנו מניעים אלטרואיסטים, היא מפני שלהשלוח את עצמנו זה יותר כיף מלספר לעצמנו

את האמת. המשוררת השנונה, אגנס ריפלייר, תמצתה את זה במילים: "יש מעט סוגי עירום כל כך מעוררי התנגדות כמו האמת העירומה".

בפרק השלישי אמרנו, שבחינה ב' נותנת, למרות שהיא בעצם מונעת על ידי אותו רצון לקבל כמו בבחינה א'. זהו השורש לכל פעולת "נתינה" שאנחנו מבצעים.

כל דבר שאנחנו עושים נובע מתוך חשבון רווחיות. למשל, אני מחשב את העלות של מוצר מסוים בהשוואה להנאה העתידית שצפויה לי ממנו. אם אני חושב שהתענוג (או היעדר הכאב) שאפיק מהמוצר הוא גבוה יותר מהמחיר שאני צריך לשלם, אני אומר ל"סוחר הפנימי" שבי: "קנה!"

אנחנו יכולים לשנות את סדרי העדיפות שלנו, לאמץ ערכים שונים של טוב ורע, ו"לאמן" את עצמנו להפוך לחסרי פחד. אנחנו אפילו יכולים להפוך מטרה כלשהי לכל כך חשובה בעינינו, שכל קושי בדרך להשגתה יהפוך לחסר משמעות, לבלתי מורגש.

אם, למשל, אני רוצה להגיע למעמד חברתי וכלכלי של רופא ידוע, אני אלמד ואעבוד בפרך במשך שנים בבית ספר לרפואה, אחר כך אצליח עוד כמה שנים של חוסר שינה כרוני במהלך ההתמחות, בתקווה שזה בסופו של דבר ישתלם לי בעושר ובתהילה.

לפעמים החישוב של כאב מידי תמורת רווח עתידי הוא כל כך טבעי, שאנחנו אפילו לא שמים לב שאנחנו עושים אותו. למשל, אם הייתי נעשה חולה מאוד והייתי מגלה שרק ניתוח מסוים יכול להציל את חיי, הייתי עובר את הניתוח הזה בשמחה. כי למרות שהניתוח עצמו עלול להיות מאוד לא נעים ואולי אפילו מסוכן, הוא מאיים עליי פחות מהמחלה שלי. במקרים מסוימים ייתכן שהייתי מוכן לשלם סכומי כסף גבוהים (אם יש לי) כדי לעשות זאת.

לשנות את החברה כדי לשנות את עצמי

הטבע לא רק "דן" אותנו לבריחה מתמדת מסבל ולמרדף מתמשך אחר תענוג, הוא גם מונע מאיתנו את האפשרות לקבוע מהו סוג התענוג שנרצה. במילים אחרות, אנחנו לא יכולים לשלוט במה שאנחנו רוצים; רצונות צצים בתוכנו בלי שום הודעה מוקדמת ובלתי להתחשב בדעתנו בעניין.

יחד עם זה, הטבע לא רק ברא את הרצונות שלנו, הוא גם נתן לנו דרך עקיפה לשלוט בהם. אם נזכור שכולנו חלקים של אותה הנשמה, נשמת אדם הראשון, נוכל בקלות להבין שהדרך לשלוט ברצונות שלנו היא על ידי השפעה על הנשמה כולה, כלומר על האנושות, או לפחות על חלק ממנה.

בואו נסתכל על זה כך: אם תא אחד רוצה ללכת שמאלה, אבל שאר הגוף רוצה ללכת ימינה, התא חייב ללכת ימינה גם כן. אלא אם כן, הוא ישכנע את כל הגוף, או רוב מוחץ של התאים, או את "הממשלה" של הגוף, שעדיף ללכת שמאלה.

אז למרות שאנחנו לא מסוגלים לשלוט ברצונות שלנו, החברה יכולה, והיא אכן שולטת בהם. אנחנו, מצדנו, יכולים לבחור בסוג החברה שתשפיע עלינו בצורה שאנחנו חושבים שהיא הטובה ביותר. בפשטות, אנחנו יכולים להשתמש בהשפעות חברתיות כדי לשלוט ברצונות שלנו. ועל ידי שליטה ברצונות שלנו, נוכל לשלוט במחשבות, ובסופו של דבר, בפעולות שלנו.

ספר הזוהר תיאר כבר לפני כמעט אלפיים שנה את חשיבות החברה, את תפקידה ביחס אלינו ואת תפקידנו ביחס אליה. אבל מאז המאה העשרים, כשנעשה ברור שאנחנו תלויים זה בזה כדי לשרוד, שימוש נכון בתלות ההדדית שלנו הפך הכרחי כדי להתקדם רוחנית. החשיבות העליונה של החברה היא מסר שבעל הסולם מעביר בצורה מאוד ברורה ברבים ממאמריו, ואם נלך בעקבות קו המחשבה שלו, נבין מדוע.

בעל הסולם אומר שהמשאלה הגדולה ביותר של כל אדם, בין אם הוא מודה בזה או לא, היא להיות אהוב על ידי אחרים ולזכות באישורם. לא רק שזה מקנה לנו תחושת ביטחון, זה מאשר את הרכוש היקר ביותר שלנו – את האגו. ללא אישור החברה, אנו מרגישים כאילו החברה מתעלמת מעצם קיומנו, ואין אגו שמסוגל לסבול התעלמות. זו הסיבה שהרבה פעמים אנשים עושים מעשים קיצוניים כדי לקבל תשומת לב מהסביבה.

ומפני שהמשאלה הגדולה ביותר שלנו היא לזכות באישור החברה, אנחנו מחויבים להתאים את עצמנו לחוקי הסביבה ולאמץ אותם. החוקים האלה לא רק קובעים את ההתנהגות שלנו, אלא מעצבים את הגישה ואת היחס שלנו לכל מה שאנו עושים וחושבים.

בגלל המצב הזה אנחנו לא מסוגלים לבחור שום דבר – לא את צורת החיים שלנו, לא את תחומי העניין שלנו, לא את הדרך שבה אנו מבלים את שעות הפנאי וגם לא את האוכל שאנחנו אוכלים והבגדים שאנו לובשים. יותר מזה, אפילו כשאנחנו מוֹרְדִים בצו האופנה ומתלבשים בניגוד לו, אנו מתייחסים בכך לקוד לבוש מסוים שלא אנו בחרנו, אלא החברה שסביבנו. מכאן שהדרך היחידה לשנות את עצמנו היא לשנות את הסביבה החברתית שלנו.

ארבעה גורמים

אבל אם אנחנו בסך הכול תוצרים של הסביבה שלנו, ואם אין שום בחירה חופשית אמיתית במה שאנחנו עושים, במה שאנחנו חושבים ובמה שאנחנו רוצים, האם אפשר לומר שאנחנו אחראים למעשינו? ואם אנחנו לא אחראים להם, מי כן?

כדי לענות על השאלות האלה, צריך קודם כל להבין מהם ארבעת הגורמים שמרכיבים אותנו, וכיצד אנו יכולים לעבוד איתם כדי להשיג חופש בחירה.

חכמת הקבלה מסבירה שכולנו נשלטים על ידי ארבעה גורמים:

1. "המצע" שנקרא גם "החומר הראשון".
2. תכונות בלתי משתנות של המצע.
3. תכונות שמשתנות על ידי כוחות חיצוניים.
4. שינויים בסביבה החיצונית.

בואו נראה כיצד כל אחד מהם קשור אלינו.

1. המצע, החומר הראשון

המהות הבלתי משתנה שלנו נקראת "מצע". אני יכול להיות עצוב, שמח, מהורהר, כועס, לבד או עם אחרים, אבל בכל מצב רוח ובכל חברה האני הבסיסי שלי לעולם לא משתנה.

כדי להבין את עקרון ארבעת השלבים, נחשוב לרגע על תהליך הנביטה והקמילה של צמחים. חשבו על זרע חיטה. כשזרע חיטה נרקב, הוא מאבד לחלוטין את הצורה שלו. אבל למרות שהוא איבד לחלוטין את צורתו, יכול לנבוט ממנו רק גבעול של חיטה, ולא שום דבר אחר, מפני שהמצע שלו לא השתנה. המהות של הזרע נשארה מהות של חיטה.

2. תכונות בלתי משתנות של המצע

כשם שהמצע לא משתנה וזרע חיטה תמיד יצמיח חיטה, גם הצורה בה זרעי החיטה מתפתחים היא בלתי משתנה. בפשטות, מזרע חיטה יכולה לצמוח רק חיטה, וכל צמחי החיטה יתפתחו תמיד באותו האופן מרגע הנביטה ועד לקמילה.

ברומה לזה, גם ילדים מתפתחים דרך רצף התפתחותי נתון. לכן אנחנו יודעים (פחות או יותר) מתי ילד אמור להתחיל לפתח מיומנויות מסוימות, מתי הוא יכול להתחיל לאכול מאכלים מסוימים וכיוצא באלו. ומשום שמדובר בדפוס קבוע, אנחנו אפילו יכולים לשרטט את עקומת הגדילה של תינוקות.

3. תכונות שמשתנות על ידי גורמים חיצוניים

למרות שהזרע נשאר אותו סוג של זרע, הביטוי של המהות שלו, איכותו, יכולה להשתנות כתוצאה מהשפעות סביבתיות כמו אור השמש, סוג האדמה, דשנים, לחות וגשם. יוצא, שהצמח אמנם נשאר חיטה, אבל "העטיפה" שלו, האיכות שלו, יכולה להשתנות על ידי גורמים חיצוניים.

באופן דומה, מצבי הרוח וההתנהגויות שלנו משתנים בחברת אנשים שונים או בסיטואציות שונות, למרות שאנחנו עצמנו (המצעים שלנו) לא משתנים. לפעמים, כשאנחנו נתונים להשפעתה של סביבה מסוימת לאורך זמן רב, היא יכולה לשנות לא רק את מצב הרוח שלנו, אלא אפילו את האופי שלנו. זה לא שהסביבה יוצרת בתוכנו תכונות חדשות, אלא שהשהות

בחברת אנשים מסוג מסוים מעוררת צדדים מסוימים בטבע שלנו להפוך פעילים יותר מבעבר.

4. שינויים בסביבה החיצונית

הסביבה החיצונית משפיעה על אופן התפתחות הזרע, לכן שינויים בסביבה החיצונית – אקלים, איכות האוויר, צמחים שכנים ועוד – יובילו לשינוי בהתפתחות הצמח. משום כך אנחנו מגדלים צמחים בחממות ומדשנים את האדמה באופן מלאכותי – כדי ליצור את הסביבה הטובה ביותר לגידולם.

ההבדל בין הגורם השלישי לגורם הרביעי, במקרה של החיטה, הוא שבגורם הרביעי מה שקובע הוא היכן הזרע ייזרע. אם הוא ייזרע באזור מוצל, יהיה לו מעט אור שמש; אם יגדלו לידו הרבה צמחים, תהיה לו פחות גישה למים ולמינרלים. לכן צמחים אינם פסיביים בבחירת ההשפעות הסביבתיות עליהם; הם צומחים בכיוון השמש, ונלחמים עם צמחים אחרים ועם מזיקים על מקורות המזון שלהם. במילים אחרות, צמחים מנסים כל הזמן לשפר את סביבתם.

גם בחברה האנושית אנו כל הזמן משנים את הסביבה שלנו: אנחנו מייצרים מוצרים חדשים, בוחרים ממשלות, לומדים בבתי ספר מסוגים שונים ומבלים זמן עם חברים. צמחים בוחרים את הסביבה הטובה ביותר בעבורם באופן אינסטינקטיבי. אנחנו, לעומתם, כדי להשפיע על הגדילה שלנו, צריכים לבחור בצורה מודעת את האנשים שאיתם אנחנו נמצאים, והכי חשוב, את האנשים אותם אנו מעריכים, כי אלו האנשים שישפיעו עלינו בצורה החזקה ביותר.

באמצעות שינויים בסביבה החברתית אנחנו יכולים לעצב את המהות שלנו, לשנות את תכונות המצע שלנו ולקבוע את גורלנו, בדיוק כמו שהצמח מחזק את עצמו באמצעות השגת עוד אור שמש או עוד מים ומינרלים. הסביבה היא המקום היחיד בו יש לנו חופש בחירה. אם אנחנו רוצים להפוך למתקנים (אוהבי הזולת) ולהתחיל להרגיש את המציאות הרוחנית, עלינו לדעת אלו שינויים חברתיים יקדמו אותנו אל התיקון, ולנסות ליישם אותם.

בחירת הסביבה הנכונה

למרות שאנחנו לא יכולים לקבוע את תכונות המצע שלנו, אנחנו בהחלט יכולים להשפיע על החיים שלנו ועל הגורל שלנו על ידי בחירת הסביבה החברתית שלנו. במילים אחרות, כפי שהגורם הרביעי הראה לנו, אנחנו יכולים לקבוע את עתידנו באמצעות בניית סביבה שתקדם את המטרות שאנחנו רוצים להשיג.

לאחר שבחרתי את הכיוון שלי ובניתי סביבה שתוביל אותי אליו, אני יכול להשתמש בחברה כזו שיאיץ את ההתקדמות שלי. אם, למשל, אני רוצה כסף, אני יכול להקיף את עצמי באנשים שרוצים כסף, מדברים על כסף ועובדים קשה כדי להשיג כסף. זה ימלא אותי במרץ לעבוד קשה כדי להשיג אותו, ויהפוך את המוח שלי למפעל לייצור תכניות לעשיית כסף.

דוגמה נוספת: אם אני רוצה לרדת במשקל, הדרך הקלה ביותר לעשות את זה היא להקיף את עצמי באנשים שחושבים, מדברים ומעודדים זה את זה לרדת במשקל. למעשה, אני יכול לעשות יותר מאשר להקיף את עצמי באנשים כדי ליצור סביבה; אני יכול לחזק את ההשפעה של הסביבה הזו על ידי בעזרת ספרים, סרטים ומגזינים. בעצם, כל אמצעי שמחזק ותומך ברצון שלי לרדת במשקל – יעבוד.

הכול תלוי בסביבה. אלכוהוליסטים אנונימיים, מרכזים לגמילה מסמים, שומרי משקל – כל אלו משתמשים בכוח הסביבה כדי לעזור לאנשים לשנות מצבים שהם לא יכולים לשנות בכוחות עצמם. אם נשתמש בסביבה שלנו בצורה נכונה, נוכל להשיג דברים שאנחנו אפילו לא מעזים לחלום עליהם. והחלק הכי טוב בסיפור הזה הוא, שאפילו לא נרגיש שאנחנו מתאמצים כדי להשיג אותם.

הרצון לרוחניות איננו יוצא מן הכלל. אם אני רוצה רוחניות ואני רוצה להגדיל את הרצון שלי לרוחניות, אני זקוק רק לחברים, לספרים ולסרטים הנכונים סביבי. הטבע האנושי כבר יעשה את השאר.

אז מדוע אנחנו לא רואים סביבנו את הבהלה לרוחניות? טוב, כי יש כאן קאץ' קטן: **אי אפשר להרגיש את הרוחניות עד שנמצאים בה.**

והבעיה היא, שבלי לראות או להרגיש את המטרה, קשה מאוד לרצות אותה באמת.

אפשר לחשוב על זה כך: כל הרצונות שלנו (מלבד הבסיסיים ביותר) הם תוצאה של איזושהי השפעה חיצונית עלינו. אם אני אוהב לשתות משקאות מוגזים שעשויים בעיקר מצבעי מאכל וכימיקלים, זה מפני שחברים, טלוויזיה, שלטי חוצות, או מישהו או משהו, סיפרו לי או שידרו לי שזה טוב וטעים. אם אני רוצה להיות עורך דין, זה מפני שהחברה יצרה בי רושם שלהיות עורך דין זה דבר משתלם באיזושהי צורה.

אבל איפה בחברה שלנו אני יכול למצוא משהו או מישהו שיאמר לי שלהיות כמו הבורא זה דבר נפלא? יותר מזה, אם רצון כזה בכלל לא קיים בחברה, איך הוא פתאום הופיע בתוכי? האם הוא צץ סתם כך משומקום? לא, לא משומקום. מהרשימות. זהו זיכרון של העתיד. תרשו לי להסביר (תודה): לפני די הרבה זמן, בפרק 4, אמרנו שהרשימות הן רישומים, זיכרונות שנרשמו בתוכנו כשהיינו גבוה יותר במעלה הסולם הרוחני. הרשימות האלו נמצאות בתת המודע שלנו וצפות בזו אחר זו, וכל אחת מהן מעוררת בנו רצונות חדשים או חזקים יותר ממצבי העבר. ומפני שכולנו היינו גבוה יותר בסולם הרוחני, כולנו נרגיש את התעוררותו של הרצון לחזור אל המצבים הרוחניים האלו, כשיגיע זמננו לחוות אותם. ולכן רשימות הן זיכרונות מהמצבים הרוחניים העתידיים שלנו.

מכאן, שהשאלה לא צריכה להיות למה יש לי רצון למשהו שהחברה לא הציגה בפניי, אלא, עכשיו כשהרצון הזה כבר נמצא בי, איך אני מפיק ממנו את המקסימום? והתשובה לכך פשוטה: התייחסו אליו באותה צורה שבה הייתם מתייחסים לכל דבר אחר שאתם רוצים להשיג – חשבו עליו, דברו עליו, קראו עליו ושירו עליו. עשו כל מה שאתם מסוגלים כדי להפוך אותו לחשוב, וההתקדמות שלכם תואץ בהתאמה.

המשנה (פרקי אבות ו', י') – שדרך אגב מתארת את העולמות הרוחניים בדיוק כמו הקבלה רק בשפה שונה – מספרת סיפור מעורר השראה על חכם אחד בשם רבי יוסי בן קיסמא, שהיה המקובל הגדול בדורו. יום בהיר אחד, סוחר עשיר מעיירה סמוכה ניגש לרבי יוסי בן קיסמא והציע לו לעבוד לגור

בעירו (של העשיר) ולפתוח שם בית מדרש לאנשי העיר צמאי החכמה. הסוחר הסביר שבעירו לא גרים מקובלים, ושהעיר זקוקה למורים רוחניים. אין צורך לומר שהוא הבטיח לרבי יוסי, שכל צרכיו האישיים והלימודיים יטופלו ברוחב לב.

לאכזבתו הרבה של הסוחר, רבי יוסי סירב בתוקף להצעה, ואמר שאין שום סיכוי שהוא יעבור לגור במקום שאין בו מקובלים נוספים. הסוחר המאוכזב ניסה לשכנע אותו ואמר שרבי יוסי הוא המקובל הגדול ביותר בדרך, ושהוא לא צריך ללמוד מאף אחד.

הסוחר הוסיף ואמר, שאם רבי יוסי יעבור לגור וללמד בעירם, זה יהיה שירות רוחני גדול, כיוון שבעיר שבה רבי יוסי מתגורר כרגע, כבר נמצאים חכמים רבים, ואילו בעיר שלהם לא. לכן זו תהיה תרומה גדולה לרוחניותו של הדור כולו.

לדברים אלו, ענה רבי יוסי, שאפילו המקובל הגדול ביותר יאבד במהרה את מדרגתו, אם יהיה בחברת אנשים ריקים מחכמה. זה לא שרבי יוסי לא רצה לעזור לאנשי עירו של הסוחר, הוא פשוט ידע שללא סביבה תומכת, הוא יפסיד כפליים – גם לא יוכל ללמד את תלמידיו, וגם יאבד את הדרגה הרוחנית שלו.

סופו הבלתי נמנע של האגו

"אהבה לחופש היא אהבה לאחרים. אהבה לכוח ושליטה היא אהבה לעצמנו".

[ויליאם הז'יט (1778-1830)]

בואו ניזכר שוב ביסודות הבריאה. הדבר היחיד שהבורא ברא הוא הרצון לקבל שלנו, ועליו "יושב" האגו שלנו – הכוונה המקולקלת לקבל לעצמנו. אם נלמד איך "לנטרל" את האגו שלנו, נקים מחדש את הקשר שלנו עם הבורא, הטבע, מפני שללא אנוכיות, נרוויח מחדש את השתוות הצורה עימו כמו שהיא קיימת בעולמות הרוחניים. לכן נטרול האגו שלנו הוא תחילתה של העלייה המחודשת שלנו במעלה הסולם הרוחני, תחילת תהליך התיקון.

לטבע יש הומור קצת אירוני, הקובע שאנשים השקועים בתענוגים אגואיסטיים לא יכולים להיות מאושרים. יש לכך שתי סיבות: האחת, כמו שהסברנו בפרק הראשון, האגו מציב בפנינו מלכוד: ברגע שהשגת את מה שרצית, אתה כבר לא רוצה את זה יותר. השנייה, רצון אגואיסטי נהנה לא רק מסיפוק הגחמות של עצמו, אלא מחוסר הסיפוק של האחרים.

כדי להבין טוב יותר את הסיבה השנייה, נחזור רגע להתחלה. בחינה א' של ארבע הבחינות רוצה רק לקבל תענוג. בחינה ב' כבר יותר מתוחכמת, ורוצה לקבל תענוג מנתינה, מפני שנתינה היא מצבו של הבורא. אם ההתפתחות שלנו הייתה נעצרת בבחינה א', היינו מסופקים ברגע שהרצונות שלנו היו מתמלאים, ולא היה אכפת לנו מה יש לאחרים.

אבל בחינה ב' – הרצון לתת – מאלצת אותנו לשים לב לאחרים, כדי שנוכל לתת להם. ומפני שבבסיסנו אנו רוצים רק לקבל, כל מה שאנו רואים כשאנו מסתכלים על האחרים, זה שיש להם כל מיני דברים שלנו אין. בגלל בחינה ב' אנחנו תמיד נשווה את עצמנו לאחרים, ובגלל הרצון לקבל של בחינה א', אנחנו תמיד רוצים להיות מעליהם. לכן אנחנו נהנים מהמחסור שלהם.

דרך אגב, זו גם הסיבה לכך שקו העוני משתנה ממדינה למדינה. באתר האינטרנט של הפנסת נכתב ש"משפחה נחשבת ענייה לא כאשר אין ביכולתה לרכוש סל מוצרים בסיסי כלשהו הדרוש לקיומה, אלא כאשר תנאי חייה ירודים במידה ניכרת מתנאי החיים האופייניים לחברה כולה". מכאן שעוני הוא דבר יחסי, לא אבסולוטי. אם אני עני, זה לא אומר שאני רעב, זה אומר שיש לי פחות ממה שיש לאחרים סביבי.

מכאן שאם לכל האנשים סביבי היה מה שיש לי, לא הייתי מרגיש עני. אבל אם לכל האנשים סביבי היה יותר ממה שיש לי, הייתי מרגיש כמו האדם העני ביותר בעולם. במילים אחרות, הנורמות שלנו מוכתבות על ידי הצירוף בין בחינה א' (מה שאנחנו רוצים שיהיה לנו) ובחינה ב' (שנקבעת על ידי מה שיש לאחרים).

למעשה, הרצון שלנו לתת (בחינה ב'), דרכו אנו מתקשרים לאחרים, היה צריך להבטיח שהעולם שלנו יהיה מקום טוב לחיות בו. במקום זאת,

הוא הסיבה לכל הרוע בעולם. זו מהות הקלקול שלנו. לכן החלפת הכוונה לקבל לעצמנו בכוונה לתת לזולת היא כל מה שצריך לתקן.

התרופה

רצון או תכונה אינם רעים מטבעם. רק הצורה שאנחנו משתמשים בהם הופכת אותם לרעים. חז"ל אמרו: "הקנאה, התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם" (אבות ד, כ"ח), כלומר, מוציאים מן העולם שלנו אל העולם הרוחני.

איך זה קורה? ראינו כבר שקנאה מביאה לתחרותיות, ותחרותיות יוצרת התקדמות. אבל קנאה מביאה לתוצאות הרבה יותר חשובות מהתפתחות טכנולוגית כזו או אחרת. ב"הקדמה לספר הזוהר" בעל הסולם כותב שבני אדם יכולים להרגיש את האחרים, ולכן מרגישים שחסר להם מה שיש לאחרים. כתוצאה מכך, הם מתמלאים בקנאה ורוצים את מה שיש לאחרים. ככל שהם קנאים יותר, הם מרגישים ריקים יותר, והקנאים ביותר רוצים 'לבלוע' את כל העולם.

בסופו של דבר, הקנאה מביאה אותנו למצב שאנחנו לא מוכנים להסתפק בשום דבר פחות מהבורא עצמו. וכאן שוב נכנסת האירוניה של הטבע לתמונה עם "טריק" מיוחד: הבורא הוא רצון לתת, אהבה מוחלטת. למרות שמלכתחילה אנחנו לא מודעים לכך, הרצון שלנו להתיישב בכיסא הנהג ולהפוך לבוראים, הוא בעצם השתוקקות להפוך לנותנים. כך, באמצעות הקנאה – התכונה ההרסנית ביותר של האגו – האגו שלנו הופך את עצמו לנותן ומיטיב, ובכך ממית את עצמו.

המקובלים מתארים את האגו בצורה כזו: האגו הוא כמו אדם עם חרב שבקצה שלה יש טיפה של רעל קטלני אך טעים להפליא. האדם יודע שהרעל קטלני, אבל הפיתוי שבטעם גדול מדי, והוא לא יכול לעצור את עצמו. הוא פותח את פיו, מגיש את קצה החרב אל לשונו ובלוע...

שוב אנו רואים את החשיבות של בניית סביבה חברתית נכונה, כי אם אנחנו חייבים לקנא, כדאי שלפחות נקנא בצורה מועילה, כלומר, במשהו שיביא אותנו לתיקון.

חברה צודקת ומאושרת לא יכולה להתבסס על "אנוכיות מבוקרת". אנחנו יכולים לנסות לרסן את האגו על ידי שלטון החוק, אבל זה יעבוד רק עד שהנסיבות יהפכו קשות יותר, כמו במקרה של גרמניה, שהייתה דמוקרטיה לתפארת, עד שבחזרה באופן דמוקרטי באדולף היטלר. אנחנו גם יכולים לנסות לתעל את האגו לטובת החברה, אבל גם זה כבר נוסה בקומוניזם הרוסי, ונחל כישלון חרוץ.

אפילו אמריקה, עד לא מזמן ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות והקפיטליזם החופשי, לא מצליחה להפוך את אזרחיה למאושרים. לפי המגזין הרפואי "ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין", מדי שנה יותר מארבעים ושישה מיליון אמריקאים בגילאים 15-54 סובלים ממצבי דיכאון. ולפי פרסומים של ארגון הבריאות האמריקאי, השימוש בתרופות אנטי פסיכוטיות חזקות לטיפול בילדים ובמתבגרים גדל יותר מפי חמש בשנים האחרונות.

האגו האנושי המשתלח אף הביא לקריסה של המערכת הכלכלית העולמית, כי הכלכלנים פשוט הפסיקו להאמין זה לזה, ובלי מעט אמון הדדי, איך אפשר לעשות עסקים?

לסיכום, כל זמן שידו של האגו על העליונה, החברה תמיד תהיה בלתי צודקת, ותִרַע לחבריה בצורה זו או אחרת. בסופו של דבר, כל החברות מבוססות האגו יהרסו את עצמן ואת האגו שיצר אותן. אנחנו רק צריכים לגרום לזה לקרות בצורה מהירה וקלה ככל האפשר, לטובת כולנו.

חופש מזוין

המקובלים קוראים לחוסר הרגשתנו את הבורא "הסתר פנים של הבורא". ההסתר הזה יוצר אשליה של חופש לבחור בין העולם שלנו (העולם הגשמי) לעולמו של הבורא (העולם הרוחני). אם היינו יכולים לראות את הבורא, אם היינו יכולים באמת להרגיש את היתרונות שבאהבת הזולת, היינו ללא ספק מעדיפים את העולם שלו על פני העולם שלנו, שהרי העולם שלו הוא עולם של נתינה ותענוג.

אבל מפני שאנחנו לא מרגישים את הבורא (טבע האהבה והנתינה), אנחנו לא מקיימים את החוקים שלו. למעשה, גם אם היינו מכירים את

חוקי הטבע, אבל לא היינו רואים את הכאב שאנחנו גורמים לעצמנו בכך שאנחנו מפרים אותם, קרוב לוודאי שהיינו ממשיכים להפר אותם, כי היינו חושבים שהרבה יותר כיף להישאר אגואיסטים.

מוקדם יותר בפרק, כשדיברנו על "מושכות החיים", אמרנו שהטבע כולו מציית לחוק אחד בלבד – חוק התענוג והכאב. כלומר, כל מה שאנחנו עושים, חושבים ומתכננים, נועד או להפחית את הכאב שלנו או להעצים את התענוג שלנו. אין לנו שום חופש בחירה בנדון. אבל מפני שאנחנו לא רואים שאנחנו נשלטים על ידי שני הכוחות האלה, אנחנו חושבים שאנחנו חופשיים.

כדי להיות חופשיים באמת אנחנו חייבים קודם כל להשתחרר מהמושכות של חוק התענוג והכאב. אבל האגו שלנו הוא שמכתיב לנו מה מענן ומה מכאיב, לכן כדי להיות חופשיים אנחנו חייבים להשתחרר קודם כל מהאגו.

תנאים לבחירה חופשית

באופן קצת אירוני, בחירה חופשית אמיתית אפשרית רק אם הבורא נסתר. זה מפני שאם אפשרות מסוימת נראית לנו עדיפה, האגו לא משאיר לנו שום ברירה חוץ מ"לבחור" בה. במצב כזה, גם אם נבחר לתת, זה יהיה לתת על מנת לקבל, או במילים אחרות, נתינה אגואיסטית. כלומר, כדי שפעולה תהיה באמת רוחנית ומתוך אהבת הזולת, הרווחים שלה חייבים להיות מוסתרים מפנינו, כי אחרת זה יהיה על מנת לקבל רווח לעצמנו.

אם נזכור שמטרתנו היא בסופו של דבר להשתחרר מהאגו, הפעולות שלנו תמיד יהיו מכוונות נכון – אל עבר הבורא. לכן רק אם יש לפנינו שתי אפשרויות ואנחנו לא יודעים איזו מהן תגרום ליותר תענוג (או לפחות כאב), יש לפנינו הזדמנות אמיתית לבחירה חופשית.

אנחנו יכולים להיות או אגואיסטים או אוהבי הזולת, לחשוב או על עצמנו או על אחרים. אין אפשרויות אחרות. חופש בחירה מתאפשר רק כששתי האפשרויות גלויות באותה מידה ומושכות (או לא מושכות) באותה מידה. אם אני מסוגל לראות רק אפשרות אחת, אהיה חייב ללכת

אחריה. לכן כדי לבחור באופן חופשי, אני חייב לראות את הטבע שלי ואת הטבע של הבורא. רק אם אני לא יודע מי מהם מהנה יותר, אני יכול לבחור באופן חופשי באמת, ולנטרל את האגו שלי.

יישום הבחירה החופשית

העיקרון הראשון בעבודה הרוחנית הוא "אמונה מעל הדעת". נסביר תחילה את המשמעות הקבלית של המילים "אמונה" ו"דעת".

אמונה

כמעט בכל דת ושיטה בעולם, האמונה משמשת כאמצעי לפצות על מה שאנחנו לא מסוגלים לראות או לתפוס בצורה ברורה. במילים אחרות, מפני שאנחנו לא מסוגלים לראות את הבורא, אנחנו צריכים להאמין שהוא קיים. זה נקרא "אמונה עיוורת".

אבל האמונה משמשת כפיצוי לא רק בדת, אלא בעצם בכל מה שאנו עושים. איך אנחנו יודעים, למשל, שכדור הארץ עגול? האם אי פעם טסנו לחלל כדי לבחון את זה בעצמנו? אנחנו מאמינים למדענים שמספרים לנו שהוא עגול, כי אנחנו חושבים שמדענים הם אנשים אמינים שאפשר לסמוך עליהם אם הם אומרים שהם בדקו את הנושא הזה. גם זו אמונה. אמונה עיוורת.

אז בכל מקום ובכל מצב שאנחנו לא יכולים לראות בעצמנו, אנחנו משתמשים באמונה כדי להשלים את החלקים החסרים בתמונה. אבל זה לא מידע מוצק – זו רק אמונה עיוורת.

בחכמת הקבלה, המשמעות של המילה "אמונה" הפוכה בדיוק. אמונה היא תפיסה של הבורא (של חוק החיים, חוק הנתינה) בצורה מוחשית, ברורה, חיה, מוחלטת ובלתי ניתנת לשבירה ולסתירה. או במילה אחת "השגה". לכן הדרך היחידה לרכוש אמונה בבורא, להשיג אותו, היא להפוך להיות בדיוק כמוהו. אחרת איך נדע מעבר לכל ספק מי הוא בדיוק, ואם הוא בכלל קיים?

דעת

המילון החדש של אבן שושן מגדיר את המונח דעת כ"דעה, חכמה, תבונה". ובהקשר שלנו, אם אני רוצה להיות כמו הבורא, עליי לשים אותו (את חוק הנתינה) מעל לדעתי, לחכמתי, ולתבונתי. מדוע? כיוון שכל עוד אינני מתוקן, דעתי, חכמתי ותבונתי משרתות רק את הכוונה לקבל שלי, את האגואיזם שלי. ואם אני רוצה להגיע לבורא, עליי ללכת מעליהם. לכן חוק היסוד בהתקדמות הרוחנית נקרא "אמונה מעל הדעת", או פשוט, "נתינה מעל (יותר חשובה מ) קבלה".

על קצה המזלג

כל מה שאנחנו עושים בחיים נקבע על ידי עקרון התענוג והכאב: אנחנו בורחים מהכאב ורודפים אחר התענוג.

עקרון התענוג והכאב מוכתב על ידי הרצון לקבל. הרצון לקבל שולט בכל מה שאנחנו עושים, מפני שהוא המהות שלנו. לכן למרות שאנו חושבים שאנחנו יצורים חופשיים, אנחנו למעשה כבולים בשתי המושכות של החיים (התענוג והכאב) ומונהגים בידי האגו שלנו.

ארבעה גורמים קובעים מי אנחנו: (1) המצע (2) התכונות הבלתי משתנות של המצע (3) תכונות שמשתנות על ידי גורמים חיצוניים (4) שינויים בסביבה החיצונית. אנחנו יכולים להשפיע רק על הגורם האחרון, אבל הוא משפיע על כל הגורמים האחרים.

לכן הדרך היחידה לבחור מי אנחנו היא לבחור בגורם האחרון, ולשנות את הסביבה החברתית שלנו, כי בכך שנשנה אותה, נשנה את עצמנו. אם אנחנו רוצים לשחרר את עצמנו מהאגו, עלינו לשנות את הסביבה החיצונית לזכו שתומכת באהבת הזולת ולא באגואיזם.

ברגע שנשחרר מהרצון לקבל (מכבלי האגו), נוכל להתקדם ברוחניות. כדי לעשות זאת, עלינו ליישם את העיקרון של "אמונה מעל הדעת".

בחכמת הקבלה, "אמונה" פירושה תפיסה מוחלטת שלנו את הבורא – השגה. אנחנו יכולים להשיג את הבורא בכך שאנחנו רוכשים את התכונות, את הכוונות ואת הרצונות שלו. המונח "דעת" מתאר את השכל שלנו, "מנהל העבודה" של האגו שלנו. כדי להיות מעליו, אנחנו חייבים להפוך את הערך של השתוות עם הבורא לחשוב יותר מכל תענוג אגואיסטי שאנחנו יכולים לדמיין.

ברמה האישית, אנחנו מעלים בעינינו את חשיבות הבורא (אהבת הזולת) על ידי שימוש בספרים (או באמצעי תקשורת אחרים) וחברים שמראים לנו עד כמה חשוב להיות באהבת הזולת. ברמה החברתית, אנחנו מנסים לאמץ יותר ערכים של אהבת הזולת בתוך החברה.

אבל יחד עם זאת, וזוהי נקודה חשובה להצלחת השינוי, אימוץ של ערכים אלטרואיסטיים לא צריך להיעשות רק כדי להפוך את חיינו לנעימים יותר בעולם הזה. הוא צריך להיעשות כדי להשוות את עצמנו עם הטבע, כלומר עם החוק היחיד של המציאות – חוק האהבה והנתינה – הבורא. זוהי מטרת הבריאה, והשגתה תגלה בפנינו רמה חדשה של תענוג, הנובעת מהשלמת תהליך ההתפתחות שלנו, בו אנו והבורא נעשים כאחד.

אודות "בני ברוך"

תנועת בני ברוך עוסקת בלימוד חכמת הקבלה ובהפצתה, על בסיס מקורות הקבלה האותנטיים

היסטוריה ומקורות

בשנת 1991, לאחר פטירת מורו, הרב ברוך אשלג (הרב"ש), הקים הרב ד"ר מיכאל לייטמן (פרופ' באונטולוגיה ובתיאוריית ההוויה, ד"ר לפילוסופיה, MS בביו-קיברנטיקה) את תנועת בני ברוך. הוא קרא לה על שם מורו, אותו ליווה במשך שנים-עשרה שנותיו האחרונות, וממנו קיבל את שיטתו בעת ששימש כעוזרו האישי ותלמידו המסור.

הרב ברוך שלום אשלג הוא בנו הבכור וממשיך דרכו של גדול מקובלי המאה העשרים, הרב יהודה לייב הלוי אשלג.

הרב יהודה אשלג חיבר את פירוש הסולם - הפירוש הקיים המקיף ביותר לספר הזוהר, ומכאן גם התפרסם בכינויו "בעל הסולם". בני ברוך מבססת את כל הלימוד שלה על השיטה שפיתחו שני מורים רוחניים אלה.

שיטת הלימוד

שיטת הלימוד בתנועת בני ברוך היא זו המקובלת מדורי דורות בחכמת הקבלה, שיטה שנמסרה מרב לתלמיד. בבני ברוך לומדים רק מתוך המקורות האותנטיים של חכמת הקבלה: ספר הזוהר, כתבי האר"י, הרמח"ל, הגר"א, הרב קוק ובעל הסולם. על אף השימוש בכתבים האותנטיים, הלימוד נעשה בשפה קלה, ובגישה מודרנית מדעית-אקטואלית. פיתוח גישה זו הצעיד את תנועת בני ברוך להכרה בינלאומית בתחום החינוך ולהערכה רבה בקרב הקהל הישראלי.

השילוב הייחודי בין חוויה והתנסות אישית המלווה בלימוד שכלתני-לוגי, מרחיב את אופקי התלמיד ומקנה לו תפיסה חדשה להבנת המציאות. אדם הפוסע במשעולי הנתיב הרוחני, רוכש כלים רגשיים, המאפשרים לו לחקור את עצמו ואת המציאות הסובבת אותו.

המסר העיקרי

בני ברוך היא תנועה מגוונת, הכוללת אלפי תלמידים בארץ ובעולם שעוסקים בלימוד חכמת הקבלה. כל תלמיד בוחר לעצמו את המסלול ואת היקף הלימוד המתאים לו, לפי רצונו ויכולתו האישית.

בשנים האחרונות התפתחה בני ברוך לתנועה חינוכית התנדבותית, המגישה לכל המעוניין בכך את מקורות הקבלה האותנטיים בשפה בהירה. המסר העיקרי שאותו מפיצים בני ברוך הוא אחדות העם וחינוך לאהבת הזולת.

לאורך אלפי שנים לימדו המקובלים שאהבת הזולת היא יסוד האומה. אהבה כזו שררה בקרב עם ישראל עוד בימי אברהם, משה וקבוצות המקובלים שהקימו. אהבת הזולת הייתה הכוח שהניע את עם ישראל להישגים מופלאים, וברגעים שהתחלפה בשנאת חיים הידרדר עמנו לתקופות קשות.

תנועת בני ברוך בטוחה שאם נפנה מקום לערכים חדשים-ישנים שליוו אותנו לאורך כל השנים, נגלה שיש בנו הכוח להניח בצד את ההבדלים והאגו המפרידים בינינו, ולהתאחד.

חכמת הקבלה שמתגלה בימים אלה ברוב עם הייתה מוסתרת לאורך שנים והמתינה לרגע שבו נהיה בשלים למימושה. במציאות של ימינו היא הופכת לרלוונטית יותר מתמיד, ותופסת את מקומה כפתרון שיכול לאחד את חלקי העם והעולם השונים ולהביא את כולנו, הן ברמה האישית והן ברמה הכללית, למקום טוב יותר.

פעילות בני ברוך

בני ברוך הוקמה על בסיס התפיסה כי "רק בהתפשטות חכמת הקבלה ברוב עם נזכה לגאולה השלמה" (בעל הסולם - הרב יהודה אשלג). לפיכך מציעה בני ברוך, דרך מגוון רחב של ערוצים, שיטה מדעית ובדוקה לכל מי שהתעורר בו הצורך למצוא ולהבין את משמעות חייו, תוך מתן הדרכה קפדנית והכוונה למתחילים ולמתקדמים.

קבלה בסלוביזיה

ב-24 בנובמבר 2008 נפתח "ערוץ הקבלה", ערוץ 66, בחברת הלוויין YES. הערוץ, שפתוח חנם, משדר 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, ומגיש מגוון

רחב של תוכניות המסבירות את מאורעות חיינו על פי חכמת הקבלה לצופים מכל הגילאים. כל תוכניות הערוץ משודרות מאולפני הטלוויזיה של "קבלה לעם".

כמו כן, למנויי HOT: ניתן לצפות בשיעור הבוקר של הרב לייטמן וקבוצת "בני ברוך" בערוץ "קארמה" (אפיק 39), בין השעות 03:10 - 06:00 וגם בתכניות נוספות בין השעות 07:00 - 08:00, 13:00 - 14:00, 19:00 - 20:00.

בני ברוך עוסקת גם בהפקת סדרות לימודיות ב-DVD, סרטים דוקומנטריים ועזרי לימוד.

ספרי קבלה

ספרי הרב ד"ר מיכאל לייטמן נכתבו בשפה בהירה ופופולרית ומבוססים על רעיונותיו המרכזיים של בעל הסולם. הם מהווים הכנה הכרחית למתחיל ומשמים כ"גשר" בין הקורא העכשווי לכתבי המקור. ספרי הרב לייטמן בשפה העברית יצאו לאור בשתי סדרות עיקריות: סדרת "הקבלה וחכמת החיים" מבית "קבלה לעם", וסדרת "קבלה למעשה" מבית "המכון למחקר ע"ש הרב אשלג". ספרי הרב לייטמן ניתנים להורדה חופשית בארכיון וכן לרכישה באתר "חנות הספרים", www.kabbalahbooks.co.il.

"בני ברוך" מוציאה לאור גם ספרי מקור בקבלה, כגון "תלמוד עשר הספירות" ו"שמעתי" של הרב יהודה אשלג (בעל הסולם), וספרים חשובים אחרים (ראו נספח מצורף).

קבלה באינטרנט

אתר "בני ברוך", www.kab.co.il, מציג את חכמת הקבלה האותנטית באמצעות שלל מאמרים, ספרים וכתבי מקור. באתר ספרייה עשירה וייחודית, ומגוון אפשרויות להכרות מעמיקה עם החכמה, כמו גם ארכיון מדיה ובו למעלה מ-8,000 פריטי מדיה, ספרים להורדה חופשית ומאגר מידע עצום הכולל טקסטים וקובצי וידאו ואודיו בשפות שונות.

"בית קבלה לעם"

בני ברוך הקימה מרכז לימוד והרצאות בשם "בית קבלה לעם". ההרצאות והקורסים השונים מתקיימים בשעות הבוקר ובשעות הערב. ההרצאות עוסקות במגוון נושאים, מבוססות על מקורות הקבלה האותנטיים ומתאימות למתחילים ולמתקדמים כאחד. בנוסף, קיימים מספר סניפים ללימוד חכמת הקבלה ברחבי הארץ. לפרטים נוספים: 1-700-509-209.

שיעור קבלה יומי

כמנהג המקובלים מדורי דורות, מדי בוקר בשעות 06:00-03:00 מעביר הרב לייטמן שיעור במרכז בני ברוך בישראל. השיעור משודר בשידור חי וללא תשלום לאלפי לומדים ברחבי העולם. ניתן לצפות בשיעור דרך ערוץ הטלוויזיה באינטרנט (www.kab.tv) ובערוצים המפורטים בסעיף "קבלה בטלוויזיה".
לפרטים נוספים: 1-700-509-209.

מקורות מימון

תנועת בני ברוך היא מוסד ללא כוונת רווח העוסק בלימוד חכמת הקבלה ובהפצתה.

על מנת לשמור על טוהר כוונותיה ועצמאותה היא אינה נתמכת, ממומנת או קשורה למשרד ממשלתי או גורם פוליטי אחר. עם זאת, כיוון שמרבית פעולותיה, כדרכם של המקובלים מדורי דורות, מתקיימות ללא תשלום או תמורת תשלום סמלי, מקור המימון העיקרי של התנועה הוא "מעשר" המופרש ממשכורתם של מי מחברי בני ברוך החפצים בכך. אמצעי מימון נוספים הם ספרים הנמכרים במחירי עלות ותרומות.

קריאה נוספת

סדרת קבלה לעם

קבלה במילים פשוטות

"קבלה במילים פשוטות" הוא ספר בגובה העיניים, שמסביר בשפה פשוטה וזורמת מהי קבלה, וכיצד היא יכולה לעזור לנו לפתור את השאלות הגדולות של חיינו.

בימים של חשש ואי-ודאות, הרב ד"ר מיכאל לייטמן מציג גישה אופטימית ומעשית להתמודדות עם האתגרים של דורנו. בשפה קלה ולעתים מבורחת, הוא מסביר כיצד הקבלה עוזרת לנו לפתור בעיות שבאופן אחר היו נמשכות שנים רבות.

חכמת הקבלה מציעה תשובות לשאלות העמוקות ביותר שלנו: מהי מטרת חיינו? מדוע יש סבל? ואיך ניתן להיות מאושר, גם אם לא נולדתי למשפחת רוטשילד? ספר זה הוא הצעד הראשון לכל מי שרוצה להבין את החיים מעט יותר לעומק, ולהכיר את יסודות חכמת הקבלה.

קבלה היום

היום, כשלהרבים נדמה שהקרקע הולכת ונשמטת תחת רגלינו, נדרשת לנו יותר מתמיד הדרכה אמينة ויציבה, מעין הוראות הפעלה לחיים טובים יותר. קבלה היום, הוא אוסף של מיטב המאמרים הנוגעים לכל תחומי החיים המודרניים, מנקודת מבטה הייחודית של חכמת הקבלה. במהלך הקריאה נחשף הקשר ההדוק בין ענייני השעה הבורערים לבין התובנות שמציגה החכמה העתיקה, בצירוף כלים מעשיים לשיפור חיינו.

קבלה לעם

אוסף של מיטב הכתבות שפורסמו במהלך השנה האחרונה בעיתון "קבלה לעם". משלב כתבות, טורים אישיים וסיפורים שיספקו לכם חוויית קריאה שטרם חוויתם.

לראשונה התשובות לשאלות: משמעות החיים, גלגולי נשמות, חינוך רוחני והמשמעות הקבלית של החגים, לצד הסבר כיצד יכולה הקבלה לשפר את חיינו.

סדרת קבלה למעשה

מגדל בבל. הקומה האחרונה

לפני אלפי שנים החל תהליך שעיזב את פני ההיסטוריה כולה, ועתה הוא מגיע לשיאו. תהליך זה קבע את כל מאורעות חיינו מאז ועד היום.

באותם זמנים הייתה כל האנושות מרוכזת באזור בבל העתיקה. ואז פרץ האגו, הפריד בין בני האדם והרחיק אותם זה מזה. כדי לפצות על חוסר השלמות שנוצר, החלו להתפתח הטכנולוגיה, המדע, התרבות והאמנות. כבר באותה העת התגלתה חכמת הקבלה, אך כשראו המקובלים שלעולם עדיין אין צורך בה, נאלצו להסתירה. היה עליהם להמתין עד לזמן שבו תודקק האנושות לשינוי כיוון.

"מגדל בבל, הקומה האחרונה" הוא ספר ייחודי המציג את עיקרי חכמת הקבלה לצד מחקרים עדכניים בתחומים השונים של המדע. עם הקריאה בו נתוודע לתכנית ההתפתחות שהכין בעבורנו הטבע, ונבין איך לממש אותה ולהגיע לאושר.

שני המאורות הגדולים

התפשטות חכמת הקבלה בימינו הפכה להיות תופעה נפוצה, הקשורה ישירות לסיום תקופת הגלות והקמתה של מדינת ישראל. אבני היסוד לבניין זה הונחו בעיקר על ידי שני גדולי הדור, שני המאורות הגדולים, המקובלים הרב אברהם יצחק הכהן קוק (1865-1935) והרב יהודה לייב הלוי אשלג (בעל הסולם, 1884-1954) הרב קוק ובעל הסולם בוחרים

להלביש את מסריהם בלבוש אקטואלי. דמיון רב היה קיים בין השניים הן במסר והן בפתרון לבעיות שכמו אז כאילו לא נפסקו עד היום ולכן הן כה אקטואליות גם לזמננו אנו.

הדור האחרון

בתקופה שבה שורת משברים פוקדת את "הכפר הגלובלי" שבו אנו חיים, גובר הצורך בנוסחה נכונה לכינון חברה אנושית מאושרת. היעדר נוסחה שכזו הוא המקור לכל המשברים השונים הפוקדים את היחיד, המשפחה, האומה והאנושות. על רקע זה הופכת משנתו החברתית של הרב יהודה אשלג, "בעל הסולם", לאקטואלית וחיונית יותר מאי פעם. צעד אחר צעד מוליך אותנו המחבר להיכרות עם חיבוריו העיקריים של בעל הסולם, וחושף לראשונה את "כתבי הדור האחרון" שנותרו על שולחן עבודתו בערוב ימיו. הספר מציג בשפה בהירה וקולחת נוסחה לבניית חברה שתאפשר לכל אדם כפרט ולאנושות כולה חיים מלאי תוכן, ביטחון ושלווה.

קבלה, מדע ומשמעות החיים

מי אנחנו? מהו החומר שממנו אנו בנויים? כיצד נוצר היקום? האם יש ממדים נוספים של מרחב וזמן? הספר: קבלה, מדע ומשמעות החיים מגולל את קורותיו של מפגש בין מדענים ידועי שם מתחומי הפיזיקה הקוונטית לבין מדען-מקובל. ביד אמן מוליך אותנו המחבר בין שבילי הקבלה והמדע, אל שיח מרתק בין השכל לבין התחושה הפנימית. הקורא נוטל חלק בהרפתקה מדעית רוחנית מתוך גירוי אינטלקטואלי ואתגר מחשבתי.

סדרת הקבלה וחכמת החיים

ראיון עם העתיד

ממה נובעים סבלו של האדם וסבלה של האנושות? מעגל הסבל האנושי סובב אלפי שנים כאילו ללא סיבה, ללא תכלית וללא מוצא. האומנם...? היום מתברר שבידי חכמת הקבלה מצויות גם התשובות וגם הדרך המעשית להימנעות

מהסבל ולחיים שלמים ומאושרים. מעתה שיטת הקבלה גלויה כספר הפתוח בפני כל אדם, אם הוא דתי, חילוני, יהודי או בן עם אחר, ומוכיחה את עצמה כשיטה עכשווית ומעודכנת המגלה לאדם המודרני איך להשיג את הטוב בחייו. "ראיון עם העתיד" כתוב בשפה קולחת וקלה להבנה, ונועד לכל אדם המעוניין להכיר את הקבלה, להתוודע לעולם המושגים שלה ולהיחשף לשיטותיה המעשיות, שנועדו לקדם אותו למטרת חייו.

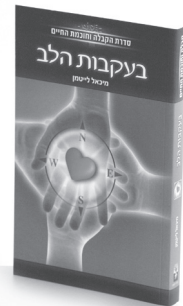
חוויה ושמה קבלה

"חוויה ושמה קבלה" הוא אחד מהספרים המרתקים ביותר שיצאו לאור עד היום בנושא הקבלה. זהו מסע בזמן, מהעבר אל העתיד, במצבים שאותם עשוי לחוות כל אחד מאתנו במוקדם או במאוחר. למי שרוצה ללמוד איך לנצל כל רגע ביעילות מרבית, למי שמבקש לשפר את חייו ושואף להגיע לחיים טובים ומאושרים. מאז ימי רבי שמעון בר-יוחאי, האר"י ו"בעל-הסולם" (הרב יהודה אשלג), לא הייתה שפת הקבלה כה ברורה לכל נפש בארץ ובעולם כפי שהיא באה לידי ביטוי בספר מרגש זה. כדאי לקרוא את התשובות לשאלות, לחוות אותן ולהבין בפשטות מהי חכמת הנסתר; לגלות כיצד האדם יכול לשלוט בזמן, להתוות את עתידו ולהנהיג את חייו.

בעקבות הלב

חכמת הקבלה, שעד לאחרונה הייתה נחלתם של יחידי סגולה, פותחת את סודותיה בפני כל מי שחפץ לבוא ולחפש בהם את הטעם לחייו. לראשונה נחשפת לעיני הקורא משנתה הסודית של הקבלה, המלמדת את האדם כיצד לפתח את הנקודה שבלב ובעזרתה להגיע להתעלות רוחנית ולשלווה אינסופית, פתוחה היום בפני כל אדם, בלי קשר למוצאו, לדתו ולמינו, ואינה דורשת התנזרות או חזרה בתשובה. "בעקבות הלב" מבוסס על כתביו של הרב מיכאל לייטמן, המתארים איך על ידי עבודה רוחנית מכוונת, מודרכת ומבוקרת, יכול כל אדם להתמלא ב"אור הבורא" ולהגיע לשרוש נשמתו.

אלף עצות לחיים

כל מסע פנימי מתחיל מתוך שאלה, שהיא רצון למילוי חדש. אדם הפוסע בנתיבותיה של חכמת הקבלה, מתחיל את צעדיו בשאלה "מהו הטעם בחיי?" שהיא שאלה על המקור, על מילוי עליון, רוחני, שאלה שלא תימצא לה תשובה במסגרת העולם הזה. בספר "אלף עצות לחיים" משיב המקובל ד"ר מיכאל לייטמן לשאלות תלמידיו, תוך שהוא פורש בפניהם שיטת חיים עמוקה ומופלאה, המבוססת על חוקים ברורים ומוחלטים, המשתלשלים מן המציאות הרוחנית. המקובל, לאחר שהצליח לפרוץ את גבולות העולם הזה ולהבקיע דרכו אל העולם העליון, שולט במערכת עליונה זו, ודרכה משפיע לעולם אך טוב. "חכמת הקבלה" נושאת בחובה מענה לכל תחומי החיים, ותשובותיה נחצבות כולן מתוך נשמת האדם העולמית, המשותפת לכלל האנושות, ואשר שורשיה מוצפנים במערכת החוקים העליונים, המנהיגה את המציאות. הספר "אלף עצות לחיים" מגיש לקורא את החומר בשפה בהירה ופשוטה, ומיועד לכל מי שבלבו בוערת התשוקה לטעום מסוד החיים.

אלף שאלה על קבלה

חכמת הקבלה חושפת את עצמה כשיטה המדלגת על מרחקים והבדלי תרבויות, וכשיטה המחברת את הלבבות השואפים לגלות את משמעות וטעם החיים. בספר זה ניתנת לקורא הזדמנות נדירה להציץ לחדרי חדרים של ההולכים בדרך הרוחנית. בתיאור אוטנטי, כן ואנושי פורשים השואלים תמונה אמינה של מצבים ושלבים בדרכם, ולוקחים את הקורא למסע מרתק לתוך נפש האדם. באמצעות היחס האישי שנוקט מיכאל לייטמן בתשובותיו, הוא נוגע בשורש הנשמה של כל אחד מאתנו, ומסלק את ענני המסתורין האופפים את חכמת הקבלה. ביד אומן הוא מעצב את חכמת הקבלה לשיטה מעשית הניתנת ליישום בזמננו ובמציאות שלנו.

מסע לעולם עליון

"מסע לעולם עליון" הוא מדריך יחודי לרוחניות, שכתב המקובל-המדען ד"ר מיכאל לייטמן. הספר מכיל עשרה

שעורי קבלה, מלווים באיורים, העוסקים במבנה נשמת האדם ובמבנה העולם העליון. המחבר מוביל את הקורא לעבר תמונת המציאות, כפי שהיא משתקפת מתוך חכמת הקבלה, ומגלה יחד עמו מהו "החוש השישי", אותו חוש שבעזרתו אדם מרגיש מציאות נוספת, ולה הוא קורא "העולם העליון". משהשיג האדם את העולם העליון, משתנה יחסו לעצמו, לחברה ולעולם כולו. והוא נעשה ככוח רוחני המיטיב לחברה, משום שמושך לתוך עולמו "אור עליון", הנושא עמו שפע, שלוה וכל טוב.

הערבות

בספרו "הערבות" חושף בפנינו המחבר אותה פיסת מידע שחסרה לנו: על הכוח האחד שפועל בכל, אותו כוח נסתר, השולט בטבע וביקום ורוצה שנהיה דומים לו, על חכמת הקבלה והנשמה הישראלית הקשורות זו בזו ובכוח הזה. מהו הדבק הקושר את ישראל יחדיו לנשמה אחת, לעם אחד ולתפקידו המיוחד בקרב העמים? הדבק הוא קשר הערבות וזהו עניינו המרכזי של הספר: לרדת לשורשים שלנו ולהציג בבהירות את גורל היחיד, את גורל האומה ואת החיבור שביניהם על פי חכמת הקבלה. המחבר משלב דוגמאות מההיסטוריה, מתחומי המדע השונים וכן מחיי היומיום.

הספר הפתוח

"הספר הפתוח" הוא ספר על חכמת הקבלה, שמציג את עקרונותיה של חוכמה מדעית עתיקה ובדוקה ומסביר את החוקים שעליהם היא נשענת. הקבלה היא חכמת חיים שבאמצעותה תוכל לפרוץ את מגבלת החושים המוכרים לך ולרכוש חוש נוסף, חוש שיפתח בפניך את השער המוביל לעולם הרוחני, כאן ועכשיו בעורך בעולם הזה. הסבריו הבהירים של הרב לייטמן על המתרחש מאחורי הקלעים של נפש האדם והעולמות העליונים, שופכים אור על כל נקודה ונקודה במסלול חייו הגשמי והרוחני של מי שרוצה להיחשף לחוכמה נפלאה זו, למי שרוצה להבין למה חייו מתנהלים כפי שמתנהלים, ומה עליו לעשות כדי שיתנהלו אחרת.

ספרים נוספים

שיחות על שלבי הסולם - 4 כרכים

ייחודו של ספר זה הוא בחכמה הגלומה בו, בשילוב הנדיר בין חכמה פיסית, ארצית, לבין חכמה אלוקית. באיזו בקיאות, באיזו נדיבות, הוא מתהלך במרחב הזה, ומזמין אותנו להצטרף למסע. הרב מיכאל לייטמן מראה איך המדע, הפסיכולוגיה וההסטוריה תומכים זה בזה, כלולים זה בזה והינם רק היבטים אחדים של מציאות אחת ויחידה, הנפרשת לכל אורכה על ידי חכמת הקבלה.

קבלה למתחיל

הספר הוא אוסף של כל הכתבים המקוריים החשובים ביותר ללימוד הקבלה, שנכתבו על ידי גדולי המקובלים. הוא כולל מאמרים על מטרת לימוד הקבלה ועל הדרך הרוחנית, אלבום שרטוטים מפורט של מבנה העולמות הרוחניים והפרצופים. כמו כן ניתן למצוא בספר את הקדמותיו של בעל הסולם, המכינות את האדם ללימוד הנכון בספר הזהר: "הקדמה לספר 'הזהר'", "הקדמה לספר 'עץ החיים'", "פתיחה לחכמת הקבלה" ועוד.

הקוסם

האגדה המפורסמת שכתב הרב המקובל מיכאל לייטמן לילדים ולמבוגרים על הקוסם העצוב שחיפש בכל מאודו חבר אמיתי.

שמעתי

הספר הוא אוסף מאמרים של בעל הסולם, שרשם מפיו מלה במלה, בנו הרב ברוך אשלג - הרב"ש. המאמרים מתארים את המצבים שאדם עובר בדרך התפתחותו הרוחנית. בספר טמון הכוח שעוזר לאדם לגלות בתוכו את המצבים האלה.

תלמוד עשר הספירות

הספר העיקרי ללימוד שיטת הקבלה, פירוש "אור פנימי" נכתב על ידי בעל הסולם ומבוסס על כתבי האר"י. ספר לימוד מדעי הכולל שאלות ותשובות, פרוש המילים, ומתאר את מבנה הספירות והעולמות, ומסביר את הדרך לפעול בהם כדי לפתח את הרגשת האדם ולהביאו להשגת העולם העליון. כולל את החלקים המיוחדים שכתב בעל הסולם: הסתכלות פנימית.

ספר הזוהר

ספרו של רבי שמעון בר-יוחאי עם פירוש "הסולם" שכתב הרב יהודה אשלג (בעל הסולם), כדי להתאים אותו לדורנו. זה הספר החשוב ביותר שנכתב בקבלה, ואף על פי שנכתב לפני שנים רבות, מהווה גם היום בסיס ויסוד בלימוד הקבלה. הספר הוא בעל עוצמה רוחנית אדירה המקרבת את האדם והאנושות להשגת העולם הרוחני.

לראות טוב

מעבר לחושים ולתחושות שלנו קיים עולם רוחני נפלא שכולו טוב. כל אחד מאיתנו יכול להתחבר אליו ולחוש אותו באופן ממשי אם רק ירצה בכך. אבל איך אפשר לרצות משהו שעוד לא חשים? לשם כך אנחנו זקוקים להנחיה ממי שמצוי באותו עולם, שיכול לספר לנו עליו. אם הוא יספר לנו כמה טוב שם, נרצה להגיע למקום בו הוא מצוי. המקובלים הם אלו שרואים טועמים וחווים את העולם העליון, דבריהם נספגים בתוכנו, הם אומרים לנו מה הוא טעם החיים, ומי ששומע אותם כבר רץ לכיוון שאליו הם מובילים.

